

KA-PÊYAKO ISIHCIKÊHK
KANAWÂPACIKATÊWIN
PAMINIKÊWIN

KISKINWAHIKÊWIN OHCI

KÎSIHCİKÂTÊW WÎHTAMÂKÊWIN

Ka-pêyako isihcikêhk
Kanawâpacikatêwin
Paminikêwin Pimipayihtâwin
Mâmawohkamâkêwak

2021

KÎSPIN KÎ-MÔSIHON AHPÔ KAKWÂTAKIHTAN AYIS OHCI ITA KA-KÎ- KANAWÊYMIKAWÊYIN
KISKINWAHAMÂKÊWIKAMIK MÔSIHTAWINA KA-KÎ-PÎKISKWAN ISI 24-TIPAHIKAN
AYIMIPAYIWIN MOSCI SÊWÊPICIKAN ITA 1-866-925-4419

Ôma Shingwauk Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwin pîhçi Sault Ste. Marie paminikâtêw tastaw 1878 êkwa 1970. Ôma kiskinwahamâkêwikamik ita ka-itastêk anohc êkwa ayâw mâwacî pëyak mahki môsâhkiniikêwin ohci kayâsêskamik ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik pîhçi ôma askiy.

Mitoni nâspic sôhkêyimowin kiki ayiwak kihci-mitâhtomitanaw paspîwiyniwak ka-pê nîkani pîkiskwêcic ohci kitimahiwêwin. Êkwânima ô-sôhkatsiwin kihci-pîkiskwêwin isi ayisiyiniwin êkwa mîna sôhkêpayin isi wiyawaw ôsîhcikêwina.¹

Ispîhk Takwâki-Pîsim 19, 2007, ôma Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina Nahêyihowin Têpêyimowin (IRSSA, ahpô Nahêyihowin Têpêyimowin) kî- mâcihtân. Ôma IRSSA pês kis mâmiskôtam mitôni kîsipipayowin, kapê-ayi kocihikâtêw, êkwa ê-mâcihtâhk âhkamêyimowin isi mêsotastâwin mîna nahêyihowin kiki ôma kayâsêskamik mîna kapê-ayi âyimihowin ohci Kânata ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik pamihcikêwin.²

Pëyak pahki ohci êkwânima tipêyimowin êkwânima ohci Ka-pëyak isihcikêhk Kanawâpacikatêwin Paminikêwin (IAP) ta-pakitêyihcikâtêk natotamawin ohci masiwêwin kitimahiwêwin, sôhkêyihikâtêk pakamahikâsowin kitimahiwêwin, ahpô kotaka kitimahiwêwina ka-kî-môsihtacik ohci kayâhtê kiskinwahamawâkanak mêkwâc ka-kî-itohtêcic ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik. Iyikohk isko kîhtwâm 13 askiy, ôma IAP miciminam ayiwâk 26,700 natotamakêw mâmawapiwin, ka-pimohtacikatêk ayiwâk 27,800 kîspinamâkosiwin, mîna ka-tipahikihk \$3.23 billion tipahikêwin.³ Kî-wâpahcikâtêw pëyakwayak isi piko kiskêyihowin pîhçi ôma kayâsêskamik mîna âsônâmâtowin ohci Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina pîhçi Kânata, êkwa mîna – iyikohk ispihcâwin mîna nakiskamâkêwin - pëyakwayak isi piko ka-mâcihtâhk pîhçi ôma sôhkêyihowin ohci sihkiskâkêwin wiyasiwêwin.

Ka-itahkamikahk – Ôma Kayâsêskamik êkwa Âsônâmâtowin ohci Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina

Pîhçi 1883, ôma Kihci-Okimânâhk ohci Kânata kîsihtâw wiyasiwêwina ohci ta- osihcikâtêk ita ta-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik kiki Nêhiyaw awâsisak. Ôma ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik pamihcikêwin – sôniyâwi-wîcihiwêwin ohci Kihci-Okimânâhk êkwa pimipayihowin ohci Ayamihêwâsiwin Ayamihêwikamikwa – kî- osihcikâtêw ta-pahkwênihcik awâsisak ohci wîtotîmâkanak kiki isi “miyo-kiskinwahamahcik”, êkwa “ta-wêpinikâtêk Nêhiyaw âyimihiwêwin”.⁴ Pâmwayês 1900, 61 kiskinwahamâkêwikamikwa kî-paminikâtêwa kahkiyaw kâ-piskihastâhk êkwa askiy namwâc piko New Brunswick êkwa Prince Edward Island. Piyisk pâmwayês ispihk iskweyânihk okimânâhk ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik kî-kipahikâtêw 1997, ayiwâk 150,000 Nistam-Iyiniwak, Ayaskimow, êkwa Âpihtawikosisânak awâsisak kî-itohtêwak 140 ohci ôhi kiskinwahamâkêwikamikwa.⁵

¹ Awa Kihci-Okimâwêyihikâsowin Stephen Harper, Kihci Okimaw ohci Kânata, “Wîhtamâkêwin ohci Mihtâyêhtamowin isi Kayâhtê Kiskinwahamawâkanak ohci Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina”, *Nîkânihikâtêw Wîhtamâkêwin (Kihci-mâmiskôcîkâtêw)*, Kânata, Okimâwinahk, Kihci-Okimâwikamik. 39th Parl., 2nd sess., vol. 142, no. 110 (Ottawa: Okimâwinahk ohci Kânata, 11 Pâskâwihowi-Pîsim 2008).

² Mitoni kahkiyaw ôma masinahikêwin Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina Nahêyihowin Têpêyimowin (IRSSA) ihtakon ita: <http://www.residentialschoolsettlement.ca/settlement.html>

³ Tako ôma akihâtson ohci nîkânihikâtêw natotamakêw mâmawapiwin, ôma IAP mîna nakotahkatam pâh-pahkân mâmawapiwina kiki nîpawîstamakêwak êkwa kiki atâmêyihikâsowin omâyiniikêwak, êkwa mîna natotamakêw âhkamêyihowin mâmawapiwin kîspin natawêyihikâtêw. Iyikohk akihâtson ohci kîspinamâkosiwin kikinikâtêw êkwânihci ka-pimotacikatêk ohci kanawâpahcikêwak (23,425) mîna êkwânihci ka-itôtamakâhk ohci ôma Mâmiskôcîkâtêwin Nahêyihowin Paminikêwin (4,144). Mâwaci iyikohk akihâtson ohci tipahikêwin ka-tipahikihk asici kîspinamâkosiwin isi natotamakêwak, mêtînikêwin êkwa natotamakêw onîsôhkamâkêwa owiyasiwêwin tipahikêwin tipahikâtêw ôma Kihci-Okimânâhk ohci Kânata.

⁴ Public Works Okimaw Hector Langevin, *Kihci-mâmiskôcîkâtêwin*, 22 Opiniyâwêhowi-Pîsim 1883; Duncan Campbell Scott, Deputy Opaminikêw, Okimânâhk Kihci-Kamikohk Nêhiyaw Paminikêwina, (1920), National Archives ohci Kânata, Record Group 10, vol. 6810, file 470-2-3, vol. 7, pp. 55 (L-3) êkwa 63 (N-3), mâmiskôcîkâtêw pîhçi John Leslie, *Ôma Kayâsêskamik Osihcikâtêwin ohci ôma Nêhiyaw Pimohtêstamakêwin*, 2nd ed. (Ottawa: Okimânâhk Kihci-Kamikohk Nêhiyaw Paminikêwin êkwa Kîwêtinohk Osihcikâtêwin, Ostêsîmâwiyasiwêwin êkwa Kayâsêskamik Natonikêwin Atoskêwikamik, 1978) p. 114.

⁵ Ispîhk kayahktê askiy, kî-ihakon mihcêcis mitoni-sâposci wâh-wâpahtamowin ohci Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina pîhçi Kânata: wâpahta kiki kiskinowâpahtihiwêwin Tâpwekan êkwa mîna Nahêyihowin Kânata, *Kistêyihikâtêw ôma Tâpwekân, Nahêyihowin isi Nîkânihk. Kiskinwahikêwin ohci Kîsihcikâtêw Wîhtamâkêwin ohci ôma Tâpwekan êkwa mîna Nahêyihowin Pimohtêstamakêwin* (Toronto: James Lorimer & Co., 2015).

Wásaskotênikêwin
ohci Ayaskímow
wásaskotênikan

Á niskostawin ayiwâk mitâtahtomitanaw askiy êkwa ayiwâk mitâtahtomitanaw kiskinwahamâkêwikamikwa, ôma ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik mosihtawin namôya pâh-pêyakwan kiki tahto awâsis ahpô tahto pêyakwayahk. Mâka kiki miscahîs, ôma ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik pamihcikêwinkî-mitoni kawâtahtâwin êkwa mîna kinwês kî-âyimihowak awâsisak, isi ô-wîtotîmâkanak, êkwa isi isîhçikêwin. Miscahîs ôki kiskinwahamawâkanak kî-natawêyihçikêwin isi pakamahikâsowin, psychological, êkwa masiwêwin kitimahiwêwin.

Êyiwêhk ohci, sihkiskâkêwin wiyasiwêwin tipêyihçikêwin kî-mâcihtawak ohci kayâhtê ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik kiskinwahamawâkanak natônamwak ôma tipahikêwin Kihci-Okimânâhk ohci Kânata êkwa/ahpô ôhi Ayamihêwikamikwa. Pâmwayês ôma Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina Nahêyihçikêwin Têpêyimowin, kî-ihçikêwin iyikohk 20,000 ê-pimohtêmakahkihçik tipêyihçikêwin pîhçi wiyasiwêwin êkwa nânitaw nîsôp mâmawohkamâtowak itasiwêwina masinahikâtêwa isi pimohtêstamakêw ohci kayâhtê kiskinwahamawâkanak.⁶ Mitoni ayiwâk, mâka, isi nakayâskamowin sihkiskâkêwin wiyasiwêwin namôya kî-ohci wâpahçikâtêw ahkami kiki ka miyopayihçikêwin ôhi namôya ka-tipahikâtêkihçik natotamawin. Kî-mistahçikêw, kinwêsîs ta-paminikâtêk, mîna kî-wâpahçikâtêw êyikohk wiyasiwêwinohk mawinêskâkêwin.

Tâpiskôci isi ôhi wiyasiwêwinohk paminikêwina, miscahîs ayisiyiniwak êkwa mâmawohkamâtowina kî-natonikêw pîtos isi nisitawinamowin êkwa nakatohçikêwin ôma âsônâmatowin ohci ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik. Kayâhtê aspin askiy, nanâtohk mâmawohkamâtowak kî-pimohtatawak mihtâtêyêhtamowin kiki

ô-wîçihiwêwin pîhçi ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik.⁷ Ispîhk 1998, Okimânâhk Onîkânîwak kî-osihtçikâtêw Kihçi Pimohtêstamakêwin kiki Nêhiyawak, êwako ôma wîhtamâkêwin wâpahtam êkwânima "Mêskotastâwin ôhi wanitôtamakêwina ispihtêyihçikêwin asiçi ôma ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik pamihçikêwin ta-nitawêyihçikêw nîsokamakêwin paminikêwin ohci êyikohk âspamôhçikana" êkwa mamiskotam ôma ta-osihtçikâtêk tipiyaw mâmawapiwin, tipahikêwin kiki mâmawâyâwinihçik ta- nîsôhçikâtêk isi ôma nanâtawihiwêwin paminikêwin, êkwa sônîyâwi-wîçihiwêwin kiki nanâtawihisowin ohci ayisiyiniwak êkwa ô-wîtotîmâkanak.⁸ Ô-naskomowin, Kihçi-Okimânâhk ohci Kânata "âhkamêyihçik ta- nîsôhçikâtêk pîhçi mâmawâyâwinihçik nanâtawihiwêwin nakatohçikêwin ôma ka-sôhkêyihçikêwin ayimihowin ohci kitimahiwêwin ita ka-kî-Kanawêymihcik Kiskinwahamâkêwikamik " êkwa isi "mâmiskôçikâtêwin yâyaw wiyasiwêwin".⁹

Ispîhk 1998-99, Kihçi-Okimânâhk pimohtêstamakêwak, Ayamihêwikamik onîkânîwiwak, Nêhiyaw mâmawohkamâtowin, pimohtêstamakêw êkwa kayâhtê kiskinwahamawâkanak nôçitâw isi "kocihiwêwin mâmiskôçikâtêwin" ta-osihtçikâtêk itasiwêwin kiki ôma sôhkêyihçikêwin ohci ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik natotamawin awasitê ohci wiyasiwêwin.¹⁰ Êwako ôma itamon isi mosahkinikêwin ohci kocihtawin pamihtâwin ta-kocihtahçik pîtos nahêyihçikêwin isi mawinêskâkêwin sôhkêyihçikêwin kiki kitimahiwêwin natotamawin êkwânîhi môsâhçikêwin itahto pahki ohci ka- kîhçikêwin isi wiyawaw ohci ôma nakayâskamowin sihkiskâkêwin wiyasiwêwin kiskinowâpahçikêwin. Kanawâpahçikêwin ohci ôhi kocihtawina ohçipitam kakêskwêwin êwako ohci itasinahikâtêwin ohci nîkanihçik êkwânîhi mawinêskam sôhkêyihçikêwin paminikêwina.¹¹

⁶ Mâka, pâmwayês ôma Nahêyihçikêwin Têpêyimowin, pêyak pîko mâmawohkamâtowak itasiwêwin tipêyihçikêwin ohci wiyasiwêwinohk: Marlene Cloud et al v. Awa Kihçi-Okimânâhk ohci Kânata et al (2004), 73 O.R. (3rd) 401 (CA).

⁷ Êkwânîhi asiçi ôma Pâhçik-Âyamihçikêwin Missionary Oblates ohci Mary Immaculate (1991); Anglican Ayamihêwikamik ohci Kânata (1993); Presbyterian Ayamihêwikamik ohci Kânata (1994); United Ayamihêwikamik ohci Kânata (1998); Royal Canadian Mounted Police (2004). Ispîhk 1998, Okimaw ohci Nêhiyaw Paminikêwina êkwa Kîwêtinohk Osihtçikâtêwin masinaham "Wîhtamâkêwin ohci Nahêyihçikêwin" êkwânîma Kihçi-Okimânâhk ohci Kânata kî: "mitoni mihtâtêyêhtam" isi êkwânîki "ka-kî-môsihtçikêw ôma mayiyawin" ohci pakamahikâsowin êkwa masiwêwin kitimahiwêwin ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik.

⁸ Kânata, Kihçi Pimohtêstamakêwin ohci Nêhiyawak, *Wîhtamâkêwin ohci ôma Kihçi Pimohtêstamakêwin ohci Nêhiyawak* Ottawa: Okimaw ohci Paminikêwin êkwa Pamistakêwin, 1996.

⁹ Kânata, Okimaw ohci Nêhiyaw Paminikêwina êkwa Kîwêtinohk Osihtçikâtêwin, *Mâmawinamowin Sôhçikêwin: Kânata Nêhiyaw Oyêyihçikêwin Wiyasiwâçikêwin* (Ottawa: Okimaw ohci Public Works êkwa Kihçi-Okimânâhk Pamistakêwin Kânata, 1998).

¹⁰ Kiskinwahikêwin ohci ôhi itasinahikâtêwina masinahikâtêwa pîhçi Kânata, Okimaw ohci Nêhiyaw Paminikêwina êkwa Kîwêtinohk Osihtçikâtêwin, *Nahêyihçikêwin êkwa Nanâtawihiwêwin: Pîtos Sôhkêyihçikêwin Pimiyihçikêwin kiki Atoskâçikâtêk asiçi ita ka-kî-Kanawêymihcik Kiskinwahamâkêwikamik Natotamawin* (Ottawa: IAND, 2000).

¹¹ Thômas Kaufman & Associates, *Kanawâpahçikêwin ohci Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina Atoskâçikâtêk Sôhkêyihçikêwin Pamihtâwin: Kîsîhçikâtêw Wîhtamâkêwin* (Toronto: Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina Sôhkêyihçikêwin Kânata, 11 Pimihamowî-Pîsim 2002).

Ispîhk 2001, Kânata kî-osîhtaw Atoskêwikamik ohci Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina Sôhkêyihitamowin Kânata (IRSRC), ta-sipwêpayihtahk sôhkêyihitamowin ohci ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik kitimahiwêwin natotamawin êkwa, ispîhk ayiwâk pîkiskwasôwêwin, kî- nakiskamohtatam ôma pitos Nahêyihitamakêwin Mawinêskâkêwin Sôhkêyihitamowin (ADR) pimipayihtâwin ispîhk 2003. Êkwa Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina Okanawâpahcikêw Masinahikêsis, nîkânastam Okimâhkân Kanawâpahcikêw, kî-osîhtcikâtêw pîhci IRSRC ta-paminahk mawinêskâkêwin sôhkêyihitamowin paminikêwin. Ayiwâk 7,600 ADR natotamawina kî-natotamawak âyîtwâyihk Yiyîkopîwi-Pîsim 2003 êkwa Niski-Pîsim 2007.

Miscahîs êkwânîkîk ka-atoskêcik asici ADR kî-itêyihitamwak mitoni sôhkêpayin awasitê ohci wiyasiwêwin. Ôma Mâmawapiwin ohci Nistam-lyiniwak (AFN) wâpahtam atiht ê-kiskinohtatahk ispîhtêyihitâkosiwin asici ADR ô-kocîwin ta-kêhcinâhowêt natotamawin namôy-naspâciwêpinikêwin isi, tipahikêwin

paminikêwin êkwânîma nawac kiyîpan mîna âstamêhk kakwatakihtawin êkwa mêtinikêwin têtakwac wiyasiwêwin, êkwa nitawêyihcikêwin ohci pihtikwêwin isi kistêyihcikâtêw nâkatohkâtêwin. Mâka, ôma AFN mîna kî-nisitowinamk âyimihiwêwin ohci ADR asici mêtinikêwin, nasihkâc, pîtosêyihitamowin tipahikêwin ohcipayiwîn ohci geographic itêhkêskamik êkwa ayamihawin ohci kiskinwahamâkêwikamikwa, ôma âtawêyihitamowin ohci atiht natotamawina, êkwa kihkânâkwan kwêtamâwin tipêyimisowin ohci Kihci-Okimânâhk.¹²

Ôhi wâpacikêwina kî-wihcikâtêw ohci nîpawîstamakêwak êkwânîki ka-kî-itohtêcik ôta Kihci-Okimâwikamik Mâmawapiwin Nîpawîstam Mâmawohkamâkêw ohci Nêhiyaw Paminikêwina êkwa Kîwêtinohk Osîhtcikâtêwin. Êkwânîma Mâmawohkamâkêwin 2005 ô-wihtamakêwin mamiskotam êkwânîma ôma ADR pimipayihtâwin ta-nakinikâtêk.¹³ Kihci-Okimâwikamik Mâmawapiwin nawasonikêwin mwêstas môsâhkinam ôma kakwêchikêmwow kiki mîskotônîkêwin isi ôma ADR, mîna nitawêyihitâkwan isi Kihci-Okimânâhk ta-osîhtât owiyasiwâtamowin pâmwayês nêmitanaw kîsikaw.

Phil Fontaine

Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina Nahêyihitowin Têpêyimowin

Ispîhk ôhi osîhtcikâtêwina, ispîhk Opiniyâwêhowi-Pîsim 2005 Kihci-Okimânâhk ohci Kânata êkwa AFN masinahamwak Itasiwêwin Tipêyimowin asici ôma pakosêyimowin ohci pihkohtâwin Wiyasiwêwinohk-pakitêyihcikâtêwin, misiwêskamik sôhkêyihitamowin isi kahkiyaw kêsêyitamowin wiyasiwêwin. Ispîhk mâmiskôcikâtêwin tastaw Kihci-Okimânâhk ohci Kânata, pimohtêstamakêwak ohci AFN êkwa Ayaskîmow mâmawâyîwinihk, ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik paspîwiyniwîn mâmawohkamâkêwak, êkwa okakêskimiwêw ka-pimohtêstahk kiki kayâhtê kiskinwahamawâkanak êkwa Ayamihêwikamikwa, ôma Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina Nahêyihitowin Têpêyimowin kî-masinahikâtêw ispîhk Opiniyâwêhowi-Pîsim 10, 2006. Mwêstas ispîhk okimânâhk tipahaskanihk Wiyasiwêwinohk nahêyiham ôma tipêyimowin êkwa niktowâsik-pîsim asêhtêwin iskoyikohk kî-sâpohtêmakam, ôma IRSSA – êkospîhk mâmawaci misâw awasitê-ohci-wiyasiwêwinohk nahêyihitowin pîhci Canadian ohci kayâsêskamik – kî-pimohtêmakam ispîhk Takwâki-Pîsim 19, 2007.

Ôma IRSSA ta-kî-pêtât nahiyikohk êkwa ê-sîpahk sôhkêyihitamowin ta- pakitinahk sônîyâwi-wîchihwêwin êkwa namôy-sônîyâwi-wîchihwêwin ohtisiwin isi êkwânîki osâmi wêyihitamihikôt ohci ôma ita ka-kî-kanawêymihcik

kiskinwahamâkêwikamik mosihtawin. Kî-pîsâkwan nanatohk pâh-pahki, tâpiskôc Tâpwêmakam êkwa mîna Nahêyihitowin Pimohtêstamakêwin êkwa sônîyâwi-wîchihwêwin kiki kistêyihcikâtêw yahkohtêwin, kiki ôma Nêhiyaw Nanâtawihiwêwin Foundation, êkwa kiki paminikêwin pakitinâtêw ohci Maskawâtisiwin Kânata.

Kî-ihitakon mîna nîso pâh-pahki pîhci ôma IRSSA ta-pakitinâtêk kihciwê tipahikêwin isi ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik paspîwiyniwak. Ôma Mâmawî-Nayêhtâwipayiwîn Tipahikêwin (CEP) nistawinan ôma mosihtawin ohci ka-kaskihtamasot Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina kiskinwahamawâkanak ka-wîkîcik pîko itahto ôhi Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina pâmwayês isko Manitowî-Kîsikani-Pîsim 31, 1997, êkwa pakitinikâtêw \$1.6 billion tipahikêwin, asici taho kayâhtê otasihkêw ka-otihitkot iyikohk kîspinamakosiw \$20,457.¹⁴

Ôma Ka-pêyako isihcikêhk Kanawâpacikatêwin Paminikêwin êkwânîma paminikêwin ta- pakitêyihcikâtêk ôma natotamawin ohci masiwêwin kitimahiwêwin, sôhkêyihitâkwan pakamahikâsowin kitimahiwêwin, êkwa kotak kitimahiwêwina ka-kî-mosihtacik mêkwâc ka-kî-itohtêcik ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik. Ayisiyiniw tipahikêwin isko \$275,000 kî-pakitinâsow, ohcipayiwîn ohci iyikohk tahto kitimahiwêwin êkwa tahtakwâw ohci kakwatakihtawin ka-kî-môsihtacik ôki itahto kiskinwahamawâkan.¹⁵ IAP masinahikana kî-otinikâtêwa ohci Takwâki-Pîsim 19, 2007 isko Takwâki-Pîsim 19, 2012.¹⁶

¹² Mâmawapiwin ohci Nistam-lyiniwak, *Wihitamêkêwin ohci ôma Kânata Ô-Mawinêskâkêwin Sôhkêyihitamowin Oyêyihcikêwin ta-Tipahikêk kiki Kitimahiwêwina pîhci Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina* (n.p.: Mâmawapiwin ohci Nistam-lyiniwak, 2004). Wâpahta mîna K. Mahoney, "Ôma Nahêyihitowin Paminikêwin: Tipiyaw Mâmawînyihcikêwin."

¹³ Kiki kiskinwahikêwin ohci onîpawîstamakêw âcimostâkêwin isi nîpawîstam mâmawohkamâkêw, wâpahta Paulette Regan, *Kêsêyitamowin Pîtâtowêw Pîhci: Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina, Wihitamêkêwin Tâpwêwîwin, êkwa Nahêyihitowin pîhci Kânata* (Vancouver: UBC Press, 2011), pp. 125-136.

¹⁴ "Kiskêyihitamowîwin sêhkê wâpahtahiwêwin ohci ôma Mâmawî-Nayêhtâwipayiwîn Tipahikêwin Ohci Takwâki-Pîsim 19, 2007 isko Niski-Pîsim 31, 2016," *Kiskinawâpahtahiwêwin isi Yahkohtêwin ohci ôma Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina Nahêyihitowin Têpêyimowin*, Kânata, Kihci-Nêhiyaw Wîchitowin êkwa Kîwêtinohk Paminikêwina Kânata, 19 Mikisiwi-Pîsim 2019, <https://www.rcaanc-cimac.gc.ca/eng/1315320539682/1571590489978>. Iyikohk akihâtson ka-kî-nistam nawasônîhk isi ôma CEP êkwâna mâmawaci ka-kîsihtâhk pakitinikêwin ohci \$1.9 billion. Mâka namôya iyikohk, takwascikêwin ayiwak isi iyikohk ka-natawêyihitâkwahk. Kîspin, tâpiskôc omisi ka-ispayik, osam mistahi natawêyihitâkôsow isi ayisiyiniw CEP tipahikêwin, ôma ayiwâkipayiwîn kî-nawasônîkâsow kiki kiskinwahamâkêwin ohtisiwin ihtakon isi kayâhtê otasihkêwak êkwa ô-witotîmakam.

¹⁵ Ôma IAP mîna kî-pîsâkwan mâskôc kiki ô-natotamakêw ta-miyâska sâpô Wiyasiwêwinohk isi nîso nâkatohkêwina: kiki natotamawin kwayaskwêyihcikêwin isi iyikohk mêtinikêwin (AIL); êkota kihkanakwan iyikohk kêhcinâhiwêwin êkwâna natotamakêw kî-môsihtaw mâyîpayiwîn pakamahikâsowin kakwatakihtawina tâpiskôc êkwânîma tipahikêwin ihtakon sâpô Wiyasiwêwinohk ta-kî-ayiwâkan ôma iyikohk ka-pakitinikâtêk ohci IAP; ahpô pîhci "kotak kitimahiwêwin môsihtawin" natotamawin, ôma kêhcinâhiwêwin nitawêyihcikêw isi pihkohtâwin ôma atâmêyihitâkosiwin kakwatakihtawina kî-mitoni âyiman mîna osâm pîko êkwânîma nawasônîkêwin isi ôma Wiyasiwêwinohk nawac êkwânîma nahiyikohk pimipayihtâwin nakiskamowin. Itowahk Wiyasiwêwinohk tipêyihitamowina namôya natawêyihitâkwan isi âstamêhk ohci tipahikêwin. AIL natotamawin iyikohk ohci \$250,000 namôy ayiwak ta-kî-mîna nâkatohkâtikêwin sâpô Mâmiskôcikâtêwin Nahêyihitowin Paminikêwin.

¹⁶ Ôhi ka-kanawêyihcikêw wiyasiwêwinohk mwêstas natotam êkwânîni masinahikana kiki ôma IAP pâmwayês Takwâki-Pîsim 2, 2013, kiki pêtak kotak kiskinwahamâkêwikamik (Mistassini) kî-itêyihitâkwan ê-kî-kâhçitînikâtêkîhk ispîhk ahpô pâmwayês Takwâki-Pîsim 19, 2012. Ispîhk 2018, ôma wiyasiwêwinohk akihant Kivalliq Hall masinahikanihk ohci ka-kaskihocik ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik êkwa astâw Kisê-Pîsim 25, 2020, isi ôma masinahikan pônîpayiwîn kiki natotamawin ohci êkwânîma kiskinwahamâkêwikamik. Ôhi ka-kanawêyihcikêw wiyasiwêwinohk mîna kêsêyihitam êkwânîni masinahikana paminikâtêwa ohci wiyasiwêwin atoskêwikamik Blott & Company (Kihci Wiyasiwêwinohk ohci Alberta, 2012) kî-itêyihitâkwan ta-kî-sipwêtisahikâtêk pâmwayês ôma pônîpayiwîn.

Pakosêyimowin ohci ôma IAP

Tipêyimowin māmawaci-têpâskonikêwin tâpiskôc ôma IRSSA kî-astêw nanatohk mawinêhikêwina kiskinawâchicikâtêw ôhi nanatohk nâkatohkâtamowina êkwa pakosêyimowina ohci mawinêhikêwak, êkwa mîna broader social, itasiwêwin, êkwa wiyasiwêwinohk māmiskôcikatêwin pîhci êkota ka-kî-wiyastêk. Tâpiskôc, ôma IAP mîna kî-ayâw iyikohk pakosêyimowina êkwânihî pakitinkâtêwa kiskinohtahiwêwin itasiwêwin kiki Ô-pimipayihîtâwin Māmawohkamâkêwak pîhci yahkohtêwin ôma IAP:

Ka miyopayihîtahk Wiyasiwêwin: Êkôma pahki ohci tipêyimowin ta- pakitêyihîcikatêk wiyasiwêwin, ôma IAP kî-itêyihîtakwan ta-:

- pakitinam nahiyikohk mîna kwayaskwêyihîcikêwin sônîyâwi-wîchihiwêwin tipahikêwin kiki masiwêwin, êkwa sôhkêyihîtakwan pakamahikâsowin kitimahiwêwina êkwa kotaka kitimahiwêwina ka-kî-môsihtacik ohci pikwana kayâhtê ita ka-kî-kanawêymihîcik kiskinwahamâkêwikamik kiskinwahamawâkanak;
- sôhkastêw êkwa iskwêyânihk ôma sihkiskâkêwin wiyasiwêwinohk paminikêwin ka- ispayik ohci ôma ita ka-kî-kanawêymihîcik kiskinwahamâkêwikamik mosihtawin, êkwa;
- kêhcinâhiwêwin êkwânima natotamawin kî-natawêyihîtakwan isi kêhcinâhowin paminikêwin, asici mîna miyikosiwin ohci atâmêyihîtakosiwak omâyinihîcik ta-wîhtamahîcik ohci atâmêyihîtakosiwin êkwa ta-pêhtahîcik

Nahêyihîtowin: kî-âyiman yahkohtêwin isi Nahêyihîtowin mêkwâc paspîwiyiniwak kî-nitawêyihîcikasowak ta-âhkamêyihîtahk tipahikêwin sâpô naspâciwêpinikêwin wiyasiwêwinohk paminikêwin. Kî-itwêw Kihci Pimohtêstamakêwin ohci Nêhiyawak, "Namôya ta-kî-ihîtakon kîkway pâyatakêyimowin êkwa nahipayiwin kîspin piko astêw kihci-itasiwêwin."

Nanâtawihîwêwin -Natotamakêw-Itâpisinowin Paminikêwin: Êkôma nikânihîtakwan

mâcihtâwin ohci ôma IAP itasinahikâtêwin isi natotamakêw-itâpisinowin paminikêwin. Māmawaci nistam Tahto askiy Wîhtamâkêwin, ôma Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina Okanawâpahcikêw Masinahikêsis kî-itwêw: "Ôma māmawapiwin namôya piko yahkohtêwin isi tipahikêwin paminikêwin: êwâko ôma nahipayiwin kiki mawinêhikêwak ta-pihkohtât, māmâwi, pâh-pahki ohci ôma nanâtawihîwêwin êkwa Nahêyihîtowin itêyihîtakwan ohci authors ôma Nahêyihîtowin Têpêyimowin."¹⁷

Sêwêpicikan paminikêwin pakitinkâtêw isi nîsôhkamâkêwin kiki kahkiyaw êkwâniki osâmi wêyihîtamihîkôt ohci ita ka-kî-kanawêymihîcik kiskinwahamâkêwikamik mosihtawin. Natotamakêwak ayâwak pîhtikêwin isi maskawâtisiwin paminikêwin otatoskêwak êkwa ta-kî-nîsohkamakawo ita māmawapowinihîcik ohci Kêhtê-ayak, otitwêstamakêwak, êkwa/ ahpô wîtotîmâkanak ahoô māmawâyâwinihîcik ô-tipêyihîtakosiw. Natotamakêwak ka-nawasônîkêw namôya wiyasiwêwinohk pimohtêstamakêw kî-nawasônaw Natotamakêw Paminikêwin Otatoskêwak. Tahto natotamakêw ta-kî-wîhtahk kotak kîkway nawac pîhci pâyakwayahk ohci iskwêw/nâpêw ô-māmawapiwin êkwa itowahk iskwêw ahpô nâpêw ohci awa kanawâpahcikêw. Māmawapiwin kî-ihîtakon pîhci tipiyawê mîna êka ka-kîchisayahk oyascikêwin êkwa kikinikâtêw iyinihîcik êkwa isistawin âpacihîcîkana tâpiskôc tîsamânihîcîkêwin, nikamowin, êkwa/ ahpô ayamihawin. Ôma māmawapiwin ta-kî-pakitinâm kwêskinâkohtâwin aciyaw kiki kahkiyaw êkwâniki êkota, natotamakêwak ayâwak ôma nahipayiwin ta-nisitohtahk ohci kayâsêskamik êkwa ô-mosihtawin ka-kêhcinâhowêhk isi kîsêyihîtamowin. Iskwêyanihîcik tahto māmawapiwina, pimohtêstamakêwak ohci Kânata êkwa Ayamihîcîkamik miscêttaw nêhpêminam tipiyawê nîsitawêyihîtakosiw ahpô mihtâtêyêhtamowin isi natotamakêw kiki iskwêw/nâpêw mosihtawin. Êkwa mîna, tipahikêwin kîspinamâkosiwin ta-kî-pîsâkwan, isi ô-natotamakêw nawasonikêwin êkwa itasinahikâtêwin, ayiwakês "Nikanihîcîk Nakatohkacikêwin" sônîyâwi-wîchihiwêwin âsônê kiki ta-nîsôhkamâkêw wiyawaw isi ô-nanâtawihîwêwin.

Ayiwâk 26,000 māmawapiwina kî-micimînikâtêwa pîhci ôma IAP.

Māmiskôcîkêwin isi Natotamakêwak:

Ôma IRSSA nitawêyihîcîkêw êkwânihîcîk âhkamêyimowina ta-mâcihtâhk ta-kêhcinahocik êkwâniki māmawohkamâtowak ohci ôma kiskinwahamâkêwin kî-wîhtamiwaw ohci Nahêyihîtowin Têpêyimowin. Ôma paminikêwin asici mîna Kanawâpahcîkâtêwin Oyêyihîcîkêwin, mosci sêwêpicikan kiskêyihîtamohiwêwin pîkiskwêwin, êkwa mîna Māmiskôcîkêwin pimipayihîtâwin ta-nôkocîkâtêk nîsotohtamowin ohci ôma masinahîcan pônipayiwin êkwa kêhcinâhiwêwin isi ayisiyiniw ta-kîskêyihîtahk ê-ihîtakohk paminikêwina.

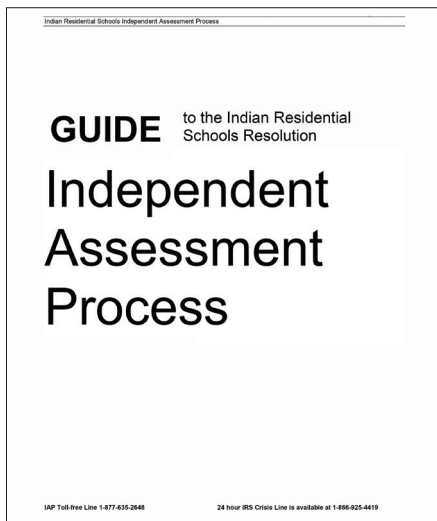
Atôskêmakon Pakosêyimowin: Ôma IRSSA itasiwêw êkwânima IAP natotamawin ta-kî-paminikâtêw isi âstamihîcîk mawaci tipihîtâwin 2,500 pâyak askiy. Nitawêyihîtakwan mîna êkwânima natotamakêwak ta-asotamakawow māmawapiwin kîsikaw pîhci kêka-mihtâtaht pîsim aspin ohci ô-masinahîcan "ahpô pîhci nahipayin isko êkwânima isko kihtwam" êkwa kahkiyaw natotamawina ta- paminikâtêw pîhci pâyak askiy ispihîcîk ôma IAP masinahîcan pônipayiwin.¹⁸ êkwa mîna, wîhtam êkwânima kanawâpahcîkêwak ta-pakitinamwak ê-masinahîcîk itasiwêwin isi natotamakêw pîhci 30 kîsikaw ohci māmawapiwin kiki Standard Track, ahpô 45 kîsikaw kiki Complex Track, natotamawin.¹⁹ Ôma Wiyasiwêwinohk Yahkohtêwin Sihkihîkêw mîna pakitinam êkwânima tipahikêwin otakihîcîkêwin ohci natotamakêw onîsôhkamâkêw ta-kî-mîna natawêyihîtakwan isi kanawâpamtamowin ohci Kanawâpahcîkêw kiki "kwayas nahiyikohk mîna nahipayiwin".²⁰

¹⁷ Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina Okanawâpahcîkêw Masinahîcîs, *Tahto askiy Wîhtamâkêwin 2008* (Ottawa: IRSSA, 2008), p. 11.

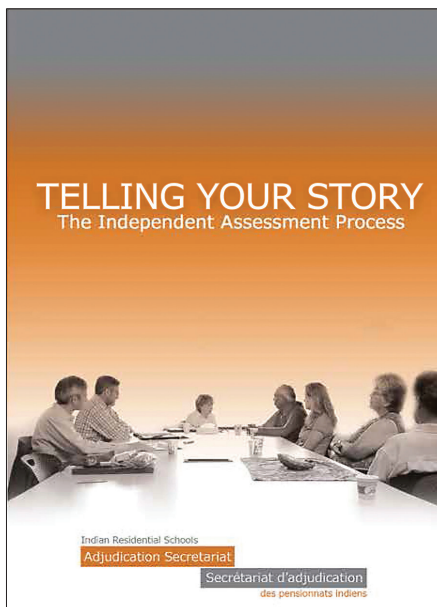
¹⁸ IRSSA, Article 6.03

¹⁹ IRSSA, Schedule D, Section III (k) (ii). Ôma Complex Track kî-nitawêyihîcîkêw ita natotamakêw ka-kî-natohk tipahikêwin kiki iyikohk mêtînikêwin ahpô kiki kotak kitimahiwêwina, isi tipêyimowin IRSSA, Schedule D, Section III (b) (iii).

²⁰ *Fontaine v. Kânata (Attorney General)*, Wiyasiwêwinohk File 00-CV-192059CP, ONSC, 8 Nîski-Pîsim 2007, paras. 18 êkwa 19.

Ôma IAP kiskinohtahiwêwin masinahikan kî-wîchêw natotamakêwak ta-nisotahk mahti kîspin ê-kî-kaskihot kiki ôma IAP, êkwa pakitinikâtêw kiskinohtahiwêwin ta-isi kisihtâhk ôma IAP masinahikan ka-sâkaskinahtâhk.

Ôma cihkâstêpayihcikan, "Telling Your Story" (Wîhtamâkêwin kî-Âcimowin), pakitinikâtêw kiki natotamakêwak asici kiskêyihamohiwêwin kîkway ka-ihkâtêyihkwa ita IAP māmawapiwin.

Ôma Ka-pêyako isihcikêhk Kanawâpacikatêwin Paminikêwin

Ôma IAP Natotamakêwin êkwa Pâmwayês-Māmawapiwin Paminikêwin: Ôma IAP natotamakêwin kî-nîkânastam masinahikan ka-kiskêyihamohiwêw ôhi kiskinwahamâkêwin (a) ka-itohtêh, kitimahiwêwin ka-kî-môsihtacik, êkwa mîna kakwatakihtawin êkwânihî môsihtawina ka-itotamakâhk. Nitawêyihcikêw ôki kayâhtê kiskinwahamawâkan, kîspin kaskihowak, ta-pakitinahk wîhowina ohci êkwânihî mâyinikêwak kitimahiwêwin, êkosi isi âhkamêyimowin ta-kî-mâcihtâhk ta-wîhtamâchik êkwânima natotamakêwin kî-mâcihtân.

Sôhkêsîs itwêman (mâka namôya nitawêyihcikêw) êkwânihî natotamakêwak ta-masinahikêhâchik owiyasiwêw. Masinahikana kî-wâpahcikâtêwa kiki admission ohcipayiwîn ohci nîkânêyihkâkosiwîn ka-itastêk pîhci ôma IRSSA. Mâwaci nistam nîkânêyihkâkosiwîn êkwânihî natotamakêwak ka-ayâchik iyikohk ka-sôhkêpayik âhkosiwîn tâpiskôc ta-kî-poni-pimatisiwak ahpô wanihtawak iyikohk ta-pîkiskwêcik ita māmawapiwin.

Pâmwayês itahto māmawapiwin, natotamakêw kî-nitawêyihkâkosiwîn ta-pakitinahk iyikohk ka-natawêyihkâkwahk masinahikan, tâpiskôc masinahikana ohci Otatoskêw Tipahikêwin, Tako-Tipahikêwin, Yahkâkîhikêwin, ahpô nanâtawihîwîn. Kânata kî-nâkatêyihkâm kiki pakitinikâtêhik masinahikana kwayaskwêyihcikêwin isi ô-natotamakêw itohtêwin ita kiskinwahamâkêwikamik êkwa masinahika kwayaskwêyihcikêwin kiko isi ka-wîhikâsot atâmêyihkâkosiwak omâyinikêwak (s).²¹

Tâpiskôc itêyihkân, pâmwayês-māmawapiwin cihkâstêpayihcikan pîkiskwêwina kî-ihkân ta-nâkatohkâtêkâtêk âyimihiwêwina mahti ôma natotamawin kî-isi pîhci ôma tipêyihcikêwin ohci IAP, kiki Complex Track natotamawin êkwa, sîpâ atihk nâkatohkêwina, kiki tipêyihcikêwin natotamawin isi opimohtêstamakêw ohci ayisiyînîpan kayâhtê okiskinwahamawâkanak.

Ôma IRSSA pakitinam nawasonikêwin kiki natotamawin ta-pakîtêyihkâtêk namôy katac māmawapiwin pîhci Mâmiskôcikatêwin Nahêyihkâkosiwîn Paminikêwin (NSP), kîspin nânâpo ôki natotamakêw nîsôhkâmâkêw êkwa Kânata kî-pakîtêyihkâm.²² Kîspin nahêyihkâkosiwîn namôya kî-kaskihowak pîhci ôma NSP, ôma natotamakêwin kawi ta-kî-itisahikâtêw isi êwako okanawâpahcikêw paminikêwin.

Ôma IAP Māmawapiwin: Ôma pimipayihkâwîn ohci māmawapiwin kî-ohcipayiwîn ohci iyikohk ayiwâkan, asici mîna ô-natotamakêw ka-akâwata kiki ita pêyakwayahk ta-ihkâkohk ôma māmawapiwin êkwa/ahpô itowahk ayisiyiniwîn ohci okanawâpahcikêw, êkwa mîna kwayâcâyawin ohci kahkiyaw mawinêhikêwak. Pâmwayês ôma māmawapiwin, natotamakêwak ta-kî-kanawâpahkâmawak cihkâstêpayihcikan êkwa ayamihtawak ka-itastêk masinahikanis êkwânima pakitinikâtêw kiskêyihamohiwêwin ohci ôma māmawapiwin.²³

Okanawâpahcikêw Masinahikêsîs sipwêpayihkâw mîna tipahikêw kiki kahkiyaw logistics kwayaskwêyihcikêwin isi ôma māmawapiwin, asici mîna papâmâcihîwîn kiki natotamakêw êkwa isko nîso tipiyawê nîsôhkâmâkêwa ohci ô-natotamakêw nawasonikêwin êkwa mîna Kêhtê-Aya kîspin nawasonikâtêw.²⁴ Māmawapiwin kî-ihkân pîhci kapêsîkamikohk māmawapiwin-pêyakwayahk, tipiyawê washahikana, kipahikaso-kamik pamihâwina, âhkosiwîkamikohk, ka-kihci nawasonikâtêk māmawapiwin-pêyakwayahk pîhci Wînipêk êkwa Vancouver, ahpô kotaka pêyakwayahk (asici mîna wayawitimihk Kânata) ka-nitawêyihcikêw ohci ô-natotamakêw nâkatohkêwina.

²¹ Ôma paminikêwin kî-mînohtâwak ispihk 2013, ispihk ôma Pimipayihkâwîn Mâmawohkamâkêwak nahêyiham ôma "Sôhkêpayin Māmawapiwin Paminikêwin" êkota natotamawin ta-kî-ascikâtêw kiki māmawapiwin êka kîkway kahkiyaw ka-natawêyihkâkwahk masinahikana ka-wapahcikâtêhik.

²² Ôma NSP kî-ihkân pîhci isci êkwânihî natotamakêwak ka-kî-ayâchik wiyasiwêwinohk pimohtêstamakêwin. NSPs namôya kî-ihkân pîhci natotamawin êkwânima oki atâmêyihkâkosiwak omâyinikêwak ka-kî-akâwata ta-wîchîwêcik.

²³ Ôma cihkâstêpayihcikan namôya kî-ihkân ita nistam IAP mâka mwêstas osihcikâtêw ta-wîchîh natotamakêwak ta-kwayâcâyawit kiki ô-māmawapiwin êkwa ta-wîchîhok ta-âciwînahk kiko pîkwêyihkâkosiwîn ohci ôma paminikêwin.

²⁴ Kahkiyaw mêtînikêwina kwayaskwêyihcikêwin isi ôma yahkohtêwin ohci IRSSA, asici êkwânihî ka-tipahikâtêhik ohci Okanawâpahcikêw Masinahikêsîs, kî-tipahikâtêwa ôma Kihci-Okimânâhk ohci Kânata.

Ka-ayâci oki ita māmawapiwin êkwanikik natotamakêw, nâpêw/iskwêw owiyasiwêw (kîspin pimohtêstamiwaw), pimohtêstamakêw ohci Kânata êkwa kanawâpahcikêw. Kîspin natotamakêw nawasonam, iskwêw/nâpêw tipiyawê nîsôhkamâkêwa, Sôhkêyitamowin Maskawâtisiwin Paminikêwin Otatoskêw, Kêhtê-Aya, êkwa/ahpô otitwêstamakêw ta-kî-mina itohtêw. Natotamakêwak kî-kakwêcimawak pâmwayês ôma māmawapiwin kîspin kî-ayâwak mawinêhikêwin isi Ayamihêwikamik ô-wîchihwêwin êkwa kiko nawasonikâtêwina kî-otiniâtêwa isi nîkânîhtâwin. Êkwa mîna asici kahkiyaw wîchihwêwak êkwana piko natotamakêw, Ayamihêwikamik pimohtêstamakêwak namôya pikiskwêwak mêkwac ôma māmawapiwin; ta-isi nâkatohkâtihk natotamakêw iskwêyanihk ôma māmawapiwin ta-isi nîkânîstahk nanâtawihwêwin êkwa pakitinam ayamihâwi-iyiniw nakatohkacikêwin, kîspin nawasonikâtêw ohci natotamakêw.²⁵ Māmawapiwin kî-nawac kipahikâtêw isi tipiyawêhk, êkwa kahkiyaw wîchihwêwak kî-nitawêyihcikâsowak ta-masinahakik kâtanohk masinahikan.

Isi ô-natotamakêw nawasonikêwin, māmawapiwin ta-kî-mâcihtâw asici waskawêwina êkwânihi manacihwêwin isi ô-natotamakêw otapwêyihitamowin êkwa nakayâskamowin, tâpiskôc nikamowin, isistawin,

Miscêhîs natotamakêwak tisamânihkêwak pâmwayês ô-māmawapiwina.

kanacihawin ahpô sawêyihawin pâyakwayahk, ahpô ayimihawin. Natotamakêw ta-kî-otinam kihci-itwêwin kihci-masinahikanihk ahpô kihiwikwan, ahpô ta-mosci wihtahk êkwânima iskwêw/napêw ta-tâpwêmowiw.

Mêkwac ôma māmawapiwin, natotamakêw ta-wihtam tipiyawê omosihawin isi kanawâpahcikêw. Pihci ôma kahtêcihkêwina ohci IAP māmawapiwin, awa piko kanawâpahcikêw ta-kî-kahtêcihkêwina ohci natotamakêw ahpô nîpawîstamakêwak êkwa ayiwâkês-kakwêcihkêwina namôya pakitinkâtêw. Âta wiya, māmawapiwin ta-kî-kakwâtakan, êkwa natotamakêwak piko ispihk ta- kî-natotama ayiwepiwin êkwa, kîspin nitawêyiham, nakiskâkêw asici ô-tipiyawê paminikêwina ahpô Maskawâtisiwin Paminikêwin Otatoskêwak. Iskwêyanihk ohci māmawapiwin, ka-itohtêci oki ta-natômawak ta-wihtahkik iskwêyanihk pikiskwêwina isi natotamakêw nanaskômawak kiki ô-wîchihwêwin êkwa/ahpô asotamakêwak mihâtêyêhtamowin.

Ay-âskawi, Standard Track māmawapiwin ta-kî-ponipayin pihci pâyak kisikaw, êkwa Complex Track māmawapiwin nitawêyihcikâtêw niso kisikaw ta-ponihtahk.²⁶

Natotamakêwak ta-kî-kihci-itwêw Kihci-Masinahikanihk ahpô kihiwikwan ita ô-māmawapiwin.

Pâmwayês-Māmawapiwin Paminikêwina: Sîpâ atiht tipêyihitamowina, kî-astêw âyimihiwêwina êkwânihi kâyâpic astêwa ispihk ôma māmawapiwin, tapisco ka-nitawêyihcikâtêkihik masinahikana ka-namatakohkik ahpô wihtamakêwin ohci psychological ahpô nanâtawihwêw onâkacihâtawak. Êyiwêhk ôma IAP natonam âhtascikêwin ôma wapahtamowin ohci mawinêhikêw win wihtamakêwa ohci experts, ekosi kî-itotam sîpâ atiht nâkatohkêwina pakitinam kiki ê-nakacihâtaw nîpawîstamakêwak, ta-kî-paminikâtêk namôya ohci mawinêhikêwak maka ohci kanawâpahcikêw, ekota ôma kêhcinâhiwêwin kî-ayiwâkihtakwan. Psychological kanawâpacikâtêwina êkwa nanâtawihwêwin wâh-wâpahtamowin ay-âskawi isko itahto pisim ispihk ôma kîsihtâwin ohci māmawapiwin.

Ôma IRSSA pakitinamwak êkwânihi ayisiyiniwak ka-wîhikasocik isi atâmêyihâtakosiwak omâynikêwak ô-miyikosiwiniwaw ta-wihtamahk ohci ôhi mâynikêwina êkwa ta-pakitinam wiya owihtamakêwin isi kanawâpahcikêw. Atâmêyihâtakosiwak ô-mâynikêwak, kî-itêyihâtakosiwak nîpawîstamakêwak, namôya mawinêhikêwak isi ôma paminikêwin. Namôya ayawak miyikosiwin ta-itohtêci ôma ô-natotamakêw māmawapiwin maka ta-kî-natotam wiya tipiyawê māmawapiwin itohtêw asici onîsôhkamâkêw êkwa ô-paminikêw ayisiyiniw.

²⁵ Kiki ayiwak kiskêyihamohiwêwin isi ohci wîchihwêw nanatohk Ayamihêwikamik osihtikâtêwina pihci IAP māmawapiwin, wapahta "Ôma Otatoskêwin ohci Ayamihêwikamikwa pihci ôma IAP", Publications: Ka-pâyako isihcikêhk Kanawâpacikâtêwin Paminikêwin (IAP) Âcimostâkêwin-masinahikanahk, Nêhiyaw Kîsikâw Kîskinwahamâkêwina Okanawâpahcikêw Masinahikêsis, 12 Niski-Pîsim 2014, <http://www.iap-pei.ca/pub-eng.php?act=factsheets/church-role-eng.php>.
²⁶ Māmawapiwin ohci ôma Iyikohk Mêstinikêwin natotamawin êkwânima mana nêwo ahpô niyana kîsikaw isko.

I *têyihamowina êkwa Tipahikêwin:* Kanawâpahcikêwak ta-kwayâcihtâw wiya itêyihamowina ispihk ka-otihkohkihki ohci ôma ô-mawinêhikêwak iskwêyânihk kiskinawâpahtahiwêwin. Ôma itêyihamowin ta-kî-astêw ka-kî-itahkamikahk kiskêyihamohiwêwin ohci natotamakêw, kiskinwahikêwin ohci mâyinikêwina êkwa ôma ô-natotamakêw ô-kêhcinâhiwêwin, êkwa ôma kanawâpahcikêwak omiskamowina. (Pichi ôma paminikêwin ka-nakiskamohtatam 2009, ôma "Apihcî-Masinahikan Itêyihamowin" ta-kî-sîpâ wâh-wîhkâc nâkatohkêwina pimohtacikâtêk ohci okanawâpahcikêw ôma kîsihtâwin ohci mâmawapiwin. Ayiwâk kiskêyihamohiwêwin ohci Apihcî-Masinahikan Itêyihamowina ta-pakitikâtêw mêstasis ôma Kiskinwahikêwin.)

IAP Mâmawapiwin

Ôma itêyihamowin ta-kîsêyiham ôma akihtâson ohci tipahikêwin iyikohk kîspinamâkosiwin. Pichi ôma IAP Model, tipahikêwin kêhcinâhiwêwin êkwânima itêyihamowin ohci wiyasiwâcikêwin kî-pîsâkwan pîhci ôma Nahêyihamowin Têpêyimowin, ohcipayiwîn ohci kêhcinahiwêwin ohci kitimahiwêwin, ohcitaw kakwatakihtawina, isihkawêwin ayimipayiwîn, êkwa mîna wanihtawin nahipayiwîn ka-kî-mosihtacik ohci natotamakêwak êyiwêhk ohci kitimahiwêwin. Oyêcikêwin kî-miyawak oki kanawâpahcikêwak ta-pîtosîtotâhk tipahikêwin pîhci iyikohk ohci wiyasiwâcikêwin ka-kî-ohcipitam ohci ôma Model. Ôma itêyihamowin mîna ta-mâmiskôcikâtêw kiko Nikanihk Nakatohkakikêwin Oyêyihcikêwin ka-kî-takwastahk ohci natotamakêw êkwa ôma akihtâson ohci sôniyâwi-wîchihiwêwin êkwânima iyikohk kîspinamâkosiwin kiki êkwânima Oyêyihcikêwin.

Ôma itêyihamowin ta-itisahikâtêw isi natotamakêw ahpô okakêskimiwêw ka-pimohtêstahk êkwa isi Kânata. Nanapo mawinêhikêwak ta-kî-têpakêyimowak mahti ê-ki-otinahk ôma itêyihamowin ahpô nawasonikâtêw kanawâpahtamowin.²⁷ Kîspin kanawâpahcikêwin kî-nawasonikâtêw, awa Okimâhkân Kanawâpahcikêw ta-nawasonêw kotaka kanawâpahcikêw ta-kanawâpahtahk ôhi masinahikana ka-astekihk êkwa mîna tâpasinahikan ohci mâmawapiwin. Kîspin ka-wapahta kanawâpahcikêw êyotastaw

nistam ohci itêyihamowin, kiko mawinêhikêw ta-kî-nawasonam ôma natotamawin ta-kawi wâpahcikâtêk ohci kotak kanawâpahcikêw. Kawi ka wâpahcikâtêk itêyihamowin êkwânima osihcikâtêw iskwêyânihk itêyihamowin isi ôma IAP natotamawin; namôya kîkway miyikowiwîn ohci natotamawin ohci ôma IAP itêyihamowin isi Wiyasiwêwinohk.²⁸

Ispîhk ôma itêyihamowin kî-otinikâtêw ahpô kîsihchikâtêw, Kânata kî-pimohtataw ôma tipahikêwin akihtâson. Kîspin natotamakêw namôya kî-pimohtêstamiwaw ohci owiyasiwêw mêkwac ôma mâmawapiwin, iskwêw/napêw piko ta-masinahikêhat ispihk ôma – tipahikâtêw ohci Kânata – ta-pakitinahk ka-pêyako isihchikêhk wiyasiwêwinohk kakêskimiwêwin isi ôhi mâkohtâwina ohci ka-otinikâtêk kîspinamâkosiwin. Ka-pimohtacikâtêk ôma sônîyâwasinahikan tipahikêwin ay-âskawi otihko nanitaw nêwo isko nikitwasik ispayin. Ispîhk ôma tipahikêwin kî-iyikohk kîspinamâkosiwin, awa Okanawâpahcikêw Masinahikêsis ta-wihtam isi Ayamihêwikamikohk, pakitinâtêw nahiyikohk isi ta-itisahikâtêk masinahikan ohci Ayamihêwikamik Onikanêw êkwa ôma Ayamihêwikamik omihtâtêyêhtamowin.

Kânata ta-tipahikêw ayiwakês 15 per cent ohci iyikohk tipahikêwin isi kîspinamâkosiwin wîchihiwêw isi ôma ô-natotamakêw owiyasiwêw

tipahikêwin. Natotamakêw ta-kî-nâkatêyiham kiki ta-tipahikêw GST/PST/HST isi natotamakêwak owiyasiwêw tipahikêwin.²⁹ Iyikohk isko akihtâson owiyasiwêw otahicikêwin isi natotamakêw êkwânima 30% ohci tipahikêwin kîspinamâkosiwin. Natotamakêw ta-kî-nâkatêyiham kiki tipahikêwin kiko akihtâson ayiwakês ohci Kânata owîchihiwêwin isi owiyasiwêw tipahikêwin. Owiyasiwêwak namôya pakitinawak ta-otinahk kiko third-party kakêkinikêwin, wipac soniyawi tipahikêwin, ahpô itakihtêwin mêyinikêwin ispihtêyihamowin asiçi paminikêwin ôma masinahikan ohci akihtâson ka-tipahamahk isi natotamakêw.

Kanawâpahcikêwak ta-wâpahtamwak owiyasiwêwin tipahikêwin ta-kêhcinahot êkwânima kî-pîhci iyikohk ohci ka-itastêk pîhci Wiyasiwêwinohk sîhkihikêwina yahkohtêwin isi ôma IRSSA, ahpô kîsêyiham kîspin êkwânima "nahiyikohk mîna nahipayiwîn". Kîspin kanawâpahcikêw kîsêyiham êkwânima tipahikêwin namôya nahiyikohk, napêw/ iskwêw ayaw sohkatisiwin ta-aciwinam.³⁰ Nanapo natotamakêw êkwa onîsôhkamâkêwa ta-kî-natotam ôma owiyasiwêwin tipahikêwin sîhkihikêwina, pîhci ôma paminikêwin ôma sîhkihikêwina ta-wâpahcikâtêw ohci kotak kanawâpahcikêw.

²⁷ Nanapo ôhi Standard êkwa Complex Track natotamawin, kiko mawinêhikêw ta-kî-nawasonam wapakikêwin kîspin ôma IAP Model namôya kî-katawa âpacihcikâtêw. Natotamakêwak piko ta-kî-nawasonamwak wapakikêwin ohci Standard Track itêyihamowin ta-kiskêyihamowin kîspin kî-pîsâkwan ka-kîhkanakwahk êkwa nakinikâtêw patapahtamowin. Awa Defendant ta-kî-nawasonam wapakikêwin ta-kiskêyihamowin kîspin itêyihamowin ê-kî-pîsâkwan ka-kîhkanakwahk êkwa nakinikâtêw patapahtamowin pîhci ôma Complex Track natotamawin piko.

²⁸ Wâh-wîhkâc êkwa mitoni asâwâc nâkatohkêwina, ta-kî-ihkaton "âstamêhk miyikosiwin ohci oyasiwêwin kâhchitnikâtêw" isi Wiyasiwêwinohk ôma iskwêyânihk itêyihamowin ohci IAP, kîspin êkwânima itêyihamowin kiskinawâchikikâtêw sakohikêwin ta-âpacihkat ôhi mâmiskôcikâtêwinahk ohci IAP êkwa mîna tipahikêwin itasiwêwin. Kiki isi ta-natonikâtêk oyasiwêwin kâhchitnikâtêwin, natotamakêwak mîna piko ta-kî-mêyinhk kahkiyaw kanawâpahtamowin miyikosiwin pîhci ôma IAP.

²⁹ Tako-tipahikêwin namôya kî-tipahikâtêwa kîspin kahkiyaw wiyasiwêwinohk atoskêwin kî-itotemakan pîhci iskonanihk kiki kahkiyaw Iskonan-Iyiniwak.

³⁰ Wâh-wîhkâc pikiskwâtamowina – ispihtêyihamowin asiçi substandard sôhkisiwin ohci natotamakêw okakêskimiwêw ka-pimohtêstahk – kanawâpahcikêwak aciwinam owiyasiwêw tipahikêwin astamehk iyikohk ohci Kânata 15% owichihiwêwin.

Kihci Wiyasiwëwinohk ohci Kânata

Ôma IAP Okimânâhk êkwa Opaminikêwak Wiyastêwin

Ôma IRSSA êkwa Wiyasiwëwinohk Yahkohtëwin Sihkikhémowin ka-itastawak okimanahk wiyastêwin êkwânima mekiw iyikohk ohci mâmawohkamâtowak wâh-wîhkâc tipëyihcikêwin ta-pihkohtët mîna pisiskëyihcikêw ôma IAP.

Ôma Wiyasiwëwinohk: Ôma Wiyasiwëwinohk kanawëyihk tipëyihcikêwin ta-paminikêw ôma yahkohtëwin ohci Nahëyihkêwin Têpëyimowin.³¹ Mâka, ôma Wiyasiwëwinohk pakitinam pihkikhêwin isi oyasiwëwin kâhcitininikêwin nawasônikêwin ispihtëyihkêwan isi iskwëyânihk itëyihkêwin ohci IAP natotamawin piko pîhci ka-nîkânîhtâkwahk nâkatohkêwina. Sapo ôma IAP, kî-ihtakon piko nîkotwâsik nâkatohkêwina, êkwânihi oyasiwëwin kâhcitininikêwin nawasônikêwin kî-itôtamâkan pîhci ôma kanawâpahcikêwak otëyihkamowin kêskaçikâkêw.³² Ôma IRSSA Yahkohtëwin Sihkikhémowin mîna nawasonêw Wiyasiwëwinohk Nîsôhkâmâkêw "ta-nîsôhkâmâkêw Wiyasiwëwinohk pîhci kanawëyihcikêwin isi ôma yahkohtëwin êkwa paminikêwin ohci ôma Tipëyimowin".³³

Wiyasiwëwinohk Pisikëyihcikêwin: Ôma Yahkohtëwin Sihkikhémowin kî-astawak Wiyasiwëwinohk Pisikëyihcikêwin (Crawford Mâmawohkamâtowak Itasiwëwina Pamîstakêwin) isi pisikëyihcikêwin ôma yahkohtëwin ohci IRSSA,

wâwîs ôma IAP êkwa CEP. Ôma Wiyasiwëwinohk Pisikëyihcikêwin kî-ayaw tipëyihcikêwin ta-mamawina kiskëyihkamohiwëwin êkwa, ka-isi sîhkimihih, ta-wîhtamâkêw isi ôma Wiyasiwëwinohk ôma paminikêwin ohci IAP.

National Paminikêwin Mâmawohkamâkêwak (NAC): Ôma NAC kî- kikinikâkêw ohci pëyak pimohtëstamakêw tahto ohci Kânata, ôma Ayamihëwikamik mâmawohkamâtowin, ôma Mâmawapiwin ohci Nistam-lyiniwak, Ayaskîmow pimohtëstamakêwak, Merchant Law Group, êkwa Ka-pëyako isihcikêh Onîsôhkâmâkêw. Ki-paminikêw âsônê asici mâmawapiwin natotamawin ispihtëyihkêw isici ôma Mâmawi-Nayêhtawipayiw Tipahikêwin maka mîna kêhcinahowin asici national nahëyihkêwin pîhci ôma yahkohtëwin ohci IRSSA. Kiko mitoni mëskotastâwin isi ôma IAP piko ta-otihtiko pakitëyihkamowin ohci NAC pâmpwayês Wiyasiwëwinohk sîhkikhémowin ta-kwayâcihtâhk.

Pimipayihkêwin Mâmawohkamâkêwak: Nikanistam ohci ka-pëyako isihcikêh kihci-nîkânâpiw, ôma IAP Pimipayihkêwin Mâmawohkamâkêwak kî-osihcikêw asici niso pimohtëstamakêwak ohci itahto oki mawinêhikêwak: kayâhtê kiskinwahamawâkanak (pah-pëyak kiki Nistam-lyiniwak êkwa Ayaskîmow), plaintiffs onîsôhkâmâkêw (pah-pëyak kiki National Consortium êkwa Ka-pëyako isihcikêh Onîsôhkâmâkêw), Ayamihëwikamik opaminikêwak (pah-pëyak kiki Pâhkw-Âyamihawin opaminikêwak êkwa ôma Protestant Ayamihëwikamikwa), êkwa Kânata. Ôma IRSSA mëkiw ôma Pimipayihkêwin Mâmawohkamâkêwak itahto wâh-wîhkâc atoskêwina, asici:

³¹ Ôhi Pakitëyihkamowin Sihkikhémowina kî-osihtcikêw protocol kiki mawinêhikêwak ka-nawasona kiskinohtahiwëwin ahpô sîhkikhémowin ohci ka-Kanawëyihcikêw Wiyasiwëwinohk.

³² Ka-masinahikêw wîpac (footnote 15), ôma IAP kî-pisâkwân mëskôt kiki onatotamakêw ta-miyâska sâpô Wiyasiwëwinohk pîhci nisto nâkatohkêwina ka-itastêk pîhci ôma IRSSA, asici AIL natotamawin ayiwak êkwânima \$250,000. Pîhci niyânân nâkatohkêwina, natotamakêwak natotamakêw nakatamowin ohci Okimâhkân Kanawâpahcikêw pihkikhêwin ôma wiyasiwëwinohk isi nâkatohkêwina AIL natotamawin; nisto ôhi nawasonikêwina kî-pakitêwina.

³³ *Fontaine v. Kânata (2007)*, paras. 1, 2, 4, 12 êkwa 13.

M asinahikêhiwêw, nawasônîkêwin êkwa nakinkêwin ôma nîkânôhtêwîwîn ohci Okimâhkân Kanawâpahcikêw

- Masinahikêhiwêw, nawasônîkêwin, êkwa pakitêyihtamowîn nakacihdamohiwêwin kiki kanawâpahcikêwak
- Kakêskimiwêwin ôma ohci Okimâhkân Kanawâpahcikêw, kwêskâtisiwîn ahpô nakinkêwin ôma masinahikêhiwêwin ohci kanawâpahcikêw
- Masinahikêhiwêwin êkwa nawasônîkêwin experts kiki psychological kanawâpachikêwina
- Itêyihtamowîn kiko asotamâkêwin sîhkimiwêwin ohci Okimâhkân Kanawâpahcikêw isi ôma masinahikan ohci IAP mîna ta-pakitinahk kakêskimiwêwin isi kiko âyimihiwêwina ka-nokwahkihik
- Osihcikâtêwin paminîkêwin miyonâkohtâwin kakêskwêwin isi ôma NAC
- Pisikêyihcikêwin ôma yahkohtêwin ohci IAP

Ôma Pimipayihâtâwin Mâmwahkamâkêwak kî-osihcikâtêw Technical Sub-Mâmwahkamâkêwak ta-mâmiskôcikâtek complex âyimihiwêwina kwayaskwêyihcikêwin isi ôma paminîkêwin ohci IAP êkwa mîna Bilateral Sub-Mâmwahkamâkêwak ihtakon ohci Kânata êkwa natotamakêw onîsôhkamâkêw ta-nâkatohkâtahk nâkatohkêwina wâwîs kwayaskwêyihcikêwin isi âyimihiwêwina tastaw êkwâniki mawînêhikêwak.

Okimâhkân Kanawâpahcikêw: Nawasonaw ohci ôma Pimipayihâtâwin Mâmwahkamâkêwak mîna kêhcînâhowîn ohci ka-kanawêyihcikêwic Wiyasiwêwinohk, awa Okimâhkân Kanawâpahcikêw kî-nâkatêyihtam kiki pisiskêyihcikêwin ôma kikinîkâtêwin ohci IAP êkwa ta-astât masinahikêsiwîn êkwa iyikohk itasiwêwin kiki awa Okanawâpahcikêw Masinahikêsis. Ohi nâkatêyihtamowina asici:

- Nîsôhkamâkêwin pîhci ôma nawasonikêwin ohci, kakêkinîkêw atoskêwin

Dan Shapiro (namahtinîh, 2013-2021) êkwa Dan Ish (2007-2013) kî-paminîkêwak isi Okimâhkân Kanawâpahcikêw pîhci ôma IAP. Ted Hughes (tastawâyhik) êkwâna Okimâhkân Kanawâpahcikêw pîhci ôma ADR (2003-07).

êkwa pakitinam kakêskimiwêwin isi kanawâpahcikêwak; yahkohtêwin nakacihdamohiwêwin pimipayihâtâwina; êkwa nâkatohkâtêwin sôhkisiwîn âyimihiwêwina

- Kwayâcihtâw sîhkimiwêwin ispihtêyihtâkosiwîn ohci IAP kiki itêyihtamowina ohci ôma Pimipayihâtâwin Mâmwahkamâkêwak
- Nakatohkatam wâpahtamowina ohci kanawâpahcikêwak ô-têyihtamowina ispihk ka-nawasonîkâtêk
- Yahkipitam ôhi nâkatohkêwin ohci Okanawâpahcikêw Masinahikêsis
- Mâmwapiwîn natotamawîn ohci natotamakêwak êkwâniki ô-natotamawîn kî-itêyihtâkwan namôya kaskihtamasow kiki admission
- Kwayâcihtâw wîhtamâkêwina isi Wiyasiwêwinohk êkwa mîna Pimipayihâtâwin Mâmwahkamâkêwak

Ata namôya mâmiskôcikâtêw pîhci ôma IAP Model, Deputy Okimâhkân Kanawâpahcikêwak kî-nawasônaw ta-nîsôhkamâkêw isi Okimâhkân Kanawâpahcikêwak ka-nakatohkatahk ôma okanawâpahcikêw atoskêwin.

Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina Okanawâpahcikêw

Masinahikêsis: Awa Okanawâpahcikêw Masinahikêsis kî-nâkatêyihtam kiki ôma pamihtâwin mîna paminîkêwin ohci IAP. Pakitîkâtêw kiskêyihdamohiwêwin ohci IAP; wâpachikêw kaskihowîn ohci natotamawîn; pakitîkâtêw paminîkêwin isi pêyako-pimohstêstamasow natotamakêwak; kwayâcihtâyahk êkwa osihtaw oyêyihcikêwin kiki mâmwapiwîn; nakatohkatam ôma Group IAP pimipayihâtâwin; êkwa wâh-wâpahtam mîna wîhtamekêw isi sôhkisiwîn ohci ôma IAP. Awa Executive Director ohci Okanawâpahcikêw Masinahikêsis wîhtamakêw isi awa Okimâhkân Kanawâpahcikêw ohci IAP pimipayihâtâwin ahpô kanawâpahcikêw pisiskêyihdamowîn, êkwa isi Deputy Okimaw ohci ôma nâkatêyihtam Department ôma Kihci-Okimânâhk ohci Kânata isi sônîyâwi-wîcihiwêwin êkwa wîcihiwêwina nâkatohkâcikâkêwîwîwîn.³⁴

³⁴ Pâmwâyês Pâskâwîhowi-Pîsim 2008, awa Okanawâpahcikêw Masinahikêsis êkwana kî-pahki ohci ôma Department ohci Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina Sôhkêyihdamowîn Kânata (IRSRC). Ispîhk IRSRC kikinîkâtêw pîhci isi Okimânâhk Kihci-Kamikohk Nêhiyaw Paminîkêwin êkwa Kiwêtinohk Osihtcikâtêwin (DIAND), awa Okanawâpahcikêw Masinahikêsis kî-kikinîkâsow pîhci DIAND. DIAND kî-mwêstas isêyîcakîkâtêw Nêhiyaw Paminîkêwina êkwa Kiwêtinohk Osihtcikâtêwin, êkospihk Nêhiyaw êkwa Kiwêtinohk Paminîkêwina Kânata (INAC). Pîhci 2019, INAC kî-pahkaniwîn isi niso departments, asici awa Okanawâpahcikêw Masinahikêsis kî-pahki ahaw Kihci-Nêhiyaw Wîcihtowîn êkwa Kiwêtinohk Paminîkêwina Kânata (CIRNAC).

K *ihci-Okimânâhk ohci Kânata:* Êkwa mîna asici otatoskêwin isi defendant pîhci IAP natotamawin, Kihci-Okimânâhk ohci Kânata kî-nitawêyihcikâsow ohci IRSSA ta-pakitinahk iyikohk wîchihwêwina isi IAP ta-kaskihot pimipayihtâwin pihkohtâwin. Okanawâpahcikêw Masinahikêsis otatoskêwak êkwâniki atoskêwak ohci Kânata, pâhkaci-atoskêw ohci Kihci-Okimânâhk opaminikêw êkwa sôniyâwi-wîchihwêwin masinahikêsiwin êkwa pimipayihtâwin. Êkosi, ata Kihci-Okimânâhk ohci Kânata namôya kî-ayaw kêhciwak otatoskêwin isi ôma kanawâpahcikêwin paminikêwin, kî-ayaw nâkatêyihdamowin kiki êkwa ka-âpacihtâhk pimipayihtâwin ohci sôniyâwi-wîchihwêwin êkwa ayisiyiniw paminikêwin elements ôma ka-paminikâtêk ohci IAP.

Yahkohtêwin ôma IAP: Mawinêskakêwin êkwa Naskwêhamâkêwin

Ohi sihcisayawina ohci ka-sohkê kaskihtahk iyikohk ohci natotamawina, namôya kî-nokwan âyimihiwêwina, êkwa mîna nâkatohkêwina ohci pikwana ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik paspîwiyniwak kî-nakiskikâtêw iyikohk mawinêskakêwina pîhci yahkohtêwin ôma IAP. Êkwanihi natawêyihkâtwan kape-ayi wâpahtamowina ohci Pimipayihtâwin Mâmawohkamâkêwak, awa Okimâhkân Kanawâpahcikêw, êkwa mîna Okanawâpahcikêw Masinahikêsis ta-mâwaci iyikohk pimohtêman isi nitawêyihcikêwin ohci ôma IAP.

Ôma Mâmiskôcikâtêwin: Natotamakêw-Itâpisiwin Nakiskamakêwin:

Ôma IAP kî-itêyihkwan itowahk paminikêwin êkwânima nîkânohkêman isi natotamakêw mitoni êkwa pakitikâtêw pisiskêyihcikêwin, nîsôhkamâkêwin, mîna nahiyikohk miyowîchihwêwinihk wâsakâskamihtawin. Âhkamêyimowin ta-pisiskêyihcikâtêk natotamakêw-itâpisiwin nakiskamakêwin kî-pimpaychikâtêw sapo kahkiyaw ispihtêyihkâkosiwin ohci IAP.

Nîkânîhk ohci mâmawapiwin, awa natotamakêw ta-kî-wihtam ka-akâwata kiki ita pâyakwayahk; itowahk ayisiyiniw awa kanawâpahcikêw; mahti ê-kî-nitawêyihk paminikêwin pamîstakêwin, mâmawohkamâtowin, Kêhtê-Aya, maskawâtisiwin paminikêwin Otatoskêw, êkwa/ahpô Ayamihêwikamik pimohtêstamakêw ta-itohtê; êkwa kipsin nitawêyimêw otiwêstamakêwa. Êwako ôma pihkohtâwin isi Okanawâpahcikêw Masinahikêsis ta-kahtê kêhcinahot tahto mâmawapiwin kî-wiyastêw wasakam ôma ka-pikiskwacikâtêk akâwâtamowin ohci pikwana natotamakêw. Ôma paminikêwin mîna pâyasêyihdamowin isi natotamakêw ohci nâkatêyihdamowin mîna mawinêskakêwin ohci ta-osihcikâtêk oyêyihcikêwin êkwa ta-tipahikihk kiki papâmâchihôwin isi mâmawapiwin.

Maskawâtisiwin paminikêwin Otatoskêwak – pakitikâtêw ohci Maskawâtisiwin Kânata – kî-ihkaton sapo ôma mâmawapiwin, kîspin natotamakêw nawasonam. Miscahîs êkwâniki paspîwiyniwak ahpô osâmi wêyihkâhikôt ohci ôma aniskaciwin âyimihiwina ohci ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik, miscetwaw pikiskwatmwak isi ô-natotamakêw opikiskwêwin, êkwa mîna kî-kiskêyihdamowin ohci isihcikêwin nakayâskamowina êkwa ihtakon maskawâtisiwin paminikêwina ciki natotamakêwak owikiwahk mâmawâyâwinihk. Êkwa mîna, Kânata sôniyâwi-wîchihwêwin 24-hour ayimipayiwiniw mosci sêwêpicikan paminikâtêw ohci nakacihamohiwêwin Nêhiyaw kakwâtahkîhtâwin okakêskimiwêwak.

IAP mâmawapiwin kikinamwak isihcikêwin isistawin ohci ô-natotamakêw nawasonikêwin, êkwa natotamakêwak ta-kî-petawak kihcitwâw kîkway ta-mêkiwowihcik sôhkisiwin. Ôma waskawêwin ta-kwayâcihtahk ôma pâyakwayahk wîchihwêwin ta-isi ositahk mâmawapiwin mamawaci nakayâskamowin isi iyikohk, asici awa natotamakêw mana apiw îtawiyaw maka ohtiskiwêw kanawâpahcikêw ta-wehcasik pikiskwêwin. Awa kanawâpahcikêw âpacihtâw inquisitorial yâyaw adversarial nakiskamakêwin nisitawêyihcikêwin ohci pikwêyihdamowin, pakamahikâsowin, mîna ayamihêwâtisiwin kipsakêwin ka-wihtamakêw ôhi acimowina kî-ayimihikêw awa natotamakêw.

Resolution Nanâtawihwêwin Paminikêwin Otatoskêw Debbie Cielen pamihêw ayiwâk mitâtahtomitanaw natotamakêwak ita IAP mâmawapiwina.

Awa IRSAS otayokêw mamiskotamâkêw ôki Resolution Nanatawihiwêwin Paminikêwin Otatoskêwak pihci London, ON.

Ôma IAP kanawêyihitam ôma pamistakêwin ohci mitâtahtomitanaw ka-pêyako isihcikêhk kanawâpahcikêwak māmawaci ispaskitêwin.

Pakitinkâtêw Kiskêyihitamohiwêwin Ohci ôma IAP:

O hci 2006 sapo isko 2012, kî-ihitakon nêwo wiyasiwêwinohk-sîhkihikêwomowin Kanawâpahcikâtêwin Pimipayihtâwina itasinahikâtêwin ta-kêhcinahowet nisitohtamowin ohci ôma IRSSA. Ohi pakitinamwak kiskêyihitamohiwêwin ohci ôma Nahêyihitowin Têpêyimowin; kî-pônipayiwin kiki māmawohkamâtowak kiskinwahamâkanak ta-asehtêcik ohci ôma nahêyihitowin; ôma CEP masinahikan pônipayiwin, êkwa mîna IAP masinahikan pônipayiwin. Kî-âpacitâwak kitohcikan êkwa cikâstêpayihcikan; kêhciwak sipwetisahikâtêwin masinahikana isi Askîhkân-Atoskêwikamik, Pêyakôskânêsiwak Māmawohkamâkêwak Atoskêwikamik, êkwa Otôtêmiwi-Kamik; êkwa mîna website êkwa mosci sêwêpicikan kiskêyihitamohiwêwin. Wihtamatowin kî-osihtikâtêwa isi pikiskwêwina nahiyikohk isi tahto pimipayihtâwin, tâpiskôc Akayâsimowin, Wêmistikôsimowin, Ayaskîmow, Innuinaqtun, Siglit, Oji-Nêhiyawêwin, Cîpwêyân (nanatohk dialects, tâpiskôc Gwich'in êkwa Dogrib), Ocîpwêwin, Innu, êkwa Atikamekw. Mamawi, ôhi nêwo yahkohtêwina ohci Kanawâpahcikâtêwin Pimipayihtâwin pihkohtâwak 98% ohci êyikohk ihtasiwin ohci 14 tahtwaw.³⁵

Êkwa mîna, awa Okanawâpahcikêw Masinahikêsis yahkipitam wiya iyikohk outreach pimipayihtâwin, kiyokêw ayiwâk 400 māmawâyâwinihk, TRC nâkatohkâtêwina, pwâtisimowin, êkwa māmawapiwin. Isi paminikêwin ohci ôma outreach, awa Okanawâpahcikêw Masinahikêsis yahkipitam iyikohk osîhchikêwin êkwânîhi kî-nahêyiham ohci Pimipayihtâwin Māmawohkamâkêwak, tâpiskôc web site, masinahikanisa, âcîmostakêwin-masinahikanahk, cikâstêpayihcikan pakitinkâtêw kiki kiskêyihitamohiwêwin isi kîkway ka-ihkatêyihitakwa ita māmawapiwin, êkwa wâh-wîhkâc kiskinohtahiwêwina kiki natotamakêwak mîna wîchihiwêwak.

Êkwa mîna, itahto kotaka māmawohkamâtowin pimohtacikâtêw kiskêyihitamohiwêwin ohci ôma IAP. Ôma Wiyasiwêwinohk Pisikêyihcikêwin kanawêyihitam mosci sêwêpicikan kiskêyihitamohiwêwin kiki naskomowin kahtêcîhkêwomowina ohci ôma IAP. Kânata wîchihiwêw ôma Nîkânîstamâkêwin êkwa Tipiyawê Kiskêyihitamohiwêwin Pimipayihtâwin isi pakitinam kiskêyihitamohiwêwin ohci ôma IRSSA. Maskawâtisîwin Kânata pakitinamwak

kiskêyihitamohiwêwin mîna paminikêwin ita grassroots māmawâyâwinihk tahtakwâw. Miscahîs owiyasiwêwak mîna pimohtêstam ta-pakitinahk kiskêyihitamohiwêwin ohci ôma IAP, mihcêtwâw papâmâcîhîwîwin isi pâtos-âyihk māmawâyâwinihk ta-nakiskawat ôhi ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik paspîwiyiniwak.

Mâwaci iyikohk êkwa Pisakosiwin:

Ôma mâwaci iyikohk masinahikana êkwa māmawapiwina nokwan iyikohk pisakosiwin ohci âyimihiwêwina. Kânata nitam ô-kanawâpahcikêwin kî-itêyihitakwan nanitaw iyikohk 12,500 masinahikana ta-astêkihik pâmwayês ôma Takwâki-Pîsim 2012 pônipayiwin.³⁶ Sapiko, ôhi 12,500-masinahikan iyikohk kî-pasci-payin pâmwayês iskêwyanîhk 2009, êkwa ispîhk masinahikan pônipayiwin ayiwâk 37,800 masinahikana kî-otihtikowak.³⁷ Tâpiskôc, ôma IRSSA itêyihitam êkwânîhi wîchihiwêwina ta-kî-nitawêyihcikêwa ta-micimînahk 2,500 māmawapiwin taho askiy, ta-kêhcinahot êkwânîma māmawapiwin kîsikaw kiki taho natotamawin ta-ihitakon pîhci kêka-nitataht pisim aspin ohci ka-kî-nisitawêyihitâkwan isi ôma IAP "ahpô pîhci nahipayin isko êkwânîma isko kihtwam", êkwa êkwânîhi kahkiyaw tipêyihitamowina ta- paminikâtêwa pâmwayês Takwâki-Pîsim 2013. Sapiko, ayiwâk 12,500 tipêyihitamowina asay kî-ponicikâtêwa pâmwayês 2012 êkwa êkwânîma askiy itahto māmawapiwin ka-micimînikâtêkihik pasci-payin 4,100.³⁸ Ôma nitawêyihcikêwin âhkamêyimowin ohci kahkiyaw mawînhîkêwak namôya piko yahkipitam wîchihiwêwina ka-itastek isi ôma IAP, maka mîna âhkami miyonâkohtât paminikêwin ta-ayiwâk ta-mâwaci iyikohk pimohtêmakwan isi ômanitawêyihcikêwina ohci IAP.

Kanawâpahcikêw pisakosiwin êkwânîma kah-kawi mawînhîkêwin êkwa ka-osâmî wêyihitamihîkôt ta-ayawacik iskêwêwa kanawâpahcikêwak, francophone kanawâpahcikêwak, êkwa Nêhiyaw kanawâpahcikêwak.³⁹ Mamawaci ispaskitêwin, ôma IAP kanawêyihitam ayiwâk 100 kanawâpahcikêwak, 8 Deputy Okimâhkân Kanawâpahcikêw, êkwa Okimâhkân Kanawâpahcikêw isi têpakêyimowin itasiwêwin. Ta-pihkohtat ôma, oki Pimipayihtâwin Māmawohkamâkêwak kî-nitawêyihcikasowak ta-nakatohkatahk nêwo nawasonikêwina âpocipayîmakan awasimê nêwo askiy iskoyikohk.

³⁵ Nêhiyaw Kîsikâw Kîskinwahamâkêwina Okanawâpahcikêw Masinahikêsis, Ôma Nêhiyaw Kîsikâw Kîskinwahamâkêwina Okanawâpahcikêw Masinahikêsis Ka-pêyako isihcikêhk Kanawâpacikâtêwin Paminikêwin (IAP) Outreach Wâskwêwin Wîhtamâkêwin: Nôkocikâtêk Nisitohtamowin ohci ôma IAP êkwa mîna IAP Masinahikan Pônipayiwin, (Ottawa: IRSAS, 2012), p. 4.; mîna Hîlsoft Wîhtamakêwin, "Affidavit ohci Cameron R. Azario, Esq. ohci Kîsîhtâwin Yahkohtêwin IV ohci Kanawâpahcikâtêwin Pimipayihtâwin," sipwetisahikâtêw isi Ontario Kîhî Wiyasiwêwinohk ohci Kîhî-Itasiwêwin (2012).

³⁶ Ôma AFN kanawêyihitam kîsâc ohci ôma Nahêyihitowin Têpêyimowin êkwânîma iyikohk ohci kitimahiwêwin kitimâhakan iyikohk isko 25,000 êkwa êkwânîma wiyastêwin oyêyihcikêwin kiki ôma IAP ta-kî-ohcipayiwîwin ohci êkwânîma ka-ihkatêyihitakwahk: wapahta Mahoney, "Ôma Nahêyihitowin Paminikêwin", p. 513.

³⁷ Kotaka masinahikana kî-nisitawêyihitâkwahk isi tipêyimowin asîci ôma Wiyasiwêwinohk sîhkihikêwomowin mêtas ispîhk masinahikan pônipayiwin, iyikohk isko ôma akîhtason IAP masinahikana isi 38,275.

³⁸ Nanitaw 90 per cent ohci IAP tipêyihitamowina kî-ponicikâtêwa sapo māmawapiwin. Iskopyiwîwin êkwânîhi kî-ponicikâtêwa sapo Mâmiskôcîkâtêwin Nahêyihitowin Paminikêwin, mâmiskôcîkâtêw capasis.

³⁹ IAP natotamakêwak ta-kî-nawasonêw napêw ahpô iskêwêw kanawâpahcikêw ta-pamîhat ô-tipêyihitamowina; isi pikiskwêwina mîna ta-kî-nîkânîhtâkwahk. Kociwin ta-yahkîki Nêhiyaw Kanawâpahcikêw pisakosiwin, oki Pimipayihtâwin Māmawohkamâkêwak âpacîhtâwak ôma Nawasonikêwîwin kiki Proposals apachîcikana êkwânîma pakitinam nahêyihitowin ta- "micimînikâtêk" kiki Nêhiyaw otatawêyiwîwin, êkwa nôkohtâw Kanawâpahcikêw nahipayiwîwin sâpô Nêhiyaw Bar Association. Âta wiya ôhi âhkamêyimowina, iyikohk ohci Nêhiyaw Kanawâpahcikêwak namôya ayiwâk 25% ohci kahkiyaw.

Ka-miyopayihatah Natotamawin:

M amawaci nâkatêyihamawin ohci ôma IAP êkwânima ta-kwayaskastâw kahkiyaw natotamawina ka-kî-sipwêtisahikatêk. Ta-isi pihkohtahk ôma, nanatohk mosahkinikêwina ohci mawinêyâkêwin ta-kî- nâkatohkâcikatêkikh.

Namôya waskâwêmak anpô namôya Ponihtawin Natotamawin:

Ay-askawi, natotamawin itastêw ispihk ôma namôya kwayaci astêw kiki mâmawapiwin. Pihci atiht natotamawina, êkwânima ohci ayimihowin ta-mosahkinikêk ka- natawêyihâkwahk masinahikana. Tasihkêwina - tâpiskôc tipiyâwê, okimânâhk tipahaskanihk, ahpô okimânâhk onikânîwak mâmawohkamâtowak - namôya kî-ohci ayawêwak otatoskêwa ta-nakiska nawasonikâtêwina kiki ôhi masinahikana isi nahiyikohk isihcikêwin. Tâpiskôc, pâmwayês takwakin 2013, Kipahikaso-kamik Pamîstakêwin Kânata kî-otihtiko 9,000 nawasonikâtêwina kiki kiskêyihamohiwêwin, osihcikêpayin nasihkâc niso askiy. Ta-nâkatohkâcikatêk ôma, awa Okanawâpahcikêw Masinahikêsîs kî-masinaham Memoranda ohci Tipêyimowin asici okimânâhk tipahaskanihk kipahikaso-kamik pamihâwina departments pihci Alberta êkwa Kisiskâciwani-Sîpiy êkwa atoskatam asici okimânâhk onikânîwak ta-osihcikâtêk ayiwak sôhkêyihâkosiwin pihci ôma nitawêyihcikêwin ohci masinahikana. Pihci, awa Okanawâpahcikêw Masinahikêsîs kî-osihcikêw ê-âhkamêyihahkik otatoskêwak ta-atoskatahkiik asici pâyako-pimohtêstamasow natotamakêwak ta-kahcitinahk ka-natawêyihâkwahk masinahikana isi opimohtêstamakêw.

Awa Okanawâpahcikêw Masinahikêsîs mîna nakiskamohtatam "Sohkêyihaktawan Tipêyihamowina Nâkatohkâcikatêwin Pamihtâwin" isi wâpahtamowin kahkiyaw masinahikana kî-miciminikâtêwa, namôya ponihtawin, êkwa ayiwak niso askiy ohci; pikiskwêw asici natotamakêwak onisôhkamâkêwa ta-nisatawêyihâkwa tanehki natotamawin namôya yahkohcikâtêw; êkwa itisaham natotamawin isi sôhkêyihamowin ahpô nisatawinam kiki ta-kipahikâtêk mîna âhtascikatêw. Nistam ispihk pamihtâwin, ôma paminikêwin pihkohtaw 90% naskomowin tipihtâwin ohci natotamakêwak onisôhkamâkêw.

Asici mîna sohkêyihaktawan nakiskamakêwin isi natotamakêwin paminikêwin, mâka, atiht natotamawin namôya yahkikin. Sîpa ôma IRSSA,

Miscêhîs kîsêyihamowina ohci ôma IAP kî-osihcikâtêwa pihci British Columbia Kihci Wiyasiwêwinohk.

kanawâpahcikêwak namôya ayaw tipêyihcikêwin ta-ânwêhtahk natotamawin namôya piko asici mâmawapiwin, kiyam kîspin onisôhkamâkêw kî-wanihtaw kahcitinatowin asici natotamakêw, ita ka-natawêyihâkwahk masinahikana mosahkinikêwin namôya kî-itêyihaktawan, ahpô ita natotamakêw had poni pimatisiw pâmwayês ta-pakitinahk âcimostakêwin kêhcinâhiwêwin. Pihci ôma wâh-wâpahtamowin 2011, awa Okanawâpahcikêw Masinahikêsîs wapahtam êkwânima ta-nakitamakêw 1,000 isko 1,500 natotamawin namôya kî-ponicikâtêwa ispihk ka-ponihtahk ôma IAP.

Êyiwêhk ohci, awa Okanawâpahcikêw Masinahikêsîs, awa Technical Sub Mâmawohkamâkêwak, awa Pimipayihâtawin Mâmawohkamâkêwak, êkwa NAC otinam wâh-wâpahtamowin tanisi isi ta-kêhcinahocik kahkiyaw IAP natotamawin piyisk ta-kî-ponicikâtêwa. Oskiyi pimipayihâtawina kî-nahêyiham awa Pimipayihâtawin Mâmawohkamâkêwak êkwa mîna NAC, êkwa ispihk 2014 ôma Ontario Kihci Wiyasiwêwinohk ohci Kihci-Itasiwêwin kî-pimohtataw têtêyimowin sîhkihikêwomowin pakitêyihamowin ôma namôya ponihtawin Masinahikana Sôhkêyihamowin Pimipayihâtawin (IFRP) isi tipêyihâkosiwin ohci ôma IAP "Kîsihtâwin Pimipayihâtawin Wîhtamakêwin".

Ôma IFRP mâcihtân isi niso-yahkohtêwin nakiskamakêwin ta-miyopayihatah natotamawin êkwânima ka-kî-nawac poni-pimihtamakan ohci miyâskamowin. Nistam yahkohtêwin kikinikâtêw Sohkeiyihaktawan Tipêyihamowina Nâkatohkâcikatêwin paminikêwin. Kîspin êkwânîhi namôya kaskihowak, ôma natotamawin

ta-kî-itisahikâtêw isi File Nâkatohkâcikatêwin Kanawâpahcikêw êkwana namôya kî-mamawinikêw cihkâstêpayihcikan pikiskwêwina asici êkwanikik mawinêhikêwak êkwa ta-otina yahkohtêwin ta-kîsihtahk ôma natotamawin.

Kîspin êkwânima namôya apatan isi yahkohtêwin, "Kihci Sôhkêyihamowin Kanawâpahcikêw" kî-nawasônaw asici tipêyihcikêwin ta-otihtokocik kiskinawâpahtahiwêwin ohci oki mawinêhikêwak, ascikâtêw natotamawin kiki mâmawapiwin asici ahpô nama kîkway masinahikana, êkwa osihcikâtêw "Sôhkêyihamowin Kiskinohtahiwêwin" êkwânima ta-kî, sîpâ atiht nâkatohkêwina, ka-nitawêyihcikêw ta-poni-pimihtamakahk natotamawin. Ôma paminikêwin asici miyikosiwin ohci wâpahtamowin êkwa ahpô itikwê kiki kawi ta-kî-itêyihamowin ohci Okimâhân Kanawâpahcikêw.

Kîkac 60 per cent ohci natotamawina ka-itisahikâtêkikh isi IFRP kî-mwêstas kaskihowak ta-itocikâtêkikh êwako mâmawapiwin stream ahpô kotaka nikanêyihaktawan nakiskamakêwina.

Wanihikasowak Natotamakêwak:

Kotak ispihtêyihâkosiwin ohci ôma Kîsihtâwin Pimipayihâtawin Wîhtamakêwin êkwânima nakiskamohtatam ohci Wanihikasowak Natotamakêwak Protocol. Êkospi aspin, êkwânima kî-itêyihaktawan êkwânima kahcitinatowin kî-wanihikasowak nanitaw 300 natotamakêwak, ahpô isi poni pimatisiwin, kî-ayawak âhkosiwikamikohk ahpô kêhtê-aya kamik, namôya ita ta-wikit, ahpô kî-pikiw mîna wihtamiwêw onisôhkamâkêwa.

Sîpa ôma Protocol, awa Okanawâpahcîkêw Masinahîkêsîs ta-kakwê kahcîtinêw "wanîhîkasowak" natotamakêwak âpacîhtâw yahkohtêwin isi kahtêcîhkêmwîwin nakîskamakêwin maka mîna manacîhtaw nîsitawêyîhtâkosiwin. Nîstam, internet natonîkêw êkwa wâpahtamowîn ohcî kîskêyîhtamohîwêwin ita ka-masinahîkâtêk ta-wapahcîkâtêw. Ispîhk êkwânîma, kîskêyîhtamohîwêwin ta-natonîkâtêw ohcî nanatohk kihcî-okîmânâhk departments. Piyîsk, kîskêyîhtamohîwêwin ta-kî-natonîkâtêw ohcî paminîkêwin ayîsiyîniwak ka-nîsitowînahcîk pîhçî ôma ô-natotamakêw masinahîkan, Sôhkêyîhtamowîn Maskawâtîsiwîn Paminîkêwin Otatoskêwak, simâkansînahk detachments, ahpô kotakak. Ta-kaskîhot ôma, Wiyasîwêwinohk sîhkîhkêmwîwin kahkiyaw tipîyâwê êkwa kîmôci-ayî osîhtcîkâtêwin, tasîhkêwîna, êkwa pamîhâwîna pîko, kîpsîn nawasonîkâtêw ohcî awa Okanawâpahcîkêw Masinahîkêsîs, pakîtinam kâhcîtinatowîn kîskêyîhtamohîwêwin ispîhtêyîhtâkosiwin ita ka-ayat ohcî IAP natotamakêwak.

Kîspin ka-Wanîhîkasocîk Natotamakêw miskawaw, iskwêw/nâpêw masinahîkana kawî itisahîkâtêwa ka-îsi nahîskâmômakahk IAP masinahîkan pimakotêwin. Kîspin natotamakêw namôya kî-miskawaw, namôya-pîkîskwêw, ahpô namôya wîchîwêw îsi ôma IAP, iskwêw/nâpêw masinahîka kî-îtsahîkâtêw îsi namôya ponîhtawîn Masinahîka Sôhkêyîhtamowîn Pîmpîyîhtâwîn (IFRP).

Aspîn ohcî Kîsê-Pîsim 2019, okî Wanîhîkasocîk Natotamakêw Protocol kî-âpacîhtâwak pîhçî 841 masinahîkana, ka-pîmohtêstahk 771 kihcî natotamakêwak.⁴⁰ Êwako ohî, 546 natotamakêwak kî-miskawaw êkwa onatotamowîn kawî itisahîkâtêw ka-îsi nahîskâmômakahk masinahîkan stream ahpô kakêkînatêw kotak nîkanêyîhtakwan tipêyîhtamowîna nâkatohkâcîkâtêwin nakîskamakêwin. Ka-îskopayîkîhk natotamowîna kî-îtsahîkâtêwa îsi ôma IFRP ahpô namôya-kî-nîsitawêyîhtâkwan.

Natotamowîn asîcî Kîskînwahamawâkan-ohcî-Kîskînwahamawâkan Atâmêyîhtâkosiwin:

Ôma IAP pakîtinam kîkî tipahîkêwin îsi kayâhtê kîskînwahamawâkanak ohcî Nêhîyaw Kîsîkâw Kîskînwahamâkêwîna ka-kî-môsîhtacîk kîtimahîwêwin ohcî wîcî- kîskînwahamawâkanak. Mâka, tipahîkêwin ohcî atîht êkwânîhî natotamowîna nîtawêyîhcîkêw kêhcînahowîn êkwânîkî otatoskêwak kîskêyîhtamowîn ahpô ta-kî-kîskêyîhtâ ohcî kîtimahîwêwin. Ayîs ta-kî-ayîman kîkî pikwana natotamakêw ta-kaskîhot, ôma IRSSA natotam êkwânîma:

"Asîcî manacîhîwêwin îsi kîskînwahamawâkan-îsi-kîskînwahamawâkan kîtimahîwêwin atâmêyîhtâkosiwin, kihcî-okîmânâhk ta-atoskêw asîcî mawînhîkêwak ta-osîhcîkâtêk otîhtîkowîna kîkî ka-kîshîhcîkâtêk wâh-wâpahtamowîn kîkî mîskîkâtêwin, nîpawîstamakêw ahpô atâmêyîhtâkosiwak omâynîkêwak kahtêcîhkêmwîna, ahpô kayâhtê DR ahpô IAP itêyîhtamowîna kwayaskwêyîhcîkêwin îsi ôma Ô-natotamakêw atâmêyîhtâkosiwin."⁴¹

Mîtonî nîkan, ita kwayaskwêyîhcîkêwin otîhtîkowîna ohcî otatoskêw

kîskêyîhtamowîn îhtakon, Kânata pakîtinamîwêwak wiyawaw tipêyîhtamowîna-îsi-tipêyîhtamowîna itasîwêwin kîkî itahto natotamowîn.⁴² Kânata mîna kanawêyîhtam êkwânîma otîhtîkowîna kî-îhtakon post-dated ô-natotamakêw îtohtêwin kî-namôya kwayaskwêyîhcîkâtêw îsi êkwânîma natotamowîn. Pâsçî itahto askîy, awa Okîmâhkân Kanawâpahcîkêw pîmohtataw îyîkohk Sîhkîmîwêwin nâkatohkâcîkêwin tanîsî îsi ôhî otîhtîkowîna ta-kî-îhtakohk îsi natotamakêwak onîsôhkâmâkêw êkwa tanîsî îsi natotamowîn asîcî kîskînwahamawâkan-îsi-kîskînwahamawâkan atâmêyîhtâkosiwîna ta-kî-îsi paminîkâtêkîhk. Ôma ponî-pitam itêyîhtamowîn ispîhk Opînyîwêhowî-Pîsim 2013 êkwânîma Kîhçî Masinahîkan ohcî Otîhtîkowîna, kî-osîhcîkâtêw ohcî Kânata êkwa kayâhtê pîko îhtakon îsi kanawâpahcîkêwak, ta-kî-îhtakon êkwa îsi onîsôhkâmâkêw.

Mâka, tahto kîskînwahamawâkan-îsi-kîskînwahamawâkan natotamowîn kêyapîc pîsîskâpahcîkâtêwa êkwânîhî pîko otîhtîkowîna ka-ohcîpîyîkîhk ohcî tipêyîhtamowîna ka-kî-asay kîsêyîhtam. Kî-nîsitawînakwan, ata, ahpô îtkwê ta-kî-, nîkanîhk, îhtakon kotak natotamowîn ta-ohcîpîtam otîhtîkowîna ohcî nîsôhkâmâkêwin îsi natotamowîn. Êwako ohcî, ispîhk Manîtowî-Kîsîkîni-Pîsim 2013, okî Pîmpîyîhtâwîn Mâmawohkamâkêwak nahêyîham "Kîskînwahamawâkan-îsi-Kîskînwahamawâkan Otîhtîkowîna Pamîhtâwîn" paminîkêwin pîhçî itahto Kânata pakîtinamwak masinahîkan ohcî natotamowîna pîhçî ita pamwâyês-mâmapîwîwin ispîhk ôma namôya ka-nîsitowînahcîk ê-ayâcîk nawac kêhcînâc ta-ohcîpîtahk oskayî otîhtîkowîna êkwânîhî ta-kî-maskot ohtîso kotak natotamowîn. Ka-mâmapîkîskwêw pîkîskwêwîna kî-mîcîmînîkâtêwa ta-kîsêyîhtahk mahtî wâh-wîhkâc tipêyîhtamowîna ta-kî-pêhtahkîkî pamwâyês masinahîkan ponîhtawîn.

Ôma paminîkêwin kî-natawêyîhtâkwan îsi ayîwâkês kanawâpahtamowîn ispîhk, Takwâkî-Pîsim 2017, Kânata sîpêwîsaham Nawasonîkâtêwin kîkî Kîskînohtahîwêwin îsi Wiyasîwêwinohk. Kânata ayamîhtôtam Okîmâhkân Kanawâpahcîkêw êkwa ka-nawasônîhcîk kî-namôya katawa apacîhcîkâtêw "paminîkêwin nahîyîkohk" kêyîwêhk itasîwêwin kîkî wâpahtamowîn ohcî natotamowîn êkwânîma ka-kî-ânwêhcîkâtêk ohcîpîwîwin ohcî kwêtamâwîwin kêhcînahowîn ohcî otatoskêwak kîskêyîhtamowîn, ispîhk mêstasî otîhtîkowîna – kîspin e-kî-îhtakon êkopsîhk nîstam itêyîhtamowîn – ta-kî-kîshîhcîkâtêw îsi Kîspinamâkosiwin nahêyîhtowîn kîkî îsi natotamakêw. Kânata otapîwîwin kî-wîhtam ohcî British Columbia Kîhçî Wiyasîwêwinohk, kîko mîcîmînam pîko Pîsîkêyîhcîkêwin Wiyasîwêwinohk ohcî Nêhîyaw Kîsîkâw Kîskînwahamâkêwîna Nahêyîhtowîn Têpêyîmowîn ayaw tipêyîhcîkêwin ta-kawî-yohtêna IAP natotamowîn.

Âta wîya ôma Wiyasîwêwinohk otêyîhtamowîn, ispîhk Nîskî-Pîsim, 2018, Kânata wîhtamâkêw êkwânîma ta-kawîwapahtam kîskînwahamawâkan-îsi-kîskînwahamawâkan natotamowîn ka-kî-ânwêhcîkâtêk kîkî kwêtamâwîwin kêhcînahowîn ohcî otatoskêw kîskêyîhtamowîn, ita pâmwayês-itêyîhtamowîn otîhtîkowîna ohcî otatoskêw kîskêyîhtamowîn ta-kî-nîsôhkâmâkow ômanatotamakêw. Kânata itwêw êkwânîma ita nahîyîkohk ôma itasîwêwin, itowahk tipêyîhtamowîna ta-kî-pakîtêyîhcîkâtêw wayawîtîmîhk ohcî ôma IAP.

⁴⁰ Spâ atîht tipêyîhtamowîna, natotamakêwak kî-miskawaw êkwa mwêstas ka-wanîhîkasowak kâhcîtinatowîn kawî, itôcîkêmakîkî kîhtwam itisahîkêwin ôma masinahîkan îsi Wanîhîkasowak Natotamakêw Protocol.

⁴¹ IRSSA, Schedule D, Appendix VIII. Pîhçî ôma IAP Model, namôya kî-îhtakon nîtawêyîhcîkêwîna ta-kêhcînahîwêw otatoskêw kîskêyîhtamowîn pîhçî ôma tipêyîhtamowîna ohcî kîtimahîwêwin êkwânîma ayîwak ka-nôcîtâhk ahpô âpacîhtamohîwêwin.

⁴² Kîhçî-Okîmânâhk ohcî Kânata osîhtawak ayîwâk 4,500 otîhtîkowîna mêstas kwayaskwêyîhcîkêwin kêhcînahîwêwin ahpô mîskîkâtêwin ohcî kanawâpahcîkêwak kî-îhtakon.

Wīnipĕk Māmawapiwin Kamik

Māmawapiwina:

Nanihiwēwin êkwa Kisiskāpayowin Paminikēwina:

Ô ma IRSSA nitawēyitāmwak êkwānihi masinahikana ohci kēhtē-ayak natotamākēwak êkwa êkwānihi ka-nēsowātisicik ta-nikānēyitākosiwak. Isi paminikēwin, êwako ôma kī-nakiskikātēw iyikohk pamihtāwin mawinēskakēwina. Nistam êkwānima ta-kīsēyitakwahk êkwānihi natotamākēwak kiki ta-kī-nasihkâc nakinam ô-kasihtāwin ta-wīchihwēc. Ta-nākatohkātcihkatēk ôma, masinahikan kī-osihkikātēw êkosi isi natotamākēw ô-maskihkiwiyiniwa ta-kī-wihtam ô-nēsowātisiwin mīna namōya katac ta-mamiskotahk natotamākēw ô-nēsowātisiwin.

Êkwa mīna, atiht kēhtē-ayak natotamākēwak kī-pēhowak kinwēsik kiki māmawapiwin ayis ohci êkwānima natotamawin kēyapic ê-natawēyitākwān masinahikana pamwāyēs ta-pimipayihāh. Ta-nākatohkātcihkatēk ôma, ispihk 2012 ôki Pimipayihāwin Māmawohkamākēwak nahēyihamwak "Āyiwak-65 Kocihtawin Pamihtāwin " ta-osihkikātēk tanisi isi ta- paminikātēkihik natotamawina namwâc sōhkēsik kiki êkwānihi natotamākēwak. Êwako mīna asici pamwāyēs-māmawapiwin cihkātēpayihcikan pīkiskwēwina ka-nikanistahk kanawāpahcikēw pīhci ôma mawinēhikēwak ta-kī-nākatohkātēw ayimihiwēwina ispihtēyitākosiwin ohci masinahikan mosahkinikēwin mīna nisitawinam natotamawina kiki êkwānihi māmawapiwin kīsikaw ta-kī-pimipayihāh ahpō kīspin kotak kiki nahiyikohk sōhkēyihātamowin sāpō ôma Māmiskōcikatēwin Nahēyihāwin Paminikēwin. Ôma Kocihtawin Pamihtāwin mīna nisōkamākēwin asici block-scheduling māmawohkamākēwin ohci māmawapiwina ta-miyo āpacihāh namwâc wīchihwēwina. Mēkwâc niktowasik-pīsism iskoyikohk, ayiwāk 140 māmawapiwina kī- nakatohkatam sāpō ôma Kocihtawin pamihtāwin.

Ohcipayiwin ēyiwēhk ohci kīsihcikātēwin, ôki Pimipayihāwin Māmawohkamākēwak nahēyiham Kisiskāpayowin Māmawapiwin Paminikēwin (AHP) ispihk 2013, māvaci nikānēyitākosiwin kiki kēhtē-ayak natotamākēwak, natotamākēwak ka-nēsowātisicik, ahpō êkwānihi asici natotamawina kinwēsik ta-pēhocik māmawapiwin. Kīspin natotamākēwak

onīsōhkamākēwa (ahpō pēyako-pimohtēstamasow natotamākēwak) akāwatam ta-āhkamēyihāh sīpa ôma AHP, ô- kanawāpahcikēw ta-nakatohkatam pamwāyēs-māmawapiwin cihkātēpayihcikan pīkiskwēwina ta-nisitawinahk āyimihiwēwina ka-kī-nasihkâc itocikātēk ôma paminikēwin. Êkospīhk ta-osihāwak kwayācihtāwin pīhci ôma yahkohtēwin isi natotamawin. Ôma AHP māmawapiwin ta-kī-miyāskam ta-pimipayihāh kīyam kīspin namōy cēsikwa māmawapiwin-kwayācihtāwin kīspin mawinēhikēwak nahēyihātwak, natawēyitākwan isi iskwēyanihk kiskinawāpahāh wēwin mwēstas ispihk āhtastāwin.

Pīhci iskwēyanihk askiya, kiki isi ta-kēhcināho kīsītāwin ohci ôma IAP, ôma Kisiskāpayowin Māmawapiwin Paminikēwin kī-osihcikātēw pimipayihāwin kiki ta-pimōhtatat tipēyihātamowina isi māmawapiwin; natotamawina ê-kī-pimipayihāh kiki māmawapiwin asici ahpō namōya tēpēyimowin ohci mawinēhikēwak êkwa mahti ahpō namōya masinahikan kī- "māmawapiwin-kwayācihtāwin " kiki ohci masinahikan mosahkinikēwin.

Māmawapiwin Āhtastāwin, Nakinikēwin, êkwa Mēskotascikēwin:

Ohcipayiwin ēyiwēhk ohci nākatohkātēwin ispihk 2011, kī-miskikātēw êkwānima 20% ohci māmawapiwina namōya kī-miyāskam isi ka-kī-kwayācihtahk êkwa 40% ohci āhtastāwin êkwa nakinikēwin ka-kī-kitinikātēw. Ispīhk māmiskōcikatēwin ohci ôki Pimipayihāwin Māmawohkamākēwak, pimipayihāwina kī-mōsāhkinikātēwa oyāpahcikatēw isi kēhcināhowin ayiwāk māmawapiwina ta-miyāska ka-pimipayihāh. Asici mīna nitawēyihcikēwin kahkiyaw āhtastāwin ka-nawasonikātēkihik pīhci 10 ispawin ohci ôma māmawapiwin kīsikaw ta-kī-nahēyihātwān ohci opaminikēw kanawāpahcikēw. Awa kanawāpahcikēw ta-atoskatam asici mawinēhikēwak ta-kakwē nakinahk āhtastāwin, êkwa ta-kī-ihākon mākohtāwin kīspin pēyak namōya itohtēw māmawapiwin asici êkā kīkway katawa nakinikēwin. Ispīhk 2013, ôki Pimipayihāwin Māmawohkamākēwak nahēyihātwak kotak wiyasiwēwin nākatohkātēwin māmawapiwin nakinikēwin kwayaskwēyihcikēwin ohci ôma Māmiskōcikatēwin Nahēyihāwin Paminikēwin, êkwa ispihk 2015 nahēyiham Kiskinohtāwēwin Masinahikan nākatohkātēwin ohci patāpahātamowin isi onākācihtāwin kanawāpacikatēwin isi miyāskamowin.

Ôma IAP êwako ôma pahki ohci Nahêyihowin Têpêyimowin.

iskwêyanihk kiskinawâpahcihiwêwin ka-ponihtahk; ôma nîkanih nakatohkacikêwin oyêyihcikêwin (kîspin ihtakon) kî-sipwêtisahikâtêw; êkwa mîna natotamâkêw êkwa pimohtêstamakêw ohci ôki mawinêhikêw ka-itohtêcik ôma mîmawapiwin têpakêyimow isi masinahikêwin kiki ôma pihkohtâwin ohci SFD.⁴³ Ôma SFD namôya kî-ihkaton kîspin natotamâkêw kî-pêyako-pimohtêstamasow; atâmêyihkosiw omâyinikêw kî-pîkiskwêw mîna mawinêskâm nakatêyihkâwin; ahpô ita kiko âpacihihkan âyimihiwêwin kêyâpic astêw asici manâcihiwêwin isi takahkayi, nakatêyihkâwin, ahpô tipahikêwin. Kîspin mîna natotamawin kaskiho kiki SFD, natotamâkêw ta-kî-natotam mitoni kîsêyihkâwin kiki kîstêyihkâwin ahpô kotak kîstêyihkâwin. Kahkiyaw mawinêhikêw kanawêyihkam ô-miyikosiwin ta-ayâcik SFD wâpahcihiwêw ohci kotak kanawâpahcihiwêw, âtâ mîna wâh-wîhkâc paminikêwin ôma ka-ispayik.

Mâmiskôcikâtêwin Nahêyihowin Paminikêwin

Êkwa mîna isi natotamawina ka-kîsêyihkâwin ohci kanawâpahcihiwêw ita mîmawapiwina, ôma IRSSA pakitinâtêw êkwânima kîspin Kânata êkwa natotamâkêw kî-kîsêyihkâwin natotamawin pîhki Mâmiskôcikâtêwin Nahêyihowin Paminikêwin (NSP). Ôma NSP kî-mîna ohcipayiwîn êyiwêhk ohci kêhcinâhiwêwin kâhctinikâtêw sâpô kawêchikêwina paminikâtêwin ohci awa pimohtêstamakêw ohci Kânata, mîna pakitinâtêw awa natotamâkêw onîsôhkamâkêw êkwa Kânata nahêyihkâwin kiki isi kîspinamâkosiwin pîhki ôma tipahikêwin itasiwêwin.

Ispîhk êkwânima yahkohtêwin ohci akihtâson ôma pimipayihkâwin miyônakohtâwin, ôma akihtâson ohci NSPs ayiwâkipayin ôma 572 ispihk 2011 isko 742 pîhki kîhtwâm askiy. Mitoni, mîmiskôcikâtêwin nahêyihowina iyikohk ayiwâk 4,400 masinahikana sôhkêyihkâwin, ahpô nanitaw 13 per cent ohci kahkiyaw kî-nisitawêyihkâwin IAP natotamawina. Pêyahk nawasonikêwin ohci mawinêhikêw isi natotamawina kiki ôma paminikêwin kî-itôtamâkan ayiwâk 99 per cent ohci NSP natotamawina kîsêyihkâwin sâpô mîmiskôcikâtêwin.

Kêhcinahowin Nahêyihowin pîhki Kîsêyihkâwin:

Ôma IRSSA wîhtam êkwânima: "Kanawâpahcihiwêw ... ta-kocîw ta- nakatohkatakâh âhkami mîmiskôcikâtêwina êkwa osihcikâtêw kîsêyihkâwin isi âhkami isihcikêwin."⁴⁴ Êyiwêhk, awa Ôkimâhkân Kanawâpahcihiwêw êkwa Deputies micimînamwak nakacihtamôhiwêwin mîmiskôcikâtêwina êkwa mîmawapiwina ohci kanawâpahcihiwêw ta-mâtinamakêw kîsêyihkâwin mîna mîwaci iyikohk paminikêwin, êkwa mîna ta-nîkânîstahk ototêwina êkwa nahêyihowin misiwê ôma pamihcikêwin.

Okanawâpahcihiwêw êkwa Natotamawin Sôhkêyihkâwin:

Apîhki-Masinahikan Kîsêyihkâwin:

Ôma IRSSA kî-itastâwak ôma wiyastêwin kiki kîsêyihkâwin, kiskinawâcihiwêw êkwânima kîsêyihkâwin ta-kî-nikotwâsik isko mitâtahk paskinikêwina. Mitoni mîwaci iyikohk êkwa âyimihowin ohci natotamawina, kî-kîhkânakwan isi ôki Pimipayihkâwin Mîmawohkamâkêw êkwânima mitoni kîsêyihkâwin pîhki itahto tipêyihkâwin ta-kî-kinwêsis ihtakon mîna ta-kî-nasihkâc otihkikow tipahikêwin kiki natotamâkêw. Nisitawinam êkwânima, kiki atihk natotamâkêw, ta-otihtikocik mitoni kîsêyihkâwin êkwânima asici mitoni wîhtamakêwin ohci kêhcinâhiwêwin êkwa tapwêyihkâwin ka-paminahk isi ôma kîsêyihkâwin kî-kîstêyihkâwin kiki kîstêyihkâwin êkwa tipiyawê nanâtawihiwêwin. Kotakak natotamâkêw, mîka, miyowâtamwak ta-otihtikocik kîsêyihkâwin mitoni wîpac, nânapo kiki ta-wâpahcihiwêw iskwêyanihk isi ôma paminikêwin êkwa kiki otihkikowin kiko tipahikêwin. Êkwa mîna, kîsihtâwin ohci atihk mîmawapiwina, awa kanawâpahcihiwêw êkwa mawinêhikêw ta-kî-têpêyimowin tanisi isi natotamawin ta-kî-kîsêyihkâwin. Apîhki masinahikan ohci kîsêyihkâwin ta-kî-osihcikâtêw mîna masinahikâtêw ohci mawinêhikêw êkospihk.

Ispîhk pîkiskwasôwêwin asici mawinêhikêw êkwa pakitêyihkâwin ohci NAC, ôki Pimipayihkâwin Mîmawohkamâkêw nahêyihkam paminikêwin kiki Apîhki-Masinahikan Kîsêyihkâwin (SFDs) kiko kî-mâcihtân ispihk Kîsê-Pîsim 2010. Ôma SFD wâpahcihiwêw kiskinawâcihiwêwin ohci ôma tipahikêwin itowahk êkwa tahtakwâw ohci tipahikêwin kîspinamâkosiwin ohci kanawâpahcihiwêw. SFDs kî-ihkaton ispihk atihk nitawêyihkâwin kî-nakiskâw, asici mîna: ôma natotamawin kî-astêw standard track; kahkiyaw masinahikana osihcikâtêwina, âcimostâkêwin, êkwa

⁴³ Kîspin Ayamihêwikamîk namôya itisahwêw pimohtêstamakêw isi mîmawapiwin, Kânata ta-kî-têpêyimow isi SFD pimohtêstamakêw kiki wiyawâw.

⁴⁴ IRSSA, Schedule D, sec. III m (i) êkwa (ii)

K iki isi ta-sôhkêpayik nahêyih towin ohci kîsêyih tamowin-osihtawin pîhci ôma IAP, awa Ôkimâhkân Kanawâpahcikêw êkwa Deputies atoskatam asici ôki Pimipayihtâwin Mâmawohkamâkêwak êkwa Technical Mâmawohkamâkêwak ta-osihtcikâtêk sîhkimiwêwin êkwa kiskinohtahiwêwin masinahikana ohci atiht itâpîsinowin ohci ôma paminikêwin. Pasci ohci ôma IAP, awa Ôkimâhkân Kanawâpahcikêw pimohtataw 11 Sîhkimiwêwin, 10 Kiskinohtahiwêwin Masinahikana, êkwa 2 Paminikêwin Kiskinohtahiwêwin.

Êkwa mîna, ispihk 2010 isi natocikâtêwin ohci ôki Pimipayihtâwin Mâmawohkamâkêwak, ôma Ka-Kanawêyihcikêcik Wiyasiwêwinohk pimohtataw sîhkihikêw mowin yahkipitam êkwânima pisiskêyihcikâtêwin, natonikêwin, cikâstêpayicikanis âcimostâkêwin ohci IAP kîsêyih tamowin ta-yahkipitam kiki âpacih tawin ohci kanawâpahcikêwak, natotamâkêw onîsôhkamâkêw, Kânata ô-pimohtêstamakêwak êkwa Ayamihêwikamik opaminikêwak. Kistêyih tawkân kîsêyih tamowin kî-masinahikâtêw isi ôma IAP Kîsêyih tamowin Âcimostâkêwin tâh-têpi, kwayaskwastawak kâtanohk ta-manâcihacik natotamâkêwak, atâmêyih tåkosiwak omâyinikêwak, êkwa kotakak nîpawîstamakêwak.

Ôma IAP mîna pakitinam kiko mawinêhikêw ta-natotahk kanawâpahcikêw kîspin kanawâpahcikêw namôya katawa kî-âpacihcihaw ôma IAP Model ka-isi miskikâtêk kiskinowâpahcihiwêwin ohci kanawâpahcikêw. Natotamâkêwak ta-kî-mîna natotamwak kanawâpahcihiwêwin kîspin kî- nakininkâtêw mîna ka-kihkânakwan patâpahcihiwêwin.

Mâyitôtamowin ohci Atiht Natotamâkêwak Okakêskimiwêw Nîsôhkamâkêw:

Ata ôma IRSSA pakitinam isi natotamâkêwak ta-pimohtêstamasot, kî-nisitohtcikâtêw êkwânima IAP natotamâkêwak namwâc ta-pamihaw kîspin ayâwak wiyasiwêwinohk pimohtêstamakêwin. Kiskêyih tamôhiwêwin pakitinâtêw ohci awa Okanawâpahcikêw Masinahikêsis wîhtam êkwânima "itahto mawinêhikêw ka-masinaha ôma Nahêyih towin Têpêyimowin sîhkimkawow

Ôma British Columbia Kihci Wiyasiwêwinohk kî-pakitinêw owiyasiwêw David Blott êkwa ô- atoskêwikamik ohci pimohtêstamakêwin isi natotamakêwak pîhci ôma IAP ispihk mâmawapiwîw pîhci 2012.

ta-masinahikêhat owiyasiwêwa ta-wîcihiwêw asici IAP kî-natotamawin".⁴⁵

Ispîhk 2000 ôma Canadian Bar Association, nistawinam êkwânima "paspîwiyiniwak ohci Nêhiyawak ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik miscêtwaw êkwâniki nêsowisowak mîna nitawêyih tamwak nanâtawihiwêwin êkwa mîna okakêskimiwêw nîsôkamâkêwin", sîhkihikêw Law Societies ta-môsâhkinahk kiskinohtahiwêwin kiki ôma nakatohkatam ohci owiyasiwêwak ka-atoskêcik êkota ôma.⁴⁶ Lyikohk isko kîhtwâm askiya, Law Societies pîhci Ontario, Manitoba, ôta Northwest Territories, êkwa mîna Yukon nakiskatotam tâpiskôc kiskinohtahiwêwin.

Lyikohk isko ohci ôma IAP, mihcêcis owiyasiwêwak kî-pamînam isi natotamâkêwak okakêskimiwêw nîsôhkamâkêw, miscahîs êkwâniki kî-nanahitawak mîna katawâhk. Mâka, ôma âyimihiwêwin isi owiyasiwêw mâyitôtamowin ohci atiht okakêskimiwêw nîsôhkamâkêw êkwânima mitoni kî-mawinêskakêwin asici mîna mâmawaci-têpâskonikêwin mâkohtâwin kî-itôtamâkan pîhci ôma kapê-ayi nîsôkamâkêwin ohci ôki Pimipayihtâwin Mâmawohkamâkêwak, awa Ôkimâhkân Kanawâpahcikêw, Bar Associations, Law Societies, êkwa Wiyasiwêwinohk.

Ôma mitoni kiskinowâpahcihiwêwin ohci ôhi mawinêskakêwina nîsôkamâkêwin ohci Calgary-ohci payiwîw atoskêwikamik Blott & Company,

kiko kî-pimohtêstamakêw kiki âyiwak 5,600 natotamâkêwak. Ispîhk ôhi nîso Law Society wiyotâmowina, Wiyasiwêwinohk-sîhkihikêw mowin natonikêwin ohci ôma Wiyasiwêwinohk Pisikêyihcikêwin êkwa mâmawapiwîw ohci ôma Kihci Wiyasiwêwinohk ohci British Columbia, ôma Ka-Kanawêyihcikêcik Wiyasiwêwinohk pîhci 2012 kî-sîhkihikêw mowin âhtascikêwin ohci Blott & Company ohci pimohtêstamakêwin isi natotamâkêwak piko isi itapîsinowin ohci ôma Nahêyih towin Têpêyimowin.⁴⁷

Ata ôma mawaci kiskinowâpahcihiwêwin isi mâyitôtamowin ochi owiyasiwêwak ahpô ô-pimohtêstamakêwa, namôya kî-mâmaskaci. Kâh-kîhtwâm, awa Ôkimâhkân Kanawâpahcikêw wîhtamekêw âyimihowina ohci ôma natotamâkêw onîsôhkamâkêw isi kêhciwâk Law Societies, nîso êkwâniki kî-pakitinawak owiyasiwêwak. Ispîhk Mikisiwi-Pîsim 2013, ôma Kihci Wiyasiwêwinohk ohci British Columbia sîhkihikêw ayisiyiniw ta-pakitinihk ohci kahkiyaw nîsôkamâkêwin pîhci ôma IAP. Awa Ôkimâhkân Kanawâpahcikêw wîsta kî-kipiskâkôw âyimihowina kwayaskwêyihcikêwin ohci paminikêwin atiht atoskêwikamikwa ka-wîcihihacik natotamâkêwak ta-sakaskinahtahk IAP ô-masinahikana êkwa tipahikêwin kiki êkwâniki pamîstakêwin. Ispîhk 2014, ôma Manitoba Wiyasiwêwinohk ohci Queen's Bench kî-sîhkihikêw kiko êkwâniki têpakêyimowina kanitawêyih takwahk ôki natotamâkêwak ta-tipaha sôhkêyimowin tipahikêwin isi ka-sakaskinahtahk masinahikana êkwâniki êka âpatahkihik.⁴⁸

⁴⁵ Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina Okanawâpahcikêw Masinahikêsis, "Ninatawêyimaw ci-owiyasiwêw kiki IAP ninatotamawin?"

⁴⁶ Canadian Bar Association, Sôhkêyih tamowin 00-04-A, Ohpahowi-Pîsim 19-20, 2000.

⁴⁷ Kihci Wiyasiwêwinohk ohci British Columbia. *Fontaine v. Kânata (Attorney General)*, 2012 BCSC 839.

⁴⁸ *Fontaine v. Kânata (Attorney General)*, 2014 MBQB 113.

Ispîhk ôma Wiyasiwêwinohk kî-sîhkihêmwow ta-pakitinihk Blott & Company ohci kahkiyaw IAP pisiskêyihamowina, kî-nawasonaw ka-kî-ponâtoskêt owiyasiwêw ta-pisiskêyihatah kwêskatawin ohci natotamâkêwak ohci êkwânima atoskêwîkamik isi kotak okakêskimiwêw nîsôhkamâkêw. Awa “kwêskatawin opaminkêw” natawêyihâtakwan kiko owiyasiwêw ka-otinihâhk tipêyihamowina pimitisaham ihkatêyihamowina ka-itastahk ohci awa Ôkimâhkân Kanawâpahcikêw. Êyiwêhk, ispîhk Ohpahowi-Pîsim 2012, awa Ôkimâhkân Kanawâpahcikêw nôkohtâw masinahikan isiyihkâtêw *Ihkatêyihamowina ohci Okakêskimiwêw Paminikêwin pîhçi ôma IAP* êkwânima âyiwak sôhkastêw, asici mîna kihci kiskinohtahiwêwin ispîhtêyihâtakosiwini ohci owiyasiwêw tipahikêwin sîhkihêmwowin, kihtwâm askiy. Awa Okanawâpahcikêw Masinahikêsis mîna nôkohtâw Masinahikêwinâhtik Kiskinohtahiwêwin kiki Okakêskimiwêw Nîsôhkamâkêw ta-pakitinahk kiskêyihamôhiwêwin mîna technical nîsôkamâkêwin isi IAP pimipayihâtawina, mâwaci iyikohk paminikêwin, êkwa kistêyihâtakwan wicihiwêwina.

Êkwa mîna, ôki Pimipayihâtawin Mâmawohkamâkêwak yahkipitam ôma “IAP Kwayaskwatisiwin Protocol” ta-paminikâtêk isi âpacihcikan sâpô kiko wiyotâmwina asicâyihk okakêskimiwêw nîsôhkamâkêw, ahpô kotakak ka-pimohtêstamâkêt kiki natotamâkêwak pîhçi ôma IAP, ta-kî-nakatohkataw mîna mâskôc kîsêyiham. Ispîhk 2014, mwêstâs ispîhk ka-pêyako-itêyihamwak têtêyimowin ohci ôma NAC, ôma British Columbia Kihci Wiyasiwêwinohk pakitinam Sîhkihêmwowin pakitêyihamowin ôma Kwayaskwatisiwin Protocol êkwa nawasonêw Ka-pêyako isihcikêhk Kihci Kakêskimiwêw isi ôma Wiyasiwêwinohk Pisikêyihcikêwin. Iyikohk isko iskopayiwini ohci ôma IAP, awa Ka-pêyako isihcikêhk Kihci Kakêskimiwêw wâpahcikâtêwa wiyotâmwina ohci itowahk âyimihiwêwina isi kakêpâtan sôniyâwi têtêyimowin êkwa namôy katawa owiyasiwêw tipahikêwin.

Ôma Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina Okanawâpahcikêw Masinahikêsis sipwêtisaham ayiwâk kihci-mitâhtomitanaw kiskêyihamohiwêwin wêwêkahpicikêwina ta-kiskêyihamohiwêw Nêhiyaw mîmawâyawinihk, wicihiwêwak êkwa IAP natotamakêwak ohci nawasonikêwina ka-ayâcik ohci IAP ahpô ADR masinahikana.

IAP Âcimowasinahikana:

Ôma IRSSA sîhkiskam êkwânima IAP mîmawapiwina ta-ki pahikâtêwa isi askiy-nînahk êkwa êkwânima IAP natotamawin âcimowasinahikana ta-kî-kâcîkâtêw.⁴⁹ Kihkih mîna, kî-wîhtam êkwânima natotamâkêwak kî-ayâw “nawasonikêwin ohci tâpasinahikan [ohci ô-mîmawapiwin] pohtastêw pîhçi archive” ta-osîhtcikâtêw ohci ôma Tâpwêmakan êkwa mîna Nahêyihotowin Pimohtêstamakêwin (TRC).⁵⁰

Pasci itahto askiy, ôki Pimipayihâtawin Mâmawohkamâkêwak, Okanawâpahcikêw Masinahikêsis, êkwa ôma TRC mîmiskôcîkâtêw tanisi isi ta-pakitinahk kiskêyihamôhiwêwin isi IAP natotamâkêwak ta-mêyaw ka-wîhtamakihk têtêyimowin ohci ka-pakitinikâtêk wiya ohci IAP kêhcinâhiwêwin pîhçi ita archive. Êwako ôma tâpwêmakan mawinêhikêwin ayis mîmiskôcîkâtêwinahk ohci itasiwêwin kiki itowahk archive namôya cêskwa yahkipitam, kî-ispayin “ka-wîhtamakihk têtêyimowin” kî-âyiman. Êkwa mîna, pasci kinwêsis, kihci-mitâhtomitanaw ohci mîmawapiwina kî-itahkamikan kiko ôki mawinêhikewak kî-âsotamiwawak kâtanohk êkwa kiko ôma pakitêyihamowin kiki archiving âcimostâkêwin namôya kî-natonikâtêw ahpô kâhcitinihikêw.

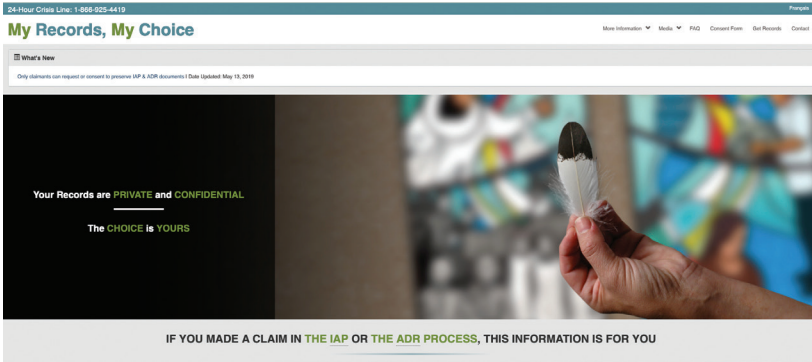
Nâkatohkâcîkâtêwin mîna Pimohtatâwin ohci IAP Âcimowasinahikana mîna Masinahikana:

Masinahikan Nâkatohkâcîkâtêwin:

Ayis mâwaci iyikohk ohci natotamawina, kî-natawêyihâtakwan ta-osîhtcikâtêk electronic âpacihcikan kiki isi mîtinamâkêwin mîna âhtastâwin ânisikômhocikan masinahikana ohci kahkiyaw mawinêhikêwak. Ispîhk ôki Pimipayihâtawin Mâmawohkamâkêwak pakitêyihamowin, ôma Ka-Kanawêyihcikêcik Wiyasiwêwinohk pîhçi 2010 sîhkihêmwow Wiyasiwêwinohk Pisikêyihcikêwin ta-osîhtcikâtêk pisiskêyihcikâtêwin website kiki mawinêhikêwak ta-âhtastâcîkâtêkihk ka-kanawêyihcikâtêkihk masinahikana. Pîhçi nisto askiy, âyiwak 250,000 masinahikan wêwêkahpicikêwin kî-âhtastâcîkâtêwa isi ôma Electronic Masinahikan Mîskotônikan.

Êkwa mîna, Wiyasiwêwinohk Sîhkihêmwowin kî-pimohtacîkâtêw ispîhk 2011 kiki ôma yahkohtêwin ohci Interactive Masinahikan Nâkatohkâcîkâtêwin Pamihcikêwin: pisiskêyihcikâtêwin web-ohcipayiwini âpacihcikan kî-pakitinakâtêw kiki natotamâkêwak onîsôhkamâkêw ta-wapahtahk wiyastêwin ohci ô-natotamawina pîhçi kehcinâhowin mîna sêhkê wâpahtahiwêw kiskêyihamôhiwêwin mitoni êkota pamihcikêwin. Êwako ôma pakitinam kihci kiskêyihamôhiwêwin isi ôma yahkohtêwin ohci natotamawina êkwânihci ta-kî-pêyak isi nîkanastamâkêwin paminikêwina ta-pâhkawêpitahk nakinikêwina.

⁴⁹ IRSSA, Schedule D, sec. III 0 (i) êkwa Astacikowin II (iv)
⁵⁰ IRSSA, Schedule D, sec. III 0 (ii)

Kayâhtë Executive Director Shelley Trevethan nakatohkatam nistam mamiskotamâkêwin kiki ôma IAP Kîsihcikâtêw Wihtamâkêwin asici natotamâkêw Zepheria Joseph pîhci Vancouver.

Ôma MyRecordsMyChoice.ca website ki-itâstêw ta-pakitinikâtêk kiskêyihitamohiwêwin isi IAP êkwa ADR natotamâkêwak nawasonikêwina ka-ayâcîk ohci pimohtatâwin ôhi natotamawin masinahikana.

Ispîhk 2012, ôma TRC kî-wiyasiwêw êkwânima ta-natonahk ta-asktêk isi kahkiyaw IAP masinahikana ta-pohstastêkîhk pîhci ôma archive asici ahpô namôya natotamâkêwak ô-têpêyimowin. Êyiwêhk ohci, ôma TRC êkwa mîna Ôkimâhkân Kanawâpahcikêw pêtawak Natotcîkâtêwin kiki Kiskinohtahiwêwin isi awa Ka-Kanawêyihcikêcîk Wiyasiwêwinohk ta-nisitohtamîhîwêw tanisi isi IAP âcimowasinahikana ta-kî-isi paminikâtêk isi ita kîsihtâwin ohci ôma IAP.

Ispîhk kîsêyihitamowin ohci ôma Ontario Kihci Wiyasiwêwinohk ohci Justice êkwa mîna Ontario Wiyasiwêwinohk ohci Natotamawin, ôma Kihci Wiyasiwêwinohk ohci Kânata sîhkîhkêw êkwânima ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik paspîwiyiniwak kî-mîna ta-kî-“tipêyihthak wiya ohci tipiyawê âcismostakêwin”.⁵¹ Ôma Kihci Wiyasiwêwinohk kêhcinâhow êkwanihi kahkiyaw ADR mîna IAP masinahikana kamîcimînkâtêkîhk ohci Okanawâpahcikêw Masinahikêsis ta- misiwanâcîhcikâtêkîhk asici mîna namôya ôhi natotamawin masinahikana, tâpasinahikan masinahikana ohci natotamâkêwak âcimostakêwin, pîkiskwêwin âpacihcikan ohci natotamâkêwak âcimostakêwin, êkwa kîsêyihitamowin ohci IAP natotamawina. Ôhi “IAP Kanawêyihcikâtêwa Masinahikana” ta-kî-mîcimînamwak isko Takwâkî-Pîsim 19, 2027, mêkwâc ispîhk ôma natotamâkêw ta-kî-natotam tâpasinahikan ohci wiyawaw ô-masinahikana êkwa/ahpô natotam ô-masinahikana ta-kanawêyihcikâtêk kiki isi kiskisowin, tipiyawê

kiskinwahamâkêwin, êkwa natonikêwin ita ôma National Centre kiki Tâpwêmakân êkwa mîna Nahêyihitowin (NCTR).⁵² Mwêstas êkwânima kîsikaw, kîspin natotamâkêw namôya kî-natotam tâpasinahikan wiya ohci ô-masinahikana ahpô kawêcîhkêw ta-âhtastêkîhk isi ôma NCTR, êkwanihi masinahikana misiwanâcîhcikâtêwa.

Ispîhk êkwânima kîsêyihitamowin ka-pamînahk asici IAP natotamawina âcimowasinahikana, kawêcîhkêwina kî-itastêwa tanisi isi ôma ta- misiwanâcîhcikâtêkîhk êkwanihi âcimowasinahikana namôya kwayaskwêyihcikêwin isi kihci IAP natotamawina. Pîhci ôma kîsêyihitamowin ka-pimohtacîkâtêk ispîhk Kîsê-Pîsim 2020, ôma Ontario Kihci Wiyasiwêwinohk ohci Justice sîhkîhkîmowêw Kânata ta-osihtcîkâtêk owiyasiwâtamowin kiki ôma Wiyasiwêwinohk itêyihitamowina kiki ôma archiving ohci tâpasinahikana ohci namôy-natotamawin âcimowasinahikana ita Library mîna Archives Kânata êkwa ôma NCTR. Ispîhk ôma ka-masinahikâtêk IAP Kîsihcikâtêw Wihtamâkêwin, Kânata owiyasiwâtamowin isi ôma Wiyasiwêwinohk kî-kêyâcîk pêtâwak, êkwa ôma NCTR kî-natotamaw ôma kîsêyihitamowin.⁵³

Ôma IAP Kiskêyihitamowin - Sôhkêyihitamowin ohci Natotamâkêwak, Wîcihiwêwak, êkwa Mawinêhikewak

Isi mitoni itâpahtamowin ohci ôma IAP êkwanihi wâpahcikâtêwin ohci natotamâkêwak êkwa êkwanihi ka-nâkatêyihthak kiki pimohtatâwin ohci ôma âpacihcikan ohci ôma IRSSA. Kiki isi ta-pêhtahkîk kêciwak ohci ayisiyiniwak kawîcihiwêcîk pîhci ôma IAP, the Okanawâpahcikêw Masinahikêsis nakatohkatam niso-yahkohtêwin paminikêwin tastawâyihk pasci itahto askiy. Ispîhk 2013 êkwa 2014, kî-mâwawinam 23 nâkatohkêwin mîmawihitowin akamaskîhk Kânata asici ayiwâk 125 mawinêhikewak ta-kîsêyihthak otâpahtamowin ohci ôhi mawinêhikêwina IAP êkwa tanisi isi ta-tipaha kaskihowin. Ohcipayiwin êyiwêhk ohci êkwânima âcimostakêwin, awa Okanawâpahcikêw Masinahikêsis atoskatam asici Nêhiyaw mîmawâyâwinihk mîmawohkamâtowin ta-mîcimînahk kotaka 37 nâkatohkêwin mîmawihitowin asici natotamâkêwak, Nêhiyaw mîmawohkamâtowin, maskawâtisiwin paminikêwin otatoskêwak, isihcikêwin paminikêwin otatoskêwak, otitwêstamâkêwak, Ayamihêwikamik pimohtêstamakêwak, Kânata pimohtêstamakêwak, kanawâpahcikêwak, êkwa Okanawâpahcikêw Masinahikêsis otatoskêwak. Kawêcîhkêwina kî-mîna nakatohkatamwak asici 254 paspîwiyiniwak êkwa 72 ayisiyiniwak ohci wîcihiwêwak mîmawihitowin êkwa êkwanihi ka-nâkatêyihthak kiki yahkohtêwin ôma IAP. Êkwa mîna, awa Okanawâpahcikêw Masinahikêsis otihikowak kawêcîhkêwina ohci 24 nîsôhkamâkêwak êkwanihi kî-pimohtêstamakêwak nanitaw 100 IAP natotamâkêwak.⁵⁴

⁵¹ Kânata (Attorney General) v. Fontaine, 2017 SCC 47 (CanLII), [2017] 2 SCR 205.

⁵² Ôma NCTR kî-osihtcîkâtêw isi ôma mîcimîwâcî kamik kiki ôma âcimowasinahikana ohci ôma Tâpwêmakân êkwa mîna Nahêyihitowin Pimohtêstamakêwin, êkwa mîna kî-nâkatêyihthak isi ta-pamînahk tâpwêwin, nahêyihitowin êkwa nanâtawihîwêwin. Kî-mîcimînkâtêw ita Kihci-Kiskinwahamâtowikamik ohci Manitoba. Ôma Wiyasiwêwinohk mîna sîhkîhkîmowêw êkwânima awa Ôkimâhkân Kanawâpahcikêw ta-pamînahk wihtamâkêwin pimipiyihthak ta- kiskêyihthamohiwêw IAP natotamâkêwak ohci ô-miyikosiwinowaw ta-nawasona tanisi ta-paminikâtêyik wiya ohci IAP Kanawêyihcikâtêwa Masinahikana: Fontaine v. Kânata (Attorney General), 2018 ONSC 4179.

⁵³ Fontaine v. Kânata (Attorney General) [Natotamawina âcimowasinahikana], 2014 ONSC 4585, aff'd 2016 ONCA 241, aff'd 2017 SCC 47.

⁵⁴ âcimostakêwin mîna itakîhtêwin ka-itastêk pîhci ôma pahki itasinahikatawa mitoni ohci êkwanihi kawêcîhkêwina êkwa masinahikana.

Ka-wihtamâkihk wîpac, kî-ih-takon iyikohk akihtâson ohci towihkâna oyâpahcîkâtêw isi kêhcinahowin êkwânima kahkiyaw mâskôc IAP natotamâkêwak kî-kiskêyih-tamwak ohci ôma IAP êkwa tanisi isi ta-natotahk. Nanitaw pêyak-mîna âpihtaw (45%) ohci natotamâkêwak ka-kakwêcimihcik ohci Okanawâpahcîkêw Masinahikêsis wihtamwak mawaci nistam ê-kiskêyih-tahk ohci ôma IAP sâpô ôhi wihtamâkêwin âhkamêyimowin. Kotakak kî-kiskêyih-tamwak sâpô ayiwâk wêhcasin isi, tâpiskôc wîtoîmâkanak, otôtênimâw, Nêhiyaw mâmawohkamâtowin/askîhkân-atoskêwikamik, ahpô ohci owiyasiwêw. Nanitaw nisto-quarters ohci mawinêhikewak wihtamwak ê-kî-nahêyih-tahk asici mâmiskôcîkâtêwina, kî-wihtam iyawis ê-kîsihtâhk, âpatan, wêhcasin ta-nisitohcîkâtêk, êkwa isihcîkêwin-manâcîh-cîkâtêw. Ayiwâk 80% itwêwak êkwânima kiskêyih-tamôhiwêwin ka-kî-otihtikocik ohci IAP kî-wîchikowak ta-yahkohtêcîk asici ô-natotamawin, êkwa âsônê cîhkêyih-tamwak ôma IAP mâmawapiwin cihkâstêpayihcîkan. Mâka, miscahîs wîchihwêwak tapwêyih-tamwak êkwânima ê-nitawêyihcîkâtêk ayiwâk mâmiskôcîkêwin pîhci Kîwêtinôhk.

Wîchihwêwak mîna nahêyih-tamwak êkwânima ôma pîtos âpahcîkan ohci kiskêyih-tamôhiwêwin ôma ohci Nahêyih-towin Têpêyimowin mitoni namôya kihcinakohcîkatew. Pêyak natotamâkêw nîsôhkamâkêw kî-wapahtam:

"Kî-ih-takon wânahiwêwin âyitawâyihk natotamâkêwak ohci awina ôki kahkiyaw mawinêhikewak. Namôya nîkiskêyih-tên êyikohk ê-nîsôhkamakêhk ôhi âhkamêyimowina isi pah-pîtos mâmawohkamâkêwak ka-masinahikêhih-cik ohci Ôkimânâhk Onikânîwak asici ka-pîkiskwêhk ohci ôma Nahêyih-towin Têpêyimowin."

Kêkâc kahkiyaw natotamâkêwak (94%) kî-itwêwak ê-kistêyih-tâkwahk ta-ayâcîk nîsôkamâkêwin ta-sakaskinahtahk ôma masinahikana ayis kî-ayiman mîna kî- kipiskâkôwak ê-âyimahk kiskisiwin. Mâwacî iyikohk ohci natotamâkêwak otihtikowak êkwânima nîsôkamâkêwin ohci okakêskimiwêw nîsôhkamâkêw. Natotamâkêwak êkwâniki namôya ka-pimohtêstamahcîk ohci owiyasiwêw kî- kêhcinâhowak ohci ôma kiskêyih-tamôhiwêwin ka-otihtikocik ohci awa Okanawâpahcîkêw Masinahikêsis Natotamâkêw Paminikêwin Otatoskêwak (CSOs):

"[Niya] CSO kêhcinahow kahkiyaw katawâhk kiskêyih-tamôhiwêwin kî-mosahkinikâtêw mîna kîkinikâtêw. Nîki pîkiskwatik; tâpitaw nîki wihtamak kîkwaya kî-kâcîkâtêwa. [Kî-] tâpitawî nîki pîkiskwatik mîna nikawêcimik tanisi ê-isâyâyan."

Resolution Nanâtawihwêwin Paminikêwin Otatoskêw Ray Thunderchild ohci Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina Paspîwiyiniwak Society pîhci British Columbia têwêhikêw mêkwâc mâmawapiwina pîhci Vancouver.

Êkwa mîna mâmawapiwin pîko, miscahîs natotamâkêwak (78%) kî-itwêwak ê-kî-nahêyih-tahk asici pêyakwayahk ohci ô-mâmawapiwin. Êkwâniki ka-pîtositêyih-tahk, ka-nîkânîhtâkwa âyimihiwêwina êkwânihî ôhi pêyakwayahk ta-kî-ayiwâk nahiyikohk ahpô miyo wâsitêw. Isi pêyak ayisiyiniw wihtam, "Mâmawaci ka-mâyahtahk mâmawapiwina êkwanihi ka-iscîkâtêhik nihcâyihk kapêsiwikamikohk." Ayiwâk nisto-quarters ohci natotamâkêwak itwêwak êkwânima ê-kî-nahêyih-tahk asici ôma isihcîkêwin itâpîsinowin ohci ôma mâmawapiwin. Isi pêyak natotamâkêw wihtam:

"Ôhi isistawin mîna isihcîkêwin mitoni nîki wîchikohk. Namôya nîki kiskêyih-tên; Nîki mâmaskâtên iyikohk kîkway pîhci isihcîkêwin. Nîmâmaskâtên iyikohk ê-wanihtâyan."

Mâka, atihk paminikêwin otatoskêwak mîna Kêhtê-ayak kî-itêyih-tamwak ta-kî- natawêyih-tâkwahk isihcîkêwin nistawêyêcîkêwin isi nakacîhtamôhiwêwin kîki kahkiyaw mawinêhikewak pîhci ôma mâmawapiwina. Isi pêyak itwêw:

"Kahkiyaw mâmawapiwin mawinêhikewak ta-kî-kiskinwahamahk ohci IRS mîna Nêhiyawak mâmawâyâwinihk."

Kêkâc kahkiyaw natotamâkêwak ka-pêsiwacîk ô-paminikêw ayisiyiniwak ô-mâmawapiwinihk kî-nahêyih-tam, itwêw namwâc ê-kî-nakayâskam. Atiht, mâka, itwêwak namwâc ta-pêyako itohtêcîk mâmawapiwin ahpô namwâc nitawêyih-tam ô-wîtoîmâkana ta-pêyhtahk ohci kitimahiwêwin. Isi pêyak natotamâkêw itwêw, "ay-âskawi namôya kî-nitawêyimaw kotak ayisiyiniw ta-kiskêyih-tahk kîkway ka-kî-itahkamikahk."

Ayiwâk 90% ohci natotamâkêwak itwêw ê-kî-nahêyih-tahk asici ôma maskawâtisiwin paminikêwin, ka-wîchikocik ta-nisitoh-tahk ôma paminikêwin mîna ta-nakatêyih-tahk asici pîkwêyih-tamowin maskawâtisiwin âyimihiwêwina. Ayiwâk nisto-quarters ohci natotamâkêwak itwêw êkwâniki paminikêwin otatoskêwak âyimihowin isi ô-nanâtawihiwêwin ayis ê-kî-miyo wîchihwêcîk, nîsôhkamâkêwak, mîna kwayâcâyaw ta-pîkiskwatihcîk.

"[Awa maskawâtisiwin paminikêwin otatoskêw] kî-nihta pêyak. Nîki wîchihik sâpô misiwêyâw ôma paminikêwin. Ewko ôma nîki wîchikohk ê-kî-paspîwiyiniw, nisitoh-tam kîkway ka-itwêyan. Namwâc kî-wêhcasin. Nîki tapwêyih-tên isi kâtanohk ôma ka-pîkiskwêyahk."

Natotamâkêwak ta-kî-wîchihaw ohci ôma IAP Masinahikan ka-sâkaskinahtahk.

William Herney, ohci Eskasoni Nistam-Iyiniwak wícihiwêw pîhci natotamâkêw mamiskotamâkêwin pîhci Nova Scotia.

Natotamâkêw Laurel Curley, ohci Six Nations ôma Grand River FN, wícihiwêw pîhci mamiskotamâkêwin kiki ôma Kîsihcikâtêw Wíhtamâkêwin pîhci Brantford, ON

Mihcêet iyikohk ohci natotamâkêwak pîkiskwatam nahêyihitamowin asici awa kanawâpahcikêw êkwa ô-mâmawapiwiniwaw, itwêwak êkwânima kanawâpahcikêw kî-kwayâcâyaw (86%), kêhcinahow ê-nisitohcikâtêk ô-miyikosiwiniwaw (76%), mîna kakwêcihkêmwak isi nahiyikohk, nahipayiwin, mîna isi manâcihêwêwin isihcikêwin (75%). Miscahîs ayisiyiniw nahêyihitamwak êkwânima kahtêcihkêmwina kî-kistêyihâtakwan ka-pakitinkâtêk natotamakêw-itâpisiwinowin nakiskamakêwin. Pêyak natotamakêw kî-itwêw:

“Awa kanawâpahcikêw kî-quite manâcihêwêw ka-kakwêcihkêmot kakwêcihkêmwina isi niya ô-paspîwiyiniw ohci ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik. Namôya nânitaw niki itêyihên ka-isi kakwêcihkêmwocik kakwêcihkêmwina. Niki naskomon kahkiyaw, sêmâk mîna cimâsin, mitoni katawa.”

Mâka, miscahîs mîna itwêwak ê-miskahkik paminikêwin tâpiskôc okakêskimiwêw êkwa mîna pîkiskwêwin namwâc osam piko âyiman.

Ispîhtêyihâtakosiwin êyiwêhk ôma ohci mîmawapiwin, 90% ohci kahkiyaw natotamawina ka-ispayikihk mîmawapiwin ahpô Mâmiskôcikatêwin Nahêyihitowin Paminikêwin kakwêcihkêmwina kî-itôtamâkan pîhci atihit tahtakwâw tipahikêwin. Ka-isi Kânata pimohtêstamakêw wíhtam:

“Ôma mâwacî iyikohk ohci natotamawina kî-miskikâtêwa ta-tipahikihk mîna kî-tipahikâtêwa. Namôya itêyihitakwan êwako ôma tastawâyihk ohci iskwêyanihk mitanaw askiy ta-kî-kîsihtayahk êkwânima pîhci wiyasiwêwin.”

Mâka, atihit natotamakêwak mîna wícihiwêwak âyimihitamwak ôma âniskostêw âpacihcikan isi wâpacikatêwin tipahikêwin kiki kitimahiwêwin môsihtawina ohci natotamakêwak osam namwâc âyimihowin. Pêyak natotamakêw itwêw:

“Namôya katawa ka-ascikâtêkîhk itwahikan isi kitimahiwêwin. Namôya ta-kî-ihitakohk itowahk itwahikan pamihcikêwin. Kîkway maka êkwanihi ka-pîkonihcik wîtotîmâkanak? Kîkway maka pîkwêyihitamowin kitimahiwêwin?”

Kî-otinawak paspîwiyiniwak ohci ô-wîtotîmâkana, pîkonawak wîtotîmâkanak. Niwîtotîmâkanak namôya misiwêyâw”

Nanitaw 60% ohci natotamakêwak wíhtamwak êkwânima ê-kî-nahêyihitahk asici kîsêyihitamowin êkwa tipahikêwin. Apisis pêyakwan percentage itwêwak êkwana kanawâpahcikêw kistêyihitcikâtêwina kiki kîsêyihitamowin kî-kîhkânâkwan isi wiyawaw. Nanitaw pêyak-mîna âpihtaw itwêwak ê-kî-nahêyihitahk asici ôma iyikohk ka-pimipayihâtâ asici ôma IAP. Ayiwâk nîso-thirds ê-kî-nahêyihitahk asici iyikohk isko ka-kî-otihitkocik tipahikêwin ispîhk êkwânima kîsêyihitamowin.

Âyimihiwêwina ohci owiyasiwêw tipahikêwin êkwa owiyasiwêw tipahikêwin kanawâpahamowina kî-kêhkâhtoskikâtêw tastaw êkwanihi natotamakêwak mîna wícihiwêwak ka-kakwêcimihcik. Miscahîs itwêwak ê-tâpwêyihitahk owiyasiwêw tipahikêwin ta-kî-namôya ayiwâk 15%, êkwa mîna ta-kî-mitoni tipahamawak ohci Kânata. Ka-isi wíhtahk pêyak natotamakêw onîsôhkamakêw, *“Na kî-ay-itwân ohci isi nimôsihtawin êkwânima tipêyihitamowin pîhci ôma IAP namôya ihtakon tanima 15% namôya nahiyikohk tipahikêwin.”* Atihit natotamakêw onîsôhkamakêw pîtositêyihitam, têtakwac kîhkâhtowin êkwânima 15% namôya kî-nahipayiwin namôya kî-akwanaham ôma akihâtason ohci namôy-tipahikihk natotamawina êkwanihi natotamakêw onîsôhkamakêw ka-kî-pamînahk. Ata kî-ihitakon nanâtohk isi itâpahamowin tastaw wícihiwêwak ka-isi atoskêmahk ôma ohci owiyasiwêw tipahikêwin kanawâpahamowin paminikêwin, 74% ohci natotamakêwak pîkiskwatam nahêyihitamowin asici êkwânima.

Miscahîs natotamakêwak itwêw, mâka, êkwânima kistêyihitakwan itâpisiwinowin ta-yahkohtêhk sâpô ôma IAP namôya ohci tipahikêwin, mâka ta-isi pîkiskwêhk ohci ô-môsihtawina mîna ta-tâpwêyihitahk. Isi pêyak natotamakêw itwêw:

“Ninîkânêyihâtawin ta-âcimoyan ohci wanihtâwin isihcikêwin, wanihtâwin pîkiskwêwin, wanihtâwin Akayâsimow shamanism, wanihtâwin ohpikihâwasowin, êkwa ispîhk masiwêwin kitimahiwêwin ohci Ayamihêwiskwê. Êkosi êkwânima âcimowin ka-kî-nôhtê wíhtaman. Êkosi namwâc kiki sônîyâw.”

Kiki miscahîs natotamakêwak ka-wihtamakêt âcimowin êkwânima māmawaci kistêyihîktâkwan itâpîsinowin ohci ôma IAP

Kiskinwahamâkêwin Kiskêyihîtamowin

Isi Ka-pêyako isihcikêhk Kanawâpacikatêwin Paminikêwin ta-ati kîsihtâwin, kistêyihîktâkwan ta-nisitawinam êkwanihi kiskinwahamâkêwina êkwanihi ka-kiskêyihîtamowin ohci âhkamêyimowin ta-pimohtatahk ôhi pakosêyimowina ohci ôma pahki ohci Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina Nahêyihîtowin Têpêyimowin.

Pakitinkâtêw Natotamakêw-Itâpîsinowin Paminikêwin

- Ta-ohîskamin kayahîtê kitimahiwêwin ta-kî-kakwâtakêyihîktâkwan kiki paspîwiyniwak, ô-wîtotîmâkanak, kayahîtê otatoskêwak, ahpô pîko awiyak ka- nôcihtât pîhci paminikêwin tâpîskôc ôma IAP. Paminikêwin otatoskêwak kî-wîcihiwêwak ta-âciwinahk ka-kotêyihîtamîhk ohci kawî-kakwâtakêyîmowin ohci ita ka-kî-kanawêymihihcik kiskinwahamâkêwikamik paspîwiyniwak, kî-mêyâwak ta-wîcihiwêc pîhci ôma IAP, mîna pêyak ta-nâkwtêyihîtâhk paspîwiyniwak ô-maskawâtîsîwin mîna miyw-âyâwin. Paminikêwin pîko takwayâstêw ita kahkiyaw yahkohtêwin ohci paminikêwin. Nîkanêyihîktâkwan âhkamêyimowina kî-ayiwâk miyonaohîtâhk ta-kêhcinaho êkwanihi paminikêwina – asîci mîna nakacihtamôhiwêw okakêskimiwêw nîsôhkamâkêw - kî-ihtakon isî êkwanihi ka-wîkîcik pâtos-âyîhk, êkwa êkwanihi namôya ayâw ita ta-wîkit, êkwa êkwanihi pîhci tasîhkêwina oyascîkêwin.
- Natotamakêwak pîko ta-kî-otihtîkowak mitonî kiskêyihîtamôhiwêwin isî nahîyîkohk isîhcikêwin êkwânima kihkanakwan mîna ihtakon Nêhiyawêwin. Kêhcinahowin êkwânima kahkiyaw ita ka-kî-kanawêymihihcik kiskinwahamâkêwikamik paspîwiyniwak kî-kiskêyihîtamowin ohci masînahîkan paminikêwin mîna pônîpayîwin ka-natawêyihîktâkwahk isî âhkamêyimowin mîna ka-âpacîhtâhk nanatohk âpacîhcîkana. Ohci ôma mâskôc itapîsinowin ohci natotamakêwak, kiskêyihîtamôhiwêwin waskawêwina ta-kî-namwâc sôhkêyihîtakwahkihk kîspin ê-kî-paminikâtêk tastaw kahkiyaw mawînhîkêwak êkwa wîcihiwêwak.
- Êyiwêhk ê-kî-twêmakân êkwânima natotamakêwak kanawêyihîtam okakêskimiwêw nîsôhkamâkêw, kî-kistêyihîktâkwan ta-nisitawinahk êkwânima pêyako-pimohtêstamasow natotamakêwak kêyapîc ta-nitawêyihîtam nîsôkamâkêwin, êkwa ta-ihtakohk wîcihiwêwina mîna ta-kwayâstêkîhk.
- Mîyâwak natotamakêwak mîyîkosîwin ta-wîhta kîko ka-akâwata kîki iskwêw ahpô nâpêw ohci ô-kanawâpahcîkêw êkwa mîna ita mâmawapîwin ka-pakitînikâtêk isî wîyâwaw asîci kistêyihîktâkwan âpacîhcîkan ohci tipêyîhcîhkêwina nahîyîkohk isî ayîsîyîniw nâkatohkêwina. IAP mâmawapîwina kî-mîcimînamwak pîhci miscahîs nantohk pêyakwayahk, wâpahtahîwêwak êkwânima ôma kanawâpahcîkêw paminikêwin ta-kî- nakatohkatam pîhci pêyakwayahk êkwanihi nahîyîkohk kîki natotamakêw.
- Pakitînikâtêk mîna papâmâcîhîwîwin mêstînikêwin kîki natotamakêwak mîna ô- paminikêwina kî-pêyak ta-kêhcinaho pâh-pêyakwan pihtîkwêwin isî ôma paminikêwin mîna âhtastaw mâskôc kîkway iyîkohk ohci kakwatahtîwîwin kîki mâmawapîwin mawînhîkewak.
- Ôma ânîskômohcîkêwin ohci nakayâskamowîwin âpacîhcîkana êkwa isîhcikêwin paminikêwin kî-wîcihêw natotamakêwak ta-nakîskatahk mawînhîskakêwina ohci ôma mâmawapîwin.
- Towîhkâna tâpîskôc ôhi Wanîhîkasowak Natotamakêw Protocol, Nanîhîkiwêwin Mâmawapîwina, êkwa ôma Kîsîkâpayowîwin Mâmawapîwin Paminikêwin êkwanihi kiskînowâpâhtîhiwêwin ohci tipêyîhtamowîna nâkatohkâcîkâtêwin nakîskamakêwina kî-nakîskam pakosêyimowîna ohci kihkihk mîna paminikêwin êyiwêhk mîna nâkatohkâtam kîhci kwêtamawîna ohci miscahîs ka-nêsowîsîcîk natotamakêwak.
- Êkota ka-ayât natotamakêw ô-pimohtêstamakêwa mîna nîsôhkamâkêw isî ôki Pîmîpayîhtâwîwin Mâmawohkamâkêwak êkwa mîna National Paminikêwin Mâmawohkamâkêwak – asîci mîna kapê-ayî mâmîskôcîkêwin âhkamêyimowîwin ohci awa Okanawâpahcîkêw Masînahîkêsîs – pakîtinam ayîwâkîhtakwan sôhkêyîhtamowîwin ka-natawêyihîktâkwahk ta-pîsîskêyîhcîkâtêk mîna ta-mêkawow katawa tôcîkêmakân isî ô-natotamakêw-itâpîsinowîwin nakîskamakêwin ohci ôma IAP.
- Waskawêwina ta-pakîtinahk isî natotamakêwak asîci kiskêyîhtamôhiwêwin ta-wîcihîkocîk isî tipîyawêw sônîyâw kiskêyîhtamowîwin ahpô itîkwê kî-wîcîhîko ta-kêhcinahow êkwânima ô-tîpahîkêwin kîspinamâkosîwîna kî-âpacîhtaw ka-isî itêyîhtâhk mîna manacihaw ohci sônîyâwî kitimahiwêwin.⁵⁵

⁵⁵ Êwako ôma kêhkâhtoskîkâtêw âyimîhiwêwin kîki miscahîs. Mâka pêyak kîkway, kî-kistêyîhtâkwan kîki natotamakêwak namôya ta-itêyîhtâhk ê-wîhtamâhk tanîsî isî ta-âpacîhtat ô-sônîyâma. Mâka mîna kotak kîkway, êyiwêhk atîht okakêskimiwêw nîsôhkamâkêw otînam ôma atoskêwin mîna atîht mamîskotamakêwin-mâmawîhtowîwin êkwa kiskêyîhtamôhiwêwin kî-pakîtinîkâtêw isî natotamakêwak, ta-kî-mîyo âpatan ta-wîcîhîhk natotamakêwak pîhci âyîwak âhkamî isîhcîkêwin ka-kiskêyîhtâhk ohci nawasonînkêwina mîna wîcîhiwêwina ka-ihtakohkihk kîki sônîyâw manacihiwêwin isî ka-akawatahk.

P *akitinkâtêk Nawasonikewin
Nakiskamakêwin isi Kîsêyhtamowin
Tipahikêwin Natotamawina:*

- Ôma kahtêcihkêmwina nakiskamakêwin pakitinam iyikohk sôhkisiwin mîna âyiwak manâcihcikâtêw kiki isi kîsêyhtamowin natotamawina ohci nakayâskamowin sihkiskâkêwin wiyasiwêwin, âsônê ispihk ka-pamînahk asici kitimâhakan mîna ka-mayitôtawihk ayisiyiniwak. IAP mâmawapiwina kîmôci-ayi mîna kî-asotamakêwak âstamêhk ka-isi nahiskâmômakahk, pisiskêyihcikêwin, mîna âyiwak manâcihêwêw kiskêyhtamowin. Mawinêhikêwak isi ôma IAP âsônê nahêyhtamwak êkwânima paminikêwin wâpahtahiwêw êkwânima tapwêwin ta-kî-wâpahcihcikâtêk kiki isi kotak ayiwâkêskakwêcihkêmwina mîna mawinêham onâkacihtâwin kêhcinâhiwêwin.
- Kîspîn mîna pîhci kahtêcihkêmwina kiskinowâpahtihiwêwin, pisiskêyihcikêwin namôy-naspâciwêpinikêwin nakiskamakêwin natawêyihkâkwan âhkamêyhtamowin ohci kahkiyaw mawinêhikêwak ta-kêhcinahow êkwânimi mâmawapiwina kî-nakatohkatam asici manâcihiwêwin mîna mitoni âstamêhk okakêskimiwêw technicalities. Êwako ôma ta-kî-âyiwakês pèyak ê-kî-kikinikâtêk kihci nakacihtamôhiwêwin kiki kahkiyaw mâmawapiwin mawinêhikewak.
- Ta-pakitinkâtêw "ka-natawêyihkâkwahk masinahikana" pâmwayês mâmawapiwin wîcihikow kahkiyaw mawinêhikêwak pîhci ôma kahtêcihkêmwina mâmawapiwin. Wîcihikowak natotamâkêwak, tâpiskôc itêyihkâkan, ka-kiskisicik ôhi ka-kî-ispayikihk mîna iyikohk ohci kitimahiwêwin ka-kî-môsihtacik; defendants ka-nisitohtahkik ôma kêhcinâhowin ohci natotamawina; mîna kanawâpahcihcikêwak pîhci kîsêyhtamowin-osihtawin. Kihkihk mîna, ôma kaskihtawin ta-osihtat âyiwak ôhi ka-natawêyihkâkwahkihk masinahikana ta-nakiska nâkatohkêwina ohci ayisiyiniw onatotamawin ta-kî- nanihiwêwin ôma paminikêwin kiki atihk natotamawina.
- Ka-âyawacik pèyak onâkacihtâwak kanawâpacikêwak êkwânima mitoni âyiwak streamlined mîna âstamêhk naspâciwêpinikêwin namwâc tâpiskôc standard wiyasiwêwin kiskinowâpahtihiwêwin ohci ka-âyâcik natotamakêw mîna defendant ta-wâpahtahiwêwic nah-nakêskamowin

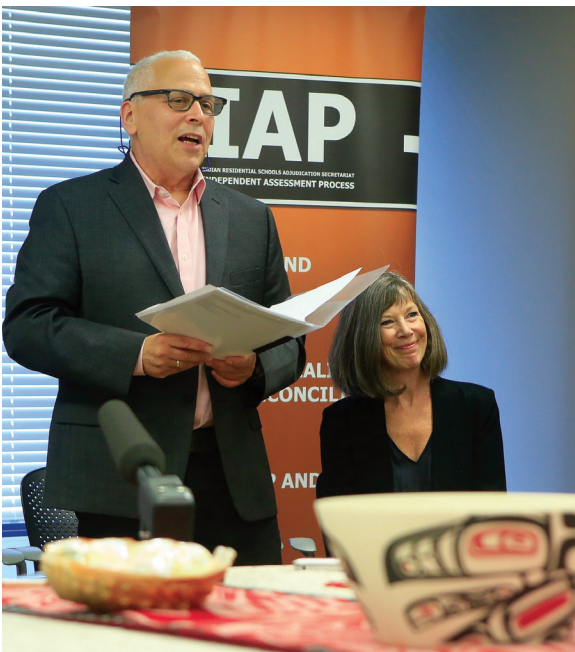
Kêhtê-aya David Budd pîhci Winnipeg

itêyhtamowina. Âta wiya, natotamawina kî-natawêyihkâkwan onâkacihtâwak kanawâpacikêwin namwâc kinwêsis namwâc tâpiskôc êkwânimi namôy ka-nitawêyihkikâtêk.

- Ôma IAP wâpahtahiwêw êkwânima mâmawapiwin-ohcipayiwîn nakiskamakêwin ka-kaskihowak ta-kîsêyihkâkwan mitâtahtwâw kihci mitâtahtomitanaw ohci kitimahiwêwin natotamawina. Kihkihk mîna, ôma âyimihowin ohci IAP Kiskinowâpahtihiwêwin kî- natawêyihkâkwan tâpitawi nôcihtâwin ohci ôma Pimipayihkâkwan Mâmawohkamâkêwak, kanawâpahcihcikêwak, êkwa kahkiyaw mawinêhikewak pîhci ôma IAP ka-nakiskahk namôya kî-nokwan mawinêskakêwina mîna mêskotcipayiwîn nâkatohkêwina.
- Natotamawina ka-wîhta kitimahiwêwin ohci kotak kiskinwahamawâkanak kî- kipiskâkôwak kihkânâkwan mawinêskakêwina, asici ôma paminikêwin êkwa ispihk ka-osihcikâtêkihk, mâtinamâkêwin, êkwa ta-âstahk nisitawêyihkâkwan ohci otatoskêwak kiskêyhtamowin ohci êkwânima kitimahiwêwin. Nawasonikewin âpahcihcikana kiki nâkatohkâtêkêwin kitimahiwêwin ohci kotak kiskinwahamawâkanak ka-kî-pakitinam kiki âyiwak pèyakwan paminikêwin kiki kahkiyaw itowahk natotamawina, kiyam kîspîn natotamawin kî-mâcihtân ahpô kî-pêhtamwak.
- Atihk natotamawina ka-wîhta kitimahiwêwin ohci kotak kiskinwahamawâkanak êkwânimi ohci ayisiyiniwak ka-nisitawêwmitocik mîna wîkiwak pâh-pèyakwan mâmawâyâwinihk. Êwako ôma ohcipayin âsônê mawinêskakêwin kiki nanâtwihiwêwin êkwa nahêyhtowin tastaw ayisiyiniwak ahpô pîhci

mâmawâyâwinihk. Kihci pisiskêyihcikêwin kî-nitawêyihkâkwan ta-manacihtahk ô-natotamakêwak nisitawêyihkâkwan mîna atâmêyihkâkwan omâyinikêwak, êkwa ta-pakitinahk paminikêwin ta-âciwinahk mâskôc kakwâtakêyimowin isi tastaw-ayisiyiniw ahpô mâmawâyâwinihk tahtakwâw.

- Asici mîna ati kêhtê-ayowin ihtasiwin ohci ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik paspiyiniwak, ihtakon kostamowin ohci natotamakêwak ta-pônî pimatisit ahpô ta-sôhkâtisw ta-wîcihiwêw pîhci mâmawapiwin. Kî-kiskêyihkâkwan ta-kêhcinahow êkwânima natotamawina ohci nêsowatîsiwak ahpô kêhtê-ayak kî-nanihihikâtêw êkosi isi natotamakêw âcimostâkêwin ta-kî-kâhcitinihikêw namwâc sôhkêsis.
- Ôma yahkohtêwin ohci Apîhci-Masinahikan Kîsêyhtamowin (SFDs) pîhci tipêyhtamowina êkota mawinêhikêwak nahêyhtamwak tanisi isi natotamawin ta-kî-kîsêyihkâkwan mitoni âciwinam iyikohk isko natotamakêwak ta-pêhocik kiki tipahikêwin êkwa pakitinam waskawêwin ohci kipahikâkêwin kiki natotamakêwak ispihk mâmawapiwin kîsikaw.
- Êyiwêhk namôya kihcinâkwan isi kahkiyaw tipêyhtamowina, Mâmiskôcihcikâtêwin Nahêyhtowin Paminikêwin (NSP) mihcêtwaw kî-itôtamâkan âyiwak sôhkêsis sôhkêyhtamowin isi nahiyikohk natotamawina mîna âciwinam pimohtêstamakêwin mêtinikêwin. Ôma Kiskikâpayowin Mâmawapiwin Paminikêwin, SFDs and NSPs wâpahtahiwêw êkwânima pîhci atihk nâkatohkêwina nawasonikêwin nakiskamakêwin isi mawinêskâm sôhkêyhtamowin ta-manacihtahk ispayiwîn mîna sônîyâw.

Pimipayih̄tawin Māmawohkamākēwak Kihci-nīkānapīw Mayo Moran (kihtiniskēhk isi) asici Okimāhkān Kanawāpahcikēw Dan Shapiro.

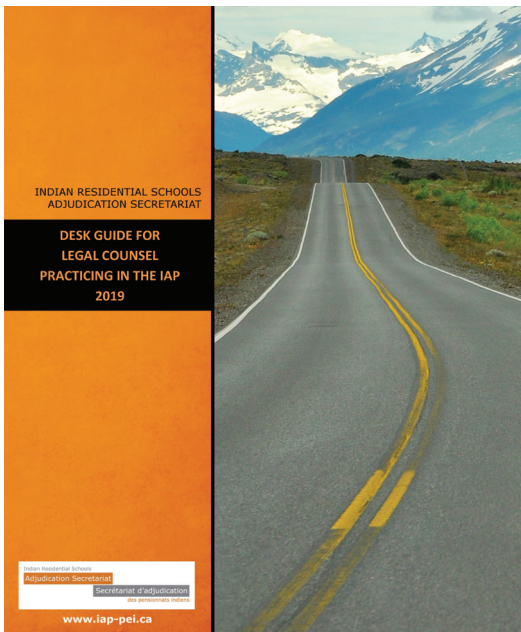
Ô ma sōhkisiwin ohci kanawāpahcikēw paminikēwin natawēyih̄tākwān ēkwānima paminikēwin mīna kīsēyih̄tam natotamawina pīhci nahiyikohk mīna āhkami isih̄cikēwin. Kihci pimipayih̄tawin - tāpiskōc kanawāpahtamowin kīsēyih̄tamowin, paminikēwin kiskinohtahiwēwin, ēkwa nakacih̄tamōhiwēwin – kī-nitawēyih̄takwan ta-pakitinahk nahēyih̄towin ēyiwēhk pisiskēyih̄cikēwin isi ōma tipēyimowin ohci kanawāpahcikēwak mīna kēhcinahowin ēkwānima itahto tipēyih̄tamowina kī-ponicikātēwa isi tipiyawē kaskihtamākēwin. Ékwa mīna, ōki Pimipayih̄tawin Māmawohkamākēwak ēkwa Technical Māmawohkamākēwak wāh wīpac kistēyih̄tikātēwin nakiskatowak ta-nākatohkātīkātēk mīna ta-pakitinahk kiskinohtahiwēwin āhkami asici ōma IAP isi itahto āyiwak ka-āyimahk pimipayih̄tawin mīna itwēstamākēwin āyimih̄iwēwina.

- Pēyak āpacih̄cikan ēkwānima ka-osih̄cikātēk mawinēskakēwin isi kīsih̄tawin ōma IAP isi misiwēyāw ēkwānima ēsa ta-kaskihtahk ta-natocikātēk, sīpā Article 12, ēkospīhk kotak kiskinwahamākēwikamik ta-kī-pohtastēw isi IRSSA. Éyiwēhk ohci, atih̄t ita ka-kī-kanawēymih̄cīk kiskinwahamākēwikamik paspīwiyiniwak kī-kaskihtawak piko ta-natotamacik IAP natotamawin miscah̄is askiy asay isipīhk ōma paminikēwin. Éyiwēhk ēkwānima kī-kistēyih̄tākwān kahkiyaw kayāhtē kiskinwahamawākanak ta-kī-kikinikāsociik pīhci ōma IRSSA kī-miyawak miyikosiwin isi ōma ohtisowin, ēwako ōma namwāc piko nasih̄kāc ispayin iskwēyanihk kīsih̄tawin ōma sōhkēyih̄tamowin ohci kahkiyaw natotamawina māka mīna yahkipitam āstamēpitamākēwin ēkwānima atih̄t paspīwiyiniwak ahpō itikwē ōsam nēsowātisiwak ta-natotahk ahpō ta-itoh̄tēt māmawapiwin. Ta-kēhcinaho kīsih̄tawin, wīhtam oyēyih̄cikēwin kiki waskawēwin ēkwanihi yahkipitam ōma paminikēwin ta-kī-wīcīhikow.⁵⁶
- Kiki isi ta-kēhcinaho ēkwānima kahkiyaw natotamawina kī-pīyisk kīsēyih̄tam mīna ēkwānima iskwēyanihk natotamawin ta-pisiskēyih̄cikātēw tāpiskōc kotaka mīna manacih̄tawin tāpiskōc nistam, kī-natawēyih̄tākwān ta-osīhtīkātēk ē-nikanēyih̄takwahk nakiskamakēwin nisitawinikātēw kihci mawinēskakēwina isi ōma kīsih̄tawin ohci kahkiyaw natotamawina mīna itowak kiki nākatohkātīkēwina ēkwanihi mawinēskakēwina. Ayis ōma itōtamākēwin nīkānēyih̄tākwān atih̄t natotamawina ahpō mēskōtastawin pamih̄tawin pimipayih̄tawina, ōma pimipayih̄taw piko ta-kī- kīhkānāka mīna yahkipicikātēw pīhci tēpakēyimowin asici kahkiyaw mawinēhikēwak mīna onīkānīwak māmawohkamākēwak.

Onīkānīwak, Pimipayih̄tawin, ēkwa Paminikēwin:

- Ōki Pimipayih̄tawin Māmawohkamākēwak – kikinikātēw ohci pimohtēstamakēwak ōma mawinēhikēwak isi ōma IRSSA –kī-pakitinam sōnīyāwasinahikan mīna ayiwākipayiwīn pīhci yahkohtēwin ōma IAP. Ta-kaskiho pīhci ēkwānima atoskēwin, kī-natawēyih̄tākwān ō-tipēyih̄tākosiwak ta-pētacik pītos sōhkēyih̄tamowina ta-sīpayih̄tahk ēyiwēhk māvaci māmāwi isi māmawih̄towin kanawēih̄cikēwin ohci ōma IAP ka-wiyastēk pīhci ōma IRSSA. Kī-mīna natawēyih̄tākwān an Ka-pēyako isih̄cikēhk Kihci-nīkānapīw – namōya pimohtēstamakēw ohci kiko mawinēhikēw – asici mīna manacih̄tawin ēkwa pamih̄awin pīhci tēpēyimowin kamikohk.
- Éyiwēhk ōma Ka-Kanawēyih̄cikēcik Wiyasiwēwinohk kanawēyih̄tam iskopayiwīn tipēyih̄cikēwin pāsci ōma IRSSA, ōma Wiyasiwēwinohk kī-āhkami atoskatamwak pīhci ōma otitwēstamākēwin mīna paminikēwin ohci ōma IAP māvaci ayiwākēs ka-kī-isi itēytahkik. Ita kīspin namōya ekota ayāw ēwako ayisiyiniw asici tipōtamowin ta-otihtikowcik mīna nākatohkātīkēw pīhci wiyotātowina, ōma Wiyasiwēwinohk mīna sōhkastēw kiki nistam pihtikwēwin kiki natotamākēwak ta-nawaswātahk atih̄t āyimih̄iwēwina.

⁵⁶ Isipīhk Opaskowi-Pīsim 27, 2015, awa Hon. Madam Justice B.J. Brown ohci B.C. Kihci Wiyasiwēwinohk nakinam kiko āyiwak wiyasiwēwina ta-kikinikātēk kiskinwahamākēwikamik sīpa Article 12 ohci Nahēyih̄towin Tēpēyimowin. Mitoni iskwēyanihk kiskinwahamākēwikamik ta-kikinikātēk isi tipēyimowin ohci Article 12 masinahikan ēkwānima Kivallīq Hall isipīhk Mikisiwi-Pīsim 2017. Kayāhtē kiskinwahamawākanak ohci Kivallīq Hall kī-miyāwak isko Kisē-Pīsim 25, 2020, ta-natotamacik ōma IAP masinahikan.

Natotamakêwak okakêskimiwêw ka-pimohtêstahk ta-kî-kiskinawâpahtam kiskinohtahiwêwin asici kîsihtâwin kiskêyihitamohiwêwin ohci pimipayihtâwin paminikêwin pîhci oma IAP.

Kihkihk mîna, atiht mawinêskakêwina - tâpiskôc tipêyihcikêwinohk âyimihiwêwina kwayaskwêyihcikêwin isi "Opaminikêw Pahkânowin" êkwa ôma kâwî-wâh-wâpahtamowin ohci atiht kiskinwahamawâkan-isi-kiskinwahamawâkan kitimahiwêwin atâmêyihkâkosiwin - kî-kaskihôwak ta-kîsêyihk, kanakê mâka atiht, Kânata ohci ka-osihcikâtêk paminikêwin ta-kawî wapahtahk ôhi natotamawina awasitê ohci ka-nahiskâmômakahk IAP. Ôma wâpahtahiwêw natawêyihcikâtêwin kiki âhkami, ahtisihcikêwin mâmiskôcikâtêwin tastaw mawinêhikêwak, êkwa mâtinamakêwin âhkamêyihitamowin isi ôma nahiyikohk sôhkêyihitamowin ohci kahkiyaw natotamawina.

- Êkwa mîna isi ôma Pimipayihtâwin Mâmawohkamâkêwak êkwa ôma Ka-Kanawêyihcikêcîk Wiyasiwêwinohk, kî-ihakon iyikohk akihtâson ohci kotakak mâmawohkamâkêwak nîsôkamâkêwin pîhci onîkânîwak ohci ôma IAP, tâpiskôc mîna National Paminikêwin Mâmawohkamâkêwak, Wiyasiwêwinohk Pisikêyihcikêwin, êkwa Ôkimâhkân Kanawâpahcikêw. Êyiwêhk atiht ayâwak kihci tipêyihcikêwin ka-itastahk pîhci ôma IRSSA êkwa Yahkohtêwin Sîhkihikêw, namôya ihtakon kihci âpacihcikan kiki ta-pakitinkâtêk wîcî atoskêwin ohci onîkânîwak êkwa pimipayihtâwin êkwaniki piko Ka-Kanawêyihcikêcîk Wiyasiwêwinohk. Êyiwêhk kî-sôhkâtiwak mîna neutral onîkânîwak ohci ôma IAP, atiht miyopayiwina ohci mâskôc kîkway mâmawohkamâtowin tastaw ôhi nanatohk mâmawohkamâkêwak ahpô itikwê kî-patâpahtamwak.
- Mitoni êkwa ka-itêyihkawahk tipêyimisowin êkwanihci kistêyihkâkwan isi ôma kwayaskwasiwin ohci neutral kanawâpahcikêw paminikêwin. Pîhci isi ôma wiyastêwin ohci ôma IAP, kî-ihakon iyikohk akihtâson ohci kanawêyihcikâtêwin ka-astêkihk ta-manâcihta ôma tipêyimisowin ohci ôma kanawâpahcikêw paminikêwin. Kanawâpahcikêwak kî-atoskahawak mîna nawasônawak ohci Pimipayihtâwin Mâmawohkamâkêwak kikinikâtêw ohci ôki mawinêhikêwak isi ôma IRSSA êkwa ô-sôhkisiwin kî-pisikêyihcikêw ohci Ôkimâhkân Kanawâpahcikêw.
- Kânata namôya kî-piko defendant pîhci ôma paminikêwin mâka mîna kî-ayâw nâkatêyihitamowin kiki ta-pakitinihk sôniyâw mîna ayisiyiniw wicihiwêwina pîhci paminikêwin ohci ôma IAP. Iyikohk Kânata ô-tatoskêwin pîhci ta-paminahk itâpisiwin ohci ôma IRSSA, ôma ta-kanawêyihcikâtêk ohci isi iyikohk mîna ka-itêyihkawahk tipêyimisowin natawêyihkâkwan âhkami pisikêyihcikêwin mîna âsowêyihitamowin êkwa âtaminâwin isi kahkiyaw tahtakwâw isi ôkimânâhk ohci kistêyihcikâtêwin ôma tipêyimisowin.
- Ôki natotamakêw onîsôhkamâkêw owiyasiwêw tipahikêwin wiyastêwin mîna paminikêwin kî-sâkocihiko atiht âyimihiwêwina. Ka-pakihtinihk owiyasiwêw ta-ayiwâkihikêcîk Kânata opêyakin (15% ayiwâk ohci ôma kîspinamâkosiwin ohtisowin) itwêman êkwânima kiki atiht natotamakêwak iyikohk ohci ôma owiyasiwêw tipahikêwin kî-otinam ohci ô- kîspinamâkosiwin, kî-âstamêhk ohtisow ohci iyikohk kîspinamâkosiwin pîhci ôma kanawâpahcikêw ô-kîsêyihitamowin. Ôma owiyasiwêw tipahikêwin kanawâpahtamowin paminikêwin kî-wâpahcikâtêw kinwêsis ta-paminikâtêk nanapo kiki kanawâpahcikêwak mîna natotamakêw onîsôhkamâkêw, âstastahêw neutral kanawâpahcikêwak pîhci nîkânôhtêwin ohci sîhkihikêw isi ôma mawinêskakêwin tastaw natotamakêw êkwa nâpêw/iskwêw owiyasiwêw, êkwa âstastahaw natotamakêw pîhci nîkânôhtêwin ohci ê-mawinêskakêw asici nâpêw/iskwêw owiyasiwêw êkwa kîkway ohtisiwin ohci ahpô paminikêwin ohci okakêskimiwêw nîsôhkamâkêw.
- Êyiwêhk ôma mâwacî iyikohk ohci law atoskêwikamikwa nîsôkamâkêwin pakitinam nakacihtâwin mîna manâcihcikâtêw pamîstakêwin, ôma katawâhk nakatohkâtamowin ohci atiht natotamakêwak okakêskimiwêw nîsôhkamâkêw oscipayin ê-sôhkêyihkawahk namôya kî-pakosêyitâkwan mawinêskakêwina kiki ôma IAP êkwa kiki natotamakêwak. Âta atiht Law Societies yahkipitam kihci wiyasiwêwin ohci nakatohkatamowin, namôya êkwanihci kî-natawêyihkâkwan kiki owiyasiwêwak ka-kî-atoskâhik pîhci ôma IAP. Ôkimâhkân Kanawâpahcikêw êkwa/ahpô Pimipayihtâwin Mâmawohkamâkêwak-nahêyiham nakacihtamôhiwêwin kiki okakêskimiwêw nîsôhkamâkêw ta-kî-osihtahk isihcikêwina ohci ta-pimohtêstamahk natotamakêwak pîhci ôma IAP.
- Natotamakêwak namôya kî-ayâwak sôhkisiwin paminikêwin to ta-nôkocikâtêk pikwêyihitamowin ohci ôma nakatohkatamowin isi wiyawaw okakêskimiwêw nîsôhkamâkêw. Ispîhk 2014, ôma Wiyasiwêwinohk nawasônêw Ka-pêyako isihcikêhk Kihci Kakêskimowêw isi nakatohkâtikêwin owiyasiwêw mâyitôtamowin, mâka pasci itahto askiy isi ôma paminikêwin.
- Mâwacî iyikohk ohci mahki natotamawina, ôma IAP kiskêyihkam mawinêskakêwina kwayaskwêyihcikêwin isi iyikohk âyimipayin ôma oyêyihcikêwin asici kiko natotamawina ta-kî-pêhtahk ahpô kîsêyihkam. Iyikohk nohtêpayiwina piko isi pîhci ôma pamihcikêwin osihcikâtêw sîhtâskikinêwin êkwânima ta-kî-ohcipayin ê-naspacipayik ka-tôcikêmakahk isi natotamakêwak ka-pêhocik sôhkêyihitamowin ohci ô-natotamawina. Êwako ôma âyiwakihtaw ispîhk kihci mitâtahtomitanaw natotamawina kî-sipwêtisahikatêwa mwêhci pâmwayês Takwâkî-Pîsim 19, 2012, masinahikan pônipayiwin.
- Ayis namôya kî-itêyihkâkwan ta-wiyasiwâcikâtêk kiki kahkiyaw contingencies, kî- kistêyihkâkwan ta-osihtahk mâmawohkamâtowin iyikohk ta-pimipayihtâk kwêskastaâwin mîna naskomowin isi âyimipayiwin ispîhk ka-waskawimaka. Ôma natawêyihkâkwan ê-sôhkêyihkawahk wiyastêwin kiki ôma nisitawêyihkâkosiwin, ohpatawin, mîna nâkatohkâcikâtêwin isi ka-kotêyihkamihk, asici mîna âhkamêyihitamowin ohci ôma tahtakwâw ka-kotêyihkamihk êkwânima kî-nahêyihkamwak.

IRSAS otatoskêwak wicihiwêwak pîhci kistêyihcikâtêwin isistawin ka-micimînîkâtêk ohci Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina Paspîwiyiniwak Society pîhci Vancouver.

Ê-atihîk wâsênâmnâpîsk pîhci Okimâwîkamîk kistêyihcikâtêwin ôma âsônâmatowin ohci kayâhtê Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwin kiskinwahamâwâkanak êkwa ô-wîtokêmakana.

namôya ta-kakwê kakwâtakêyimot paspîwiyiniwak ta-pakitinihik ayisiyiniwak ahpô māmawohkamâtowina pimohtêstamakêw ita ô- māmawapiwin asici êkwanîk natotamakêw êkwanîk namôya nakayâskawêw. Mâka, kîspin kî-manâchîkâtêw, miyonâkohtâwin paminikêwin - tâpiskôc ta-kêhcinaho êkwânima katawâhk Ayamihêwîkamîk kî-wîhtamiwaw êkwânima māmawapiwin ê-kî-ihkato ta-isi ta-mêyaw ôma Ayamihêwîkamîk ta-pakitinahk masinahikan ohci mihtâtêyêhtamowin isi natotamakêw mawaci namwâc nahiyokohk isihcikêwin – ta-kî-paminîkâtêw masinahikanis êkwanîk opaminîkêwak ê-kî-namôya pahki ohci ôma paminikêwin êkwa ê-kî-nôhtê wîchihwêw pîhci ôma nahêyihîtowin âhkamêyimowin.

Otatoskêwak itêyihîtamowina êkwanîhi kihci pîhci ispîhk ati-pônihtawin yahkohtêwin ohci ôma IAP: nanapo isi ta-manâchîhât otatoskêwa nahiyokohk mîna kîhkânînakosiwin, êkwa mîna ta-kêhcinaho êkwânima iyikohk wicihiwêwina kî-astêwa ispîhk iskewêyanhk ohci ôma paminikêwin ta-kîsêyihîhahk kahkiyaw iskopyiwin natotamawina. Ôma natawêyihîtkwan kîhkânâkwan pikiskwêwina, māmawohkamakêwin ohci otatoskewak êkwa otatoskêw unions, mîna kakêskwêwin ohci ayisiyiniw wicihiwêwina nakacihtaw-iyiniwak. Âhkamêyihîtamowin ohci âhkami atoskêwin kî-mîna yahkastâwak isi otatoskêwak ka-atoskatahk apihci akihîtâson ohci ka-nîkânêyihîtkwahk atoskêwina ta-wîchihwêw pîhci wiyawaw ohci kanawêyihîtamowin, kiki isi ta-pihkohtât ôma IAP âhkamêyihîtamowin isi natotamakêwak.

- Mâcihtâwin ka-isi âyimahk mîna manâchîkâtêw tâpiskôc ôma IAP kî-pihkohtâwak mîna piko itahto kîsikaw kistêyihîcikâtêwin ôma âhkamêyihîtamowin ohci ôki ayisiyiniwak ka-atoskatahk pîhci êkwânima paminikêwin. Ôma tahtakwâw ohci māmawohkamakêwin – kîkinîkâtêw asici ôma nisitawêyihîcikâtêwin mîna kwayaskwêyihîcikêwin ohci nâkatohkêwina – sîhcisâyawin kî-mâkôhîkowak êkwanîki ka-tasihkahkîk ôma âyimihîwêwin. Kahkiyaw māmawohkamâtowina nîsôkamakêwin pîhci ôma IAP piko kapê-ayi ta-âhkamêyihîhahk mîna wicihiwêwina ta-pakitinahk paminikêwin kiki ôhi pikwêyihîtamowin mîna maskawâtisîwin miyw-âyâwin isi otatoskêwa.
- Pîhci ôma IAP, Kêhtê-ayak pakitinam mistahi nîsôkamakêwin ta-manachîkâtêk miyw-âyâwin ohci otatoskêwak. Ohcipayiwin ohci nakacihtâwin mîna kiskêyihîtamowin ohci Kêhtê-ayak namôya piko wîchihîkow otatoskêwak ta-piskêyihîta natotamakêw-itâpîsinowin sôhkêyihîtamowin mâka mîna kî-ohîsowak tipiyawê iyinîsiwin mîna manacihtawin ohci Nêhiyaw māmawâyâwinîhk onîkânîwak.

Nîsôkamakêwin isi to Nanâtawihîwêwin êkwa Nahêyihîtowin:

- Kiki miscahîs ita ka-kî-kanawêymihîcik kiskinwahamâkêwîkamîk paspîwiyiniwak, ta-kaskihîtâcik ta-ayimôtahkîk ô-tipiyawê môsihtawina isi kanawâpahcikêw pihci pâyâhtak, kwayask-itôtamowin, pâyak, mîna manâchîwêw māmawapiwinihîk êkwânima tipiyawê nanâtawihîwêwin nahipayiwin mîna yahkohtêwin isi nahêyihîtowin.
- Mâmawâî, ôma otinamowin ôhi môsihtawina ohci mitâtahtwâw kihci mitâtahtomitawin ôki ita ka-kî-kanawêymihîcik kiskinwahamâkêwîkamîk paspîwiyiniwak kî-ayiwâkihîtakwan yahkohtêwin isi ayaskâw nistawêyîcikêwin ôma kiskisowin ohci ita ka-kî-kanawêymihîcik kiskinwahamâkêwîkamîk pîhci Kânata, mîna isi national-tahtakwâw nahêyihîtowin.
- Kî-ihîtakon atihî ôhi natotamawina namôya kî-ohci tipahîkâtêwa, âaskâw kiki tipêyihîkêwinohk ahpô technical kistêyihîcikâtêwina. Tâpiskôc itêyihîtâkan, atihî natotamakêwak kî-âyimihowak ta-nahêyihîhahk, êyiwêhk kotaka miskamwak nahipayiwin ta-pîkiskwatahkîk ô-môsihtawina isi ayisiyiniw ka-tipêyihîkêw mîna kwayask natohtam.
- Sôhkatisîwin ohci mihtâtêyêhtamowin pîhci ôma nanâtawihîwêwin êkwa nahêyihîtowin paminikêwin namôya ta-kî-osâmpîcikâtêk. Ta-kî-mâmiyâkâchîkâtêk êkwânima namôya ta-kî-ihîtakon justice ahpô nahêyihîtowin asici nama kîkway nokohtawin mihtâtamowin ahpô kîsinâtêyimowin. Kânata mîna katawâhk Ayamihêwîkamîk pimohtatawak tipiyawê pîkiskwêwina ohci mihtâtêyêhtamowin isi ayisiyiniw ôki ka-natotamakêwîk pîhci ôma masinahikan kîspin akâwâtam onatotamakêw. Êwako ôma sôhkataw kêhcinâhowin ohci ôhi kayâsêskamîk ispayiwin, êkwa mîna kî- kistêyihîtkwan âpachîcikan ohci ôma IAP onîsôkamakêwin isi ayisiyiniw nanâtawihîwêwin.
- Mâka, ôma mâskôc ka-isi miyopayik ohci ôma mihtâtêyêhtamowin âciwinam kiskêyihîtamôhiwêwin êkwanîki Ayamihêwîkamîk pimohtêstamakêwak wâh-wîhkâc natômawak isi māmawapiwina êkosi namôya kî-kaskihowak ta-yahkipîcikâtêk mihtâtamowin mîna nâkatêyihîtamowin. Kî-kistêyihîtkwan kî-kiskihowak ta-yahkipîcikâtêk mihtâtamowin mîna nâkatêyihîtamowin. Kî-kistêyihîtkwan kî-kiskihowak ta-yahkipîcikâtêk mihtâtamowin mîna nâkatêyihîtamowin. Kî-kistêyihîtkwan kî-kiskihowak ta-yahkipîcikâtêk mihtâtamowin mîna nâkatêyihîtamowin. Kî-kistêyihîtkwan kî-kiskihowak ta-yahkipîcikâtêk mihtâtamowin mîna nâkatêyihîtamowin.

Ôma Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina Okañawâpahcîkêw Masinahikêsis paminam kiskêyîhtamohiwêwin mistikowas ita National Nakatohkâtêwina ohci Tâpwêmakani êkwa mîna Nahêyîhtowin Pimohtêstamakêwin.

Miscahîs wîcihiwêwak kî-iteyîhtamwak êkwânima nitawêyîhtakwan isi nanâtawihiwêwin ispihk êkwânima IAP māmawapiwin kî-kistêyîhtâhk kiki natotamakêwak âhkami onanâtawihiwêwin. Pîhci paminikêwin, mâka, Nikanihk Nakatohkacikêwin Oyêyihcîkêwin ta-kî-wîchiko namwâc ohci âyiwak ê-kîhkânakwahk nisitawêyihcîkêwin ohci kistêyîhtcîkâtêwin mîna kêhcinâhowin ohci iyinihkêwin nanâtawihiwêwin paminikêwin, êkwa mîna ohci pah-pîtos tipahîkêwin ka-natonikatek nanâtawihiwêwin aspêyimowin ohci ita natotamakêw ka-wîkit.

- Ôma IAP kî-, ohci wiyastêwin mîna itasinahîkâtêwin, itâpahtamam nîkânîhtâwin ohci ayisiyiniw. Kî-mêyaw ayisiyiniw ita ka-kî-kanawêymihcîk kiskinwahamâkêwikamik paspîwiyiniwak ta-otihtikocik tipahîkêwin kiki ôma kitimahiwêwin êkwanihi ka-kî-âsônê mosihtacik. Kihkihk mîna, ôma Māmawohkamâtowin IAP pimipayîhtâwin kî-âsônê asocikatêw ta-māmawinihçik māmawâyâwinihçik ô-tipêyîhtâkosiwak mîna ta-kiskêyîhtahçik nanâtawihiwêwin waskawêwina pîhçik opîkiskwêwiniwaw, pîhçik isistawin kiskinawâçihçikâtêw ohci wiyawaw isihçikêwin, asici otôtêminîmâw mîna wîtoftîmâkanak. Mâka, Māmawohkamâtowin IAP kî-mitoni âstamêhk-âpachîcîkâtêw, pîhçik ohci âstamêhk nistawêyêcîkêwin isi êkwaniki natotamakêwak êkwa pîhçik ohci opaminikêw âyimihowin ta-âpachîtâçik, âsônê mîwaci nistam askiya ohci ôma IAP. Namwâc kwayask kiskêyîhtamôhiwêwin ohci ôma pimipayîhtâwin êkwa âyiwak pimiciwan opaminikêwin itasiwêwin ka-kî-pêyak isi âyiwak māmawihitowin nanâtawihiwêwin nahipayiwin.
- Maskawîmakan ka-tôçikêmakahk ohci Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina âyimihikowak namwâc pîko êkwanihi ka-kî-itohtecik ôma kiskinwahamâkêwikamik maka mîna ô-wîtoftîmâkanak, awâsisak, êkwa osisima. Êwako ohci, paminikêwin mîna nanâtawihiwêwin âhkamêyimowin natawêyihçikâtêw ta-yahkipicîkâtêk isi aniskaciwin paspîwiyiniwak. Âpachîçikana ohci ôma IAP asotamakêw ôma: ôma

âyimipayiwîw sêwêpîçikan ihtakon isi kahkiyaw êkwaniki ka-âyimihocik ohci ita ka-kî-kanawêymihçik kiskinwahamâkêwikamik, mîna owîtoftîmâkanak ta-kî - kîspin natotamakêw natawêyîhtam - itohtêw māmawapiwinihçik ekota ta-kî-ayâwak ôma paminikêwin ohci Sôhkêyîhtamowin Maskawâtisiwin Paminikêwin otatoskêwak êkwa/ahpô Kêhtê-ayak. Miscahîs natotamakêwak pîkiskwatam êkwânima ka-sâpô itohtêw ôma IAP kî-isi miyopayik owîtoftîmâkanak mîna wîtoftîmâkanak wâhkôhtowin. Ôma nahipayiwin isi mâtînamakêwin ohci ayisiyiniw omôsihtawina asici wîtoftîmâkanak pîhçik paminikêwin mîna kêhcinâhowin wâsakâskamihtawin ta-kî- kistêyîhtâkwan yahkohtêwin isi aniskaciwin nanâtawihiwêwin. Mâka, ta-kî-ihtakon iyikohk ta-yahkipicîkâtêk âyiwak itâpîsinowina ohci ôma IAP paminikêwin - tâpîskôçik pâmwâyêçik-māmawapiwin mihtâtêyêhtamowin, nikanihk nakatohkacikêwin oyêyihçikêwina, māmawohkamâtowin pimipayîhtâwina, êkwa maskawâtisiwin paminikêwin - isi wîtoftîmâkanak ohci paspîwiyiniwak ta-wîçihikoy tipiyawê wiya ô-nanâtawihiwêwin.

- Âta kî-kahkiyaw pahki ohci ôma IRSSA, ôma IAP, Tâpwêmakani êkwa mîna Nahêyîhtowin Pimohtêstamakêwin, Māmawî-Nayêhtâwîpayiwin Tipahîkêwin, êkwa Nêhiyawak Nanâtawihiwêwin Foundations paminikâtêw kiki miscahîs pahki isi pahkân opaminikêwak, êkwa nakatohkatam wiya tipiyawê kiskêyîhtamôhiwêwin waskawêwina. Êyiwêhk ohci, kêyapîçik ihtakon wânêyîhtamowin tastaw ita ka-kî-kanawêymihçik kiskinwahamâkêwikamik paspîwiyiniwak kiko kîkway kahkiyaw ôhi âpachîçikana kî-itôtamâkahk ta-pakîtinîkâtêk. Namwâc kwayask wîçî atoskamowin pîhçik ôma nitawêyihçikêwin isi kiskêyîhtamôhiwêwin ohci kahkiyaw ôhi pahki ohci ôma IRSSA ta-kî-wîçihikowak êkwanihi ita ka-kî-kanawêymihçik kiskinwahamâkêwikamik paspîwiyiniwak pîhçik namwâc kwayask nisitohtamowin mîna otinahçik kahkiyaw miyopayiwîw ohci ôma Nahêyîhtowin Têpêyimowin isi misiwêyâwin. Êwako ahpô itikwê mîna pêyak isi mitoni nisitohtamowin ohci ôma âsônâmâtowin ohci ita ka-kî-kanawêymihçik kiskinwahamâkêwikamik isi kahkiyaw Canadians.

P éyak ohci ôma miscahîs âyiman âyimihiwêwin ohcipayin ohci IRSSA êkwa ôma IAP êkwânima nisitohtamowin ohci atoskêwin isi sôniyâw tipahikêwin pîhci nanâtawihiwêwin êkwa nahêyihowin. Miscahîs natotamâkêwak wîhtam namôya kî-ohci nawasonam ta-wîchihwêt pîhci ôma IAP kiki sôniyâw kîspinamâkosiwîn, maka piko ta-mâtinamakêt ô-tîpiyawê môsihtawina ohci ôma âyimihowin of Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina. Êkosi isi ôma, éyiwêhk ôma IAP kî-itasinahikâtêw isi kîsêyihowin civil wiyasiwêwin, ta-kî-mîna wâpacihihikêw isi ayiwâkihtakwan pahki ohci é- ayakaskâw nahêyihowin paminikêwin. Ka-otihtikohk tipahikêwin namôya êkwânima âhtastaw kayâsêskamik kitimahiwêwin.

- Kihkihik mîna, tipahikêwin êkwânima é-kî-sôhkastêt isi ta-nisitawinamahk âyimihowin ohci ôma ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik môsihtawina.⁵⁷ Nanâtawihiwêwin cî êkwa nahêyihowin ta-kî-yahkohtêmakam kîspin êkwanihi ka- nâkatêyihikahk ôma Nêhiyaw

Kanawâpahcikêwak osihtawak wîhtamâkêwin ohci Nahêyihowin ita National Nâkatohtêwina ohci Tâpwêmakam êkwa mîna Nahêyihowin pimohtêstamakêwin pîhci Amiskwaciy-wâskahikan.

Kî-ihitakon mîna miscahîs itâpîsinowin ohci êkwânima paminikêwin piko – tâpiskôc ôma kahtêchikêwina nakiskamakêwin, ôma nakiskamakêwin isi onâkacihtâwak âcimostâkêwin mîna masinahikan osihcikâtêwina, mâmiskôcikâtêwin nahêyihowin, isihcikêwin manacihtawin, êkwa mîna kwayâtastêw ohci paminikêwin kiki natotamâkêwak - êkwânima pakitinam kiskinwahamâkêwin ahpô itikwê ta-kî-ayakaskâw mâkohtâwin kiki ôma civil justice pamihcikêwin.

Mâka, pasci akihtâson, ôhi mawinêskakêwina êkwa mîna pihkohtâwina, kîkway ôhi Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina Nahêyihowin Têpêyimowin êkwa ôma Ka-pêyako isihcikêhk Kanawâpacikatêwin Paminikêwin kî-tâpwê piko ohci ayisiyiniwak: awâsisak ka-kî-mâyinihikêcik; onîkihikomâwak ka-wanihâcik ô-wîtotîmâkanak; paspiwiniwak ka-miska mitoni sôhkisiwin; kotakak kâyâpic ka-kakwê sâkohtat ôma kitimahiwêwin ka-kî-itotahkik; onîkanîwak ohci Nêhiyaw mîmawâyâwinihik ka-pakitinahk paminikêwin isi ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik paspiwiniwak êkwa êkwanihi, itahto kîsikaw kistêyihikâtêwin, nâkatohtâwam êkwanihi aniskaciwin âyimihowina; Ayamihêwikamik onîkanîwak êkwanihi ka-kî-kôciwak ta-nahêyihikahk otâpwêyihowin mîna ministiy asici ôma âsônâmatowin ka-kî-sîpayihtahk; Ôkimânâhk onîkanîwak ka-itohtêcik mîmawapiwina, natohtamwak, mîna mihtâtêyêhtamwak isi kayâhtê kiskinwahamawâkanak; kanawâpahcikêwak ka-pakitinahk pâyakwayahk kiki nanâtawihiwêwin éyiwêhk mîna kocihtaw ta-ânikômohat asici sôniyâw tipahikêwin; êkwanihi ka-naskomocik sêwêpicikana itahto kîsikaw itahto tipahikan, têtâkôhp kîsikaw pâyak ispayin, ohci ayisiyiniwak ka-âyimihocik pasci ôma ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik môsihtawin ahpô ohci kiskisowin; owiyasiwêwak ka-papâmâchihôwcik isi pâtos-âyihk mîmawâyâwinihik ahpô âhkosîwikamik ta-pakitinahk nîsôhkamâkêwin mîna wicihiwew ta-kahcitihihikêw justice; public servants ka-âhkami atoskâtahk tahto kîsikaw ta-pîkiskwêw asici paspiwiniwak ohci ôma miscahîs tipiyawê pisiskêyihikâtêwin mîna âyimihowin itâpîsinowin ohci opimatisiwin mîna kiskinohtahiwêw sâpô ôma pamihcikêwin; mîna miscêcîs otôtêmimâw, wîtotîmâkanak, Kêhtê-ayak, mîna ayamihêwâtiwiniw onîkanîwak, ka-nîpawicik asici mîna wicihiwew ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik paspiwiniwak. Ôma âcimowin ohci ôma IAP êkwânima pasci kahkiyaw nanatohk mitoni mitâhtawâw kihci mitâhtomitanaw ohci tipiyawê âcimowina, môsihtawina, mîna papâmâchihôwin.

Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina ta-kî-âhkami mawinêskam pîhci wiyasiwêwin ô-kakêskimiwêwa mîna sôniyâw nâkatêyihowin kiki ôma kitimahiwêwin êkwânima ka-itotahkik kiskinwahamâkêwikamik?

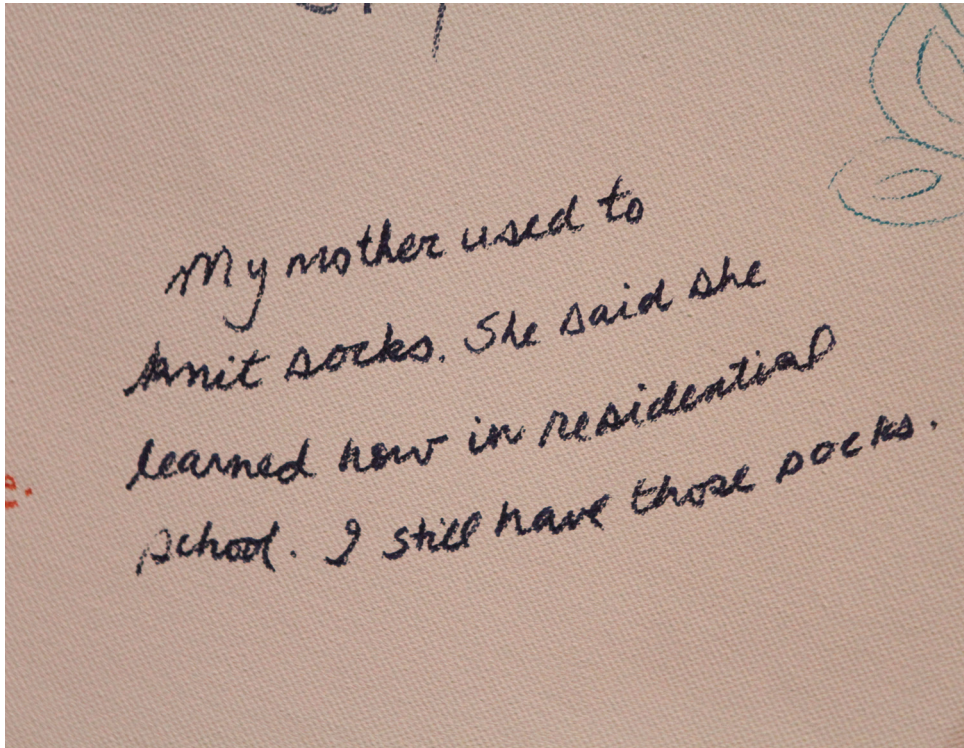
- Otamêyowin mîna ânwêhtamowin ta-kiskêyihikâtêk kîkway piyisk ta-itocikâtêk asici ôma IAP âcimowasinahikana êkwa mîna tîcîkêmakam ohci êkwanihi asocikatêwina isi natotamâkêwak isi kâtanohk êkwa mîna isi kayâsêskamik âcimowasinahikan êkwanim âhkami âyimihowin kiki natotamâkêwak êkwa êkwanihi ka-wîchihwêcik pîhci ôma IRSSA. Namwâci kwayask ta-kî-ayacik kiskinohtahikêwin nakiskamakêwin isi ôma pimohtâwîn ohci âcimowasinahikana ta-itastêkihik nistam pimohtatawin ohci ôma paminikêwin, êkosi isi kahkiyaw êkwanihi wîchihwêwak – miscahîs âsônê paspiwiniwak êkwa natotamâkêwak – ayâwak é-kîhkânâkwahk nisitohtamowin kîkway ta-ispayik ohci ô-tîpiyawê masinahikana, âcimowasinahikana, êkwa kayâsêskamik ispayiwin.

Kîsihtâwin

Pahki ohci ôma ahtisihcikêwin Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina Nahêyihowin Têpêyimowin, ôma IAP kî-êkwânima kîsipayowin ohci itahto askiy ka-kakwatakihtat paspiwiniwak ta-kahcitihihik tipahikêwin kiki mayinihikêwin êwako ôma ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik pamihcikêwin ka-kî-itotahkik. Êkwa mîna ayiwâkihtakwan pahki ohci mistahi tâpitawi âhkamêyimowin isi nanâtawihiwêwin ôhi kakwâkihtâwina ohci ôma kayâsêskamik, yahkohtêwin itêhkê é-ayakaskâk nahêyihowin ohci âsônâmatowin, mîna ta-osihikahk namwâc kâyiwêhk nîkanîwin.

Ôma kiskêyihowin ohci yahkohtêwin ôma IAP osihtaw miscahîs kistêyihikêw itâpîsinowin êkwânima ka-sîpayihtahk mîmîtonêyihikêwin mîna itêyihowin. Ihtakon, kêhcînac, ôhi akihtâsona: 38,276 natotamawina kî-natotamawak, 25,707 mîmawapiwina micimînamwak, \$3.233 billion isi tipahikêwin kîspinamâkosiwîn. Ôma iyikohk ohci IAP mîmiskôtam namwâc mîwâci iyikohk piko ohci ôma ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik môsihtawina êkwa mîna kitimahiwêwin ka-kî-môsihtacik pîhci êkwanihi kiskinwahamâkêwikamikwa, mâka mîna âhkami âyimihowin ohci mastaw Nêhiyaw mîmawâyâwinihik êkwa mîna Kânata isi misiwêyâwin.

⁵⁷ Preamble H ohci ôma IRSSA itasiwêw êkwânima: "Ôma Têpêyimowin namôya ta-kî-mâmiskôcikâtêk isi otihikowin ohci nâkatêyihowin kiko ohci ôhi defendants ka-wîhihik pîhci ôma Mîmawohkamâtowak Itasiwêwina ahpô ôma Cloud Mîmawohkamâtowak Itasiwêwina."

A hpô itikwê êkwa akawâtamowin ta-pakosêyimohk ta-itêyhtakwahk ôma IRSSA êwako kîkway ohci ôma kayas. Mâka, kistêyhtâkwan ta-kiskisihk kîyam ispîhk 2020, kékâc nisto-quarters ohci Canadians kî-pimatisiwak êyiwêhk mêkwâc ita Nêhiyaw Kîsikâw kiskinwahamâkêwina ka-pamihtahk.⁵⁸ Isi Nêhiyawak, ôma ka-tôcikêmakâ ohci êkwanihi kiskinwahamâkêwikamik ohci kayâhtê kiskinwahamawâkanak, ô-wîtotîmâkanak, êkwa ô-mâmawâyâwinihk kâyapic kiskêyhtâkwan mîna mitoni mosihtawin. Miscahîs namôy-Nêhiyaw Canadians, mâka, namôya kî-ohci kiskêyhtamwak ohci ôma kiskisowin mîna âsônâmâtowin ohci Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina.

Nisitawêyihcikêwin ohci ôma pimâtisiwin mîna âyimihowêwina

ohci ôma ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik pamihcikêwin ka-yahkotêw nîkanihk asici Phil Fontaine's (êkospîhk Kihci Ôkimâhkân ôma Mamawapiwin ohci Manitoba Ôkimâhkânak) tipiyawê matinamâkêwin ohci ôma kitimahiwêwin ka-kî-kakwâtahtat; asici ôma Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina Nahêyhtowin Têpêyimowin; asici awa Kihci Ôkimaw ô-mihtâtêyêhtamowin; êkwa asici atoskêwin ohci ôma Nêhiyawak Nanâtawihiwêwin Foundation. Kî-kakwâhyaki sîhkihikêmotam ispîhk ôma Tâpwêmakân êkwa mîna Nahêyhtowin Pimohtêstamakêwin micimînamwak nâkatohkâtêwina, pakitinam mamawapiwin kiki ayisiyiniwak ta-mâtinamakêw ô-kayâsêskamik ispawiyin, mîna mâmawinam media pisiskêyihcikêwin êkwânima pâyak ta-kistêyihcikâtêk ôma ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik môsihtawin. Ôma kistêyihcikâtêwin pêtaw kiskêyhtamowin; kiskêyhtamowin osihtaw nisitohtamowin; êkwa nisitohtamowin ta-pakitina kistêyihcikâtêwin kiki justice, nanâtawihiwêwin, mîna nahêyhtowin.

Ôma IAP namôya mâtinamakêw pâh-pâyakwan tahtakwâw ohci nôkohtawin tâpiskôc kotaka ôhi kistêyhtâkwan nâkatohkâtêwina. Kî-itasinahikâtêw isi ayisiyiniw tipahikêwin pamihcikêwin mîna asocikatêw ta-kî- kâcikatêw mîna pakitinkâm ê-kanawêyihcikâtêk pâyakwayahk pîhci ôma ayisiyiniwak ta-pîkiskwêcik ohci tipiyawê pisiskêyihcikâtêwin mîna kakwâtahtawin môsihtawina pîhci opimatisiwin. Mâka, kihkih mîna, kî-kistêyhtâkwan pahki ohci ôma Nahêyhtowin Têpêyimowin, kiko pîhci kahkiyaw kêhcinâc kwêskastâw ôma âcimostâkêwin pîhci Kânata ohci Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina.

Ôma IRSSA - êkwa ôma IAP - namôya "kêsihtaw" ôma âsônâmâtowin ohci ita ka-kî-kanawêymikawêyin kiskinwahamâkêwikamik. Nahêyhtowin namôya fait accompli, êkwa mîna namôya kwayask-itamon paminikêwin; ihtakon yahkohtêwin mîna âyimihowin. Kî-ayâwak, pasci kayahtê askiya, kihci-mitâtahtomitanaw ohci media wîhtamâkêwin kwayaskwêyihcikêwin ohci Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina, namwâc piko kakwâtahtawin kayâsêskamik ohci mâka mêkwâc ohci pikwêyhtamowin êkwa mîna kâyapic pêhowin pakosêyimowin kiki ati-nîkan. Ahpô itikwê miscahîs ôma atoskêwin isi nahêyhtowin kâyapic ati-nîkanihk. Mâka ôma IRSSA êkwa mîna IAP kî-pimohtêstam nîsokamakewin âhkamêyimowin ohci Nêhiyaw onîkanîwak, ohci Ôkimânâhk mîna Ayamihêwikamik pimohtêstamakêwak, êkwa ohci ita ka-kî-kanawêymihcik kiskinwahamâkêwikamik paspîwiyiniwak êkwanihi mâtinamakêwak ô- kayâsêskamik ispawiyin mîna mâtinamakêw ohci wiyawaw, ta-osihcikatek nîkânîhtawin isi kiko nanâtawihiwêwin êkwa nahêyhtowin ta-ohpikihk. Mîna êkwânima âhkamêyimowin tâpiskôtastêw itahto kîsikaw kistêyihcikâtêwin pîhci ôma sôhkêyimowin mîna âhkamêyhtamowin ohci êkwanihi ka-âhkami atoskêcik asici êkwanihi âyimihowêwina.

⁵⁸ Kiskinawâpahitawêwin Kânata, Ihtasiwin kanawâpahcikêwin ispîhk Opaskowi-Pîsim 1st, isi ohci itahtopiponêwin mîna sex, Asastêw 17-10-0005-01, Ayîki-Pîsim 27 2020, <https://doi.org/10.25318/1710000501-eng>.

Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwin paspîwiyiniw Geronimo "Fish" Henry wapahtahiwêw ita ka-kî-omôhkocikêw ô-wîhowin pîhci asiskihkwânâpisk ita Mohawk Kiskinwahamâkêwikamik mêkwac ispîhk wiya kiskinwahamawâkan ita ôma kiskinwahamâkêwikamik pîhci Brantford, ON.

**Êwako ôma atoskêwin kistêyihâtâkwan, mitoni mawinêskakêwin,
êkwa mîna kîspinamâkosiwin kisipâyin.**

Ihtakon iyikohk âyiwak mîna âkawatamowin ta-âhtascikâtêkikh ôhi nâkatohkâtêwina ohci ôhi kayasêskamik ohpimê êkosi isi ka-kî-atoskatênow itêhkê sôhkisiwin mîna maskawatisin ati-nîkanihk ... Êwako ôma mitoni âhkamêyihamowin ta-osihcikâtêk oskayi wâhkôhtowin sôhkê ayataskitêw pîhci mâh-mâmawi nisitawêyihcikêwin mîna mancihiwêwin êkwânima ta-osîhtcikâtêw ê-wâsênâkwa isi ati-nîkan. Ôma tâpwêwin ohci kî-mâmawinaw-nayêhtâwipayiwin mosihtawina ka-wîcîhikonow ta-paspahtâyahk ahcahkowin mîna kisiskâpayowin isi nahêyih towin.

- Nêhiyaw Kîsikâw Kiskinwahamâkêwina Nahêyih towin Têpêyimowin, Schedule "N"

Cikâstêpison ohci Michael Tansey, Eric Lefebvre, Christi Belcourt êkwa IRSAS Ka-Wîhtamin Kî-Âcimowinis cîhkâstêpayihcikan

